

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Kiadja:  
VÉSZI JÓZSEF. BRAUNSÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/4 évre 14 k., (7), 1/4 évre  
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).  
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

## Nemzeti elhelyezkedés.

Budapest, április 11.

(v.) Negyven esztendő múlva, ha isten is úgy akarja, nem lesz Magyarországon nemzeti kérdés. Akkorára ugyanis ebben a hazában tizenhét millió magyar fog élni s mellette mindössze hét millió nem-magyar, ha fajunk mindvégig meg tudja tartani mai szaporodó képességét. Ha meg tudja tartani. De vajjon nem fenyegeti-e a magyar fajt a propagatív erő hanyatlásának veszedelem? Fenyegeti is, nem is. Nem fenyegeti, ha felismerjük a nemzeti politika helyes alapjait s minden energiánkkal hozzájárunk a kellően átértett feladatok megoldásához. Ellenben igenis fenyegeti, ha nem törődünk nemzeti fejlődésünk feltételeivel s a közeledő bajok láttára nem ocsudunk fel ázsiai renyhességünk-ből. Istenen kívül rajtunk magunkon áll, duzzadó erővel lendüljön-e neki ez a nemzet a második ezredévnek, avagy rohamos sorvadás legyen-e már a közel jövőben az osztályrésze?

Beksics Gusztáv egy nemrég közzétett munkájában rámutatott arra a végzetes jelenségre, hogy ahol és amilyen mértékben nő a kötött földbirtok terjedelme, ugyanott és ugyanolyan mértékben apad a lakosság szaporodó képessége. Hitbizomány és depouláció okozati összefüggésben állnak egymással: ez volt a vezérlő gondolat a Beksics tanulmányában. Következtetése tehát természetesen az volt, hogy a magyar faj szaporodó képessége érdekében az Alföldön és a Dunántul ki kell oldozni a kötött földbirtoknak legalább egy részét bilincseiből. Ennek az íróembernek a nagy intellektusa és lángoló fajszeretete csodálatos módon termékenyítette meg a magyar közszellemet. Azt a rendszert, amelyet a nemzet gazdasági és társadalmi fejlődése tekintetében elméletileg megalkotott, eleinte mosolygó szkepszissel fo-

gadták az emberek. A magyar faj lakóhelyein parcellázni a kötött birtokot, a hitbizományokat pedig átköltöztetni Erdély és a felvidék erdős bércei közé: a gondolat tetszetős volt, de kivitethetlenné látszott. De a szerzője ennek a gondolatnak nemcsak írni tud, hanem agítani is. És addig apostolkodott eszméje mellett, hogy rövid időn komoly figyelmet s a végén igaz jóakaratot küzdött ki számára a közvéleményben. Sőt megkapta azt a fényes elégtételt, hogy ideájának lényege kormányképessé lett. Darányi miniszter ugyanis bejelentette a parlamentben, hogy a kormány ezentul nem fog síkföldön hitbizományt engedélyezni, de a nemzeti politika érdekében igenis hajlandó a felségénél erdőgazdasági hitbizományok megengedését kieszközölni. És a parlament lelkes tetszéssel fogadta ezt a kormány-nyilatkozatot. Amit a földművelésügyi miniszter kijelentett, az persze kevesebb, mint amennyit Beksics követelt, de — gondolom — éppen annyi, amennyit elérni akart.

Beksics mint publicista a győzelem után bátran pihenhetne babérain. De ebben megakadályozta őt Beksics, az agitátor. Ez kiáll ismét a porondra és küzd a mellett, hogy testté is váljon a diadalmas ige. Ma jelent meg új könyve: „Magyarország jövője az új nemzeti elhelyezkedés alapján.“ Mint olvasmány érdekfeszítő, mint szózat buzdító, mint politikai cselekedet kiváló jelentőségű ez a munka. Az erdőnek nemzet-politikai és gazdasági apothéozisa foglaltatik benne. Magyarországnak tizenhét millió hold erdeje szólal meg benne, ostromolva a nagybirtokban elhelyezett ingatlan tőkének hazafiságát és — önzését. Igenis, az önzését. Mert a szántóföldet a mostani árakon, amelyek nálunk már elérték a maximális határt, eladni s ezt a pénzt olcsón kapható erdőgazdaságokba fektetni be: ennél nyereségesebb birtokcserre ma nem is képzelhető. A mi érdeink

jövedelme 2—3 korona holdankint; de ok-szerű üzemmel ez a jövedelmesség ötszörös magasságra emelhető. Poroszországban az erdők jövedelme holdankint 13-7 korona volt. Hogy nálunk is ugyanilyen kedvezővé alakuljon az eredmény, ahhoz nem kell semmi egyéb, mint helyes üzem, rendszeres és folyton fokozódó kihasználás. Lám a poroszok okos emberek; tömegesen vásárolják össze a felsőmagyarországi erdősegeket. Megtanulták ők otthon, hogy az emelkedő kultúra eddig nem is sejtett mértékben fokozza az erdők értékét. Nálunk potom áron kapnak még erdőbirtokot s tehát mesés nyereséget fognak zsebre vágni. Mit vár Beksics a mi magyar főurainktól? Hogy legyenek olyan jó magyar emberek, mint ezek a poroszok. És hogy legyenek olyan okos gazdák, mint ezek a poroszok.

Ha csak egy millió hold szántóföld cserélődne is át erdőgazdasággá, micsoda mérhetetlen haszna lehetne ebből a nemzeti fejlődésnek! Huszholdas kisbirtokokká felaprózva, ötvenezer magyar család élhetne független s meglegedett gazdasági életet ezen a millió holdnyi területen. S a maga rögén szántva-veve, szellérsorból önálló gazdasági lényvé emelkedve, a magyar fajnak ez a része milyen gazdagon fejtené ki eddig talán visszafojtott, mindenestre feszélyezett propagatív erejét! S a nemzeti ügynek nem ez volna az egyetlen haszna. Hozzájárulna még az államfenntartó és nemzetalkotó erőnek az a fokozódása is, mely a nemzetiségi vidékeken létesülő magyar hitbizományoknak elmaradhatatlan eredményeül jelentkezne.

Ha megindulna az új elhelyezkedésnek ez a nagyszerű folyamata, kiszámíthatatlan értékű vívmányok fejlődhetnének belőle a nemzet számára. Jól járna az ingatlan nagytőke, mert a birtokcsere révén már két-három vevőre osztva a meglehetősen nagy vagyon. Jól járna az alföldi és

## TÁRCA.

### Adolf.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Holló Márton.

Nyolc óra után haza jött Adolf az irodából, s a konyhától jobbra bement a kis szobájába. Alig volt ott egy percig, feltépte az ajtót és kikilátott dühösen:

— No hát mi lesz! Hol van az a vacsora? Bent a tulsó szobában az asztal körül ült özvegy anyja és két huga, a tíz éves Irma, meg a tizenhét éves Máli. Hallották, hogy megérkezett az Adolf, s az öreg asszony mondta is rögtön a nagy lánynak, hogy készítse elő a vacsorát. Hanem Máli a vállát vont és nem sietett, előbb még jónak látta, hogy megformáljon egy papirosvirágot, amibe bele fogott. De az Adolfnak, úgy látszik, sietős volt a dolga, mert még egyszer kiabált, most már vadabban:

— Hát senki sem hallja? Mindenki meg-siketült!...

S hogy a Máli hozta erre már a tányért, az eszácjgot és a takaréktűzhely sütőjéből előszedte és némán elébe tette az asztalra a libacombot, még mordult egyet mérgesen:

— Na! Mert....

Hanem a Máli még erre se szólt, csak a fogát szoritotta össze, mikor kiment, s csak a másik szobában tört ki belőle az elkeseredés:

— Nem, ezt nem lehet sokáig kibírni!... Az Adolfal nagyon sok bajuk volt bizony egy idő óta. Ők egészen szegények voltak, fő-ként amióta az apjuk meghalt, aki szemfedőket,

cifra halotti ruhákat csinált külvárosi halottak számára. Még jó, hogy ebből a tudományból rájuk is ragadt valami, s ha nem is volt olyan nagy a bizalom irántuk a cégnél, mégis kaptak itt-ott munkát. A Máli még olesó koszorukat is készített selyempapirosból és színes túllókból. Hanem Adolf, az már nagy ur volt, egy előkelő divategő könyveibe dolgozott és már hetven forintot kapott, pedig csak huszonegy éves mult el. Valami nagyon engedelmes, szelíd fiú soha sem volt, de hát eleinte, mint praktikáns, egészen rendjén találta, hogy átadja a keresetét, amiért otthon ellátják. Később, amikor már ötven forint fizetést húzott, szeretett vasárnap a kávéházba járni, az orfeumba is belekóstolt és kollegákkal mulatott, úgy, ahogy mulatnak Budapesten az olyan fiatal-emberek, akik éppen csak azért dolgoznak nap-közben, hogy este szórakozzanak és éjjel körül néhány mulató házba benézzenek. Idővel egy kiesít meguntta ezt és hogy mások sikereiről beszéltek neki, maga is ábrándozni kezdett egy kellemes kis viszonyról. Még nem egy kedves szép leánykáról, akit majd feleségül lehet venni, hanem egyelőre csak egy derék kisnőről, aki megszabadítja őt egy esunya és közönséges állandó hajszától. Leginkább egy kívánni való asszonyra gondolt, aki lehetőleg báncatos, s akinek ő venne majd mindig néhány szál tearózsát, elbujhatna vele kettesben valami kávéház vagy vendéglő sarok-asztalkájánál és olykor kirándulna vele zöldbe, közel falura, ünnep délutánján.

Amikor egy napon ráakadt erre az új boldogságra, amiről így vágyakozva álmodott, akkor kezdett elmérgesedni odahaza hamarosan az állapot. Adolf, akinek pedig megvolt ekkor már a hetven forintja, elsőjéknem tudta mindig odaadni a negyven forintot, amiben az anyjával

megállapodott, s amikor ezért szemrehányást tettek neki, haragudott és mindjobban kellemetlenkedett.

— Nem tetszik? Elmehek, olesóbban is kaphatok ilyen ellátást!...

Akkor már erősen kíváncszott egy elegáns kis szoba, egy helyes kis fészek után, külön bejárattal a lépcsőházból, ahol olyan bizalmasan édes lenne a rögtönzött vacsora a szeretett asszonyval.

Az anyja félt a fenyegetéstől, s beletörődött már abba is, hogy részletekben jussón a pénz-hoz. Nagyon elszorult a szíve, de inkább hallgatott, s még elslápitotta a Mált, aki nem igen hallgatott. Hanem amikor egy hónapra adós is maradt az Adolf tizenöt forinttal, s egy este hét óra tájban egy levelet hozott a postás, akkor újra kitört a háboruszkodás. Az a levél Adolfnak szólott, s női írás volt a kuvertán. A Máli egy cseppet se habozott és felszakította a levelet. Azt írták benne szerelmes szóval, hogy vasárnap nem történhetik meg a tervezett találkozás, s hogy elmarad a következő hétre. Csak egy női kereszt-név volt aláírva.

Máli oda mutatta a levelet az anyjának. Az a szegény asszony rettenetesen oda lett. Hogy az Adolf fiának kedvese van. És eltépték, elégették a levelet az utolsó darabkáig, hogy semmit se tudjon meg az Adolf. Az öreg asszony mondta, hogy így lesz jó, hanem a Máli okosabban tudott következtetni, hogy ezt már nem lehet egészen eltitkolni. Azért, amikor a bátyja haza jött, még csak le se hagyta ülni.

— Levelet kaptál a szeretődötől! — rikácsolta oda.

— Mit beszélsz? ... Levelet ... Kitől? — kapkodott a fiu.

ünantuli magyar parasztnép, mert kielégíthetné földhességét s a kötött birtok sorompóinak lehullásával szabadon érvényesíthetné terjeszkedő erejét. Jól járnának a nemzetiségek, mert a nagy erdőgazdaságokban jól fizető és állandó foglalkozásra tennének szert. S a legjobban járna a magyarság ügye, mert elhárulnának fajunk szaporodásának akadályai s a politikai hegemonia szilárd biztosítékot nyerne a magyar nemzet számbeli túlsúlyában. Vajha valósággá válhatnának csakhamar ezek a szép ábrándok.

## BELFÖLD.

**A főpapok pénze.** A néppárt főorganumának mai száma vezércikkben polemizál egy fővárosi bankárnak azzal a levelével, amelyet több lap közölt s amely szövege, hogy a magyar főpapság egy része jövedelemfeleslegét külföldi értékpapirokban helyezi el. Ezzel a felszólalással szemben a néppárti lap azzal argumentál, hogy a főpapok pénzének sajátos jellege van, amely miatt ez a pénz „nem szolgálhat a spekuláció táplálására.” Ellenben hogy mire szolgálhat, azt siet felsorolni az *Alkotmány*: a katolikus egyház szervezetének erősítésére, a katolikus oktatásügy javítására, erősítésére, befejezésére és a katolikus egyetemmel való betetőzésére. Továbbá a keresztény szövetkezeti ügy támogatására. Hát a néppárti lapnak erre az okoskodására van egy-két észrevételünk. Az első mindjárt az, hogy ha a főpapok pénze nem szolgálhat a spekuláció táplálására, akkor ez áll a külföldi spekulációra is, legalább annyira, mint a hazaira. A második az, hogy a főpapok vagyonának a rendeltetésével jó lesz a néppárti uraknak egy kicsit alaposabban megismerkedniök. Segítségre jövünk azzal a kis figyelmeztetéssel, hogy ez a vagyon csak részben — még pedig nem is legnagyobb részben — rendeltetett egyházi és kulturális célokra, hanem legalább is akkora részben honvédelmi banderális célokra. Ezt a rendeltetést ebből az alkalomból nem ártott egy kissé lejjebb szegezni. Harmadik megjegyzésünk az, hogy nem a spekulációra, hanem a megtakarított jövedelmek gyümölcsöző és biztos elhelyezésére gondolt mindenki, mikor a főpapok birtokában levő címletekről beszél. És itt nem engedjük — bármennyire próbálja is az *Alkotmány* — arra a térére átjátszani a kérdést, hogy a mozgó tőke az internacionális; hanem kimondjuk, hogy igenis a magyar főpapságnak hazafis kötelessége fölösleges jövedelmét hazai

címletekben elhelyezni. Az államnak eminens érdeke, hogy címletei belföldön találjanak elhelyezést és a magyar állam értékei — mert ezekről beszélünk és nem spekulációs papirokról — kiállják az összehasonlítást szekuritás dolgában bármely külföldi papirrossal. A főpapság tehát még csak nem is kockáztat mellette — föltéve persze, hogy nem spekulál. A spekulációról még csak annyit, hogy a harmadik feladat, amelyet a főpapi pénzeknek szán a néppárt lapja, a keresztény szövetkezetek támogatása, legkevésbé méltó a főpapsághoz; mert ez a szövetkezeti mozgalom nem egyéb spekulációnál, még pedig káros, csunya, ostoba és erköletelen spekulációnál. És a végén kijelentjük egész határozottsággal, hogy az államnak nemcsak érdeke, és nemcsak joga, hogy a külföldi papirokban elhelyezkedett főpapi jövedelmeket visszacsalogassa, hanem a kormányának egyenesen kötelessége is ezt megeselekedni és ha másképpen nem megy, a törvényhozás segítségét is igénybe kell vennie erre a célra. Feljogosítja és kötelezi is erre a főpapok pénzének ama bizonyos „sajátos jellege,” amelyet mi nem tévesztünk szem elől, s amelynek igazi mivoltáról a néppárti sajtónak sem kellene megfeledkeznie.

## Uj aranygajpasok.

Budapest, április 11.

Bécsből telefonon jelentik, hogy a király az aranygajpas rendet adományozta a következőknek: *Rupprecht* és *György* bajor hercegeknek, *Auersperg* Károly hercegnek, *Thum* Oszvöld grófnak, *Fürstenberg* uralkodó hercegnek, *Pálffy* Miklós hercegnek, *Montenuovo* hercegnek, *Szögyény-Marich* László berlini nagykövetségnek, gróf *Deym* Ferenc londoni nagykövetségnek, a bajorországi *Fuqger* hercegi család fejének, gróf *Paar* főhadsegédnek, gróf *Czirák* Béla udvari főmarsallnak és *Károlyi* Sándor grófnak.

Amint ebből a névsorból látszik, a tizenhárom új aranygajpas vitéz közt négy magyar van: *Pálffy* Miklós herceg, *Szögyény-Marich* László nagykövet, gróf *Czirák* Béla udvari főmarsall és gróf *Károlyi* Sándor országgyűlési képviselő.

Az új magyar aranygajpas vitézek életrajzi főbb adatai a következők:

*Pálffy* Miklós herceg életrajzával könnyen végzetünk. 1861. november 11-én született, fia Pál grófnak. 1879-ben a hercegi címet nagyatya testvére, Antal hercegtől örökölte. A katonai szolgálatba lépve a 7-ik huszár-ezrednél hadnaggyá nevezték ki. Nőül vevén *Zichy* Pál Ferenc gróf Sarolta leányát, malackai uradalmában telepedett meg. A főrendiház tagja.

Mindenre képesnek hitte már magát, vagy azt hitte, hogy elriaszthatja a fiát. Az meg ujra csak fenyegetőzött, hogy elköltözik, ha nem lesz vége a sok prédikációnak. Azt nem hitte el az ő egyszerű anyjáról, hogy meg is tudja cselekedni azt, amivel ijesztette.

A Mái már nem törődött vele egy idő óta. Rászánta magát, hogy férjhez fog menni az udvarlójához. Egy könyvkötő segéd járt hozzá kitarással, de nem igen volt addig kedve ehhez az emberhez, s az anyját sem akarta elhagyni. De most már az anyja beszélte rá a férjhezmenésre, főképp, hogy a kéré arra is fogadkozott, hogy egy hajlékban maradhatnak mindnyájan. Csak éppen várni kell még, amíg egy kis pénz teremt össze.

Ez az ember is tájékozódva volt arról, mi folyik a házánál és a közönséges észével arra is gondolt, hogy ő visszahajlíthatná az ő jövőbeli sógora szívet a családijához. Egyszer bement hozzá a szobájába és szóba hozta a dolgot:

— Ugyan kérem, Adolf, hogy van szíve az ilyen eljárásról?

No, az Adolf letorkolta hamar:

— Mit! Az ilyen népség! Hát érdemel az egyebet?...

És a hugát is értette, akit az az ember el akart venni. Azóta nem akarta többé hajlítani, csak nagyon megvetette a könyvkötő az ő jövőbeli sógorát.

Adolf pedig semmiféle szándékot nem mutatott a megtérésre, sőt a következő hónapokban még többet költött arra az asszonyra. És azért még mindig követelőzött és baszkodott otthon. Akkor este, amikor olyan durván követelte a vacsoráját, már ötödike volt és még egy krajcár se adott az anyjának.

Kilenc óra tájban bement hozzá az öreg asszony és kérte tőle a pénzt.

— Nincs pénz, nem kaptam! — felelte nyersen.

*Szögyény-Marich* László életrajza már sokkal hosszabb és tartalmasabb. Született 1841. november 12-én Bécsben. A kőzépiskolákat Székesfehérvárott, az egyetemet Bécsben végezte. 1861-ben lépett a közpályára mint Fehérmegye aljegyzője. 1862-ben ügyvédi oklevelet nyert, mint joggyakorló a kir. táblánál működött. 1867-ben Fehérmegye egyik szolgabírája lett, majd tiszteltbeli főjegyző. 1869-ben a bodajki kerület országgyűlési mandátumát nyerte el Deák-párti programmal. A Sennyey-csoport híve lett, de midőn 1875-ben ez a párt megszűnt és az egyesült ellenzék keletkezett, egyik pártköz sem csatlakozott, hanem pártönként maradt. 1878-ban a szabadelvű pártköz csatlakozott s akkor a pénzügyi bizottságba és a delegációba választották. A delegációban több évig mint a külügyi bizottság előadója szerepelt. 1882-ben a külügyi hivatalban II. oszt. osztályfőnök lett; 1883-ban I. oszt. osztályfőnökévé nevezték ki a király és a valóságos belső titkos tanácsosi címmel tüntette ki, miután már előbb császári és királyi kamarás lett. A vaskorona-rend I. osztályát is bírja. 1890. december 24-én a Szapáry-kabinet tagja lett, ő felsége személye körüli miniszter néveztetvén ki. Együttal a főrendiházi élethossziglani tagjává is kinevezte a király. Egy évvel később a monarchia berlini nagykövete lett.

*Szögyény-Marich* László kitüntetései alkalmából a *Post* a következőket írja:

Ez a kitüntetés kevéssel *Ferenc József* császár és király berlini látogatása előtt *rendkívüli jelentőséget* nyer. Föltehető, hogy ő felsége a nagykövetség különös megalapozását akarta kifejezni a reá ruházott bizalmi hivatalnak a vezetésért. Ez a megalapozás az osztrák-magyar érdekeknek a berlini udvarnál való képviselődés egyszerűsége és a költségteljes bírálat rendkívüli benső viszonyának bizonyítékául tekinthető.

Berlin, április 11.

*Szögyény* nagykövet az aranygajpas-renddel történt kitüntetéséről tegnap este értesült, midőn éppen vadászatról tért vissza. *Vilmos* császár, aki már előbb értesült róla, ma reggel 8 órakor magyar huszárezrednek egyenruhájában megjelent a nagykövetnél, hogy elsőnek üdvözölje.

Gróf *Czirák* Béla született 1852. május 23-ikán Lovasberényben, Fehérmegyében. Tanulmányait a piaristák budapesti főgimnáziumában, mint magántanuló végezte, az érettségi vizsgát azonban ugyanott nyilvánosan tette le. A jogot Budapesten végezte és letette a jogtudományi, bírói és államtudományi állami vizsgákat. 1872-ben az igazságügyi miniszteriumnál fogalmazó-gyakornok lett s ez idő alatt lépett a Budapesti Önk. Tüszöltőegyesületbe, hol a szivatvú és mászóvizsgákat letette. 1873-ban fogalmazói minőségben a belügyi miniszteriumhoz helyeztették át. A tüszöltő-intézmény iránt való előszeretettelől ösztönözve 1874. ősszel Széchenyi Ödön grófnak és Follman Alajossal a török fővárosba,

— Hát a szeretődötől... De nem kapod ám meg jó madár! Ott van a tűzben!

— Összetörlek te!... te!...

És Adolf fölemelte az öklét, hogy üssön, csakhogy Mái elsiklott a csapás elől és beugrott a szobába. Utána rohant, de már csak a becsukott ajtó dőngethetette. Másnapra lecsillapult annyira, hogy nem töltötte ki bosszuját a Mái, hanem azontul véggépp elzárkózott. Nem szeretette, hogy így kitudódott a titka, s átkozta azt az ostoba levelet, amelynek különben a végére járt.

Mái pedig folytatta, amit megkezdett, rálesett, s a következő napokban már tudták, hogy kiesoda az a nő, akivel az Adolf jár. Ismerték, együtt laktak vele azelőtt egy emeleten. Nem volt valami szépség, hanem virágjában lévő harminc esztendő teremtés, aki regényeket olvasott naphosszat az ablaknál, s utolsó divat szerint öltözködött. Egy öreges, bicegő boltos volt az ura, aki sokat gyötörte, amiért nem akart mindig a boltban ülni.

Amikor az öreg asszony erre is rájött, mert a Mái rögtön sietett hozzá a nagy hírrel, akkor véggépp kétségbeesett, hogy most már tönkre megy a fia. S ez erőt öntött belé, hogy tegyen valamit. Eleinte kérlelte Adolfot:

— Nézd fiam, most szépen beszéllek hozzád, mint az anyád. Hagyj föl azzal az asszonygyal.

Adolf hallgatni se akart rá. De csak folytatta az asszony:

— Gondolj rák is. Hisz már nem tudunk megélni se. És mi lesz a lányokkal, ha ilyen példa van előttük? Hisz a kisebb is mindent hall és lát...

— Hagyjatok nekem békét, nem akarok tudni semmiről se!

— No hát ha nincs belátásod, majd teszlek róla! Ha nem térsz az eszedre, hát megyek én ahhoz az asszonyhoz és ha az sem használ, majd beszélék én még az emberrel is!...

— Hogy lehet az, olyan rendes üzletben?

— Hát csak lehet.

— Már én ezt nem hiszem és ha te még mindig nem térsz az eszedre és tovább pazarolsz arra az asszonyra, akkor én elmegyek hozzá, bizony elmegyek!...

— Azt ne merd megtenni!

— De merem! Már meg is mertem tenni, beszéltem vele.

— Az nem igaz!

— Ugy segítsen az isten, mint ahogy igaz. És megmondtam neki is, hogy ha nem zavar el magától, a férjét is fölkeresem!...

Most már hitt Adolf az anyjának és ütötte dühében az asztalt és nem birt magával. A zajra a másik szobából előjött a Mái is és a vőlegénye is, aki vagy egy félórával előbb jött meg a munkájából. Mikor a Mált meglátta az Adolf, ráordított:

— Takarodj innen! Ki hitt ide?!...

És mikor a lány dacos pillantással nézett rá, még inkább ráfordított:

— És ne is lássalak benneteket, semmi közöm hozzátok! Pusztuljatok el!... Itt hagylak benneteket!...

A könyvkötő szólt most közbe:

— Azt jól is teszi a fiatal ur! Mert ha még egyszer azt hallanám, hogy bántja ezeket az asszonyokat, akkor talán valami erőszakosságot követnék el. Már most is csak a józan eszeme hallgatok, amikor így beszélök. Ők majd csak elélnék velem ezután valahogy...

Es mielőtt az elképdet fiu egy szót is szólhatott volna, bevitte Mált és az anyját a szobájukba, ahol a kis Irma fülelt a zajos beszédekre.

Adolf másnap már nem lakott otthon, előjött egy hordárral és elvitte minden holmiját.

Konstantinápolyba ment az ottani tűzoltói intézmény létesítése céljából. Konstantinápolyi missziójának befejezése után esaknem fél évig tartó nagyobb keleti utazást tett. Ekkor megvált a megkezdett közpályától s atyjánál Lovasberényben telepedett le. Ez idő alatt folyton tevékeny részt vett a vármegyei mozgalomban. 1878-ban nőül vette Eszterházy Mária grófnőt, gróf Esterházy László leányát. 1880-ban kamarás lett. 1882-ben a zala-egerszegi országos tűzoltói szövetségi közgyűlésen a szövetségi elnökévé választott. 1884-ben Fehérmegye főispánja lett. Szögyény-Marich Lászlónak a kabinetbe lépése után Cziráky Lőrinc utóda a külügyminisztériumban. Ezt az állását később fölcserélte ő felsége főudvarnagyi méltóságával.

Gróf Károlyi Sándor 1831. november 10-én született, mint gróf Károlyi István ifjabb fia. A szabadságharc kitörésével az atya által alakított Károlyi-huszárezredbe lépett s előbb mint alhadnagy, később mint főhadnagy Klapka mellett küzdött. A szabadságharc leveretése után Párisba költözött, az általános amnesztia után hazajött és atya gazdasága ügyeinek rendezésére fordította idejét, miattal bátyja, Ede, a közügyek terén szerepelt. Az országos gazdasági egyesület működése mind szélesebb körre terjedvén, abban tevékeny részt kezdett venni; élelnek szereplése által tűnt ki az 1879-iki székesfehérvári gazda-kongresszuson, majd később egyike lón a gazdakör alapító tagjainak, valamint egyik fő-tényezője a Tiszavölgyi társaság újjászervezésének, itt a központi bizottság alelnöki tisztsége ruházta tavná reá. 1881-ben Szilágymegye tasnádi kerületében képviselővé választott s ez országgyűlésen a szabadelvű párthoz tartozott; az 1884-iki választások alkalmával azonban a mérsékelt ellenzék programjával lépett fel és a tasnádi és eszterházi kerületekben választatván meg, az utóbbi mandátumát tartotta meg, melyet 1887-ben és 1892-ben is elnyert. Az 1885-iki kiállítás alkalmával a nemzetközi gazdakongresszus elnöke volt. Néhány év előtt „Terménykivitelünk és a vízi utak” cím alatt a „Nemzetgazdasági Szemle”-ben nagyobb tanulmányt írt, mely külön lenyomatban is megjelent. 1882-ben ő felsége valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal tüntette ki. A Szent István-Társaság egyik alelnöke. Egyike az ország leggazdagabb főurainak.

Az aranygyapjas-rend magyar tagjai eddig a következők voltak: Gróf Szapáry Gyula (1881. óta), gróf Khuen-Héderváry Károly horvát bán (1891. óta), gróf Andrassy Aladár, gróf Festetics Tasziló (1896. óta), gróf Zichy Nándor.

## KÜLFÖLD.

### A délafrikai háború.

Budapest, április 11.

Az angolok serege a mult szombaton, e hó 7-ikén Bloemfontein közelében újabb súlyos vereséget szenvedett, a harmadikat március 31-ike óta. A végzetes esata boer forrásból eredő táviratok szerint Brandforttól délre, egy *Merkatsfontein* nevű helység mellett vivotatt meg. Ily nevű helység azonban az angol vezérkari térképén nem fordul elő. A boer csapatokat *De Wett* tábornok vezette, ugyanaz, aki április 2-ikán oly érzékeny csapatát mért a brit seregére. Hogy ki volt az angolok parancsnoka, nem tudni még, de minthogy a táviratok szerint az angolok vesztesége 600 halott és sebesült és 800—900 emberük fogságba esett, valószínű, hogy az angolok igen jelentékeny haderővel ütköztek meg s így nem lehetetlen, hogy maga Roberts tábornagy vagy vezérkari főnöke Kitchener lord állt a küzdő brit sereg élén. Közlelebbi részletek még hiányoznak e legújabb csapásról, de a táviratok szavahihetőségében kételkedni nincs okunk, mert a boer fővárosból eredő magántáviratokat a németalföldi vasúttársaság és a New York Herald táviratai is megerősítik. Angol részről csak annyit mondanak, hogy a hadügyminisztérium még nem kapott oly jelentést, amely a merkatsfonteini vereség híré megerősítendé, de ez érthető. Hadviselő felek nem igen szokták sietni a saját kudarcak bevallásával és azonkívül tudni kell, hogy mult péntek óta megszakadt az összeköttetés Bloemfontein és a Fokföld közt. Tényleg április 6-ikáról kelt az utolsó bloemfonteini távirat, amely Londonba érkezett

és minthogy a merkatsfonteini esata 7-ikén történt, érthető, ha arról az angol hadügyminisztérium hivatalosan még nem értesült. Tekintve, hogy az angolok roppant vereségével szemben a boerok csak 5 halottat és 9 sebesültet vesztek, nagyon jogosult a feltevés, hogy az angol csapatok váratlan támadásnak estek áldozatul. A londoni táviratból kiviláglik azt is, hogy az angol fővárosban nincsenek tisztában arra nézve, hogy hol történt a katasztrófa. Az egyik távirat szerint Brandforttól délre volt a nagy esata, egy másik távirat Bloemfonteintól délre, egy harmadik Kronstadt közelében keresi a végzetes helyet. Londonban abban bizakodnak, hogy ezek a táviratok tulajdonképpen nem is új katasztrófát jelentenek, hanem a reddersburgi kudarcról van bennök szó és a boerok csak most tudják a világgal. Ezzel szemben a tény az, hogy a reddersburgi katasztrófa már április 2-án történt, míg a legújabb merkatsfonteini vereség, legalább a boer jelentések szerint, öt nappal később április 7-én érte az angolokat. Az a távirat, amely a reddersburgi helyőrség elfogatását jelentette, április 6-ikán adatott föl Bloemfonteinban és azóta se érkezett a Fokföldre távirat Robertstől.

### Az angolok újabb katasztrófája.

London, április 11.

A legújabb angol vereség, amely az angolokat mult szombaton, március hetedikén érte, *leirhatatlan szenzációt kelt*. Robertstől még nem érkezett róla hír, de ez természetes, mert a kormány mindig csak csüppenként szokta beadni a közönségnek az ilyen kellemtelen híreket. Rendszeren előbb a boer forrásból eredő híreket téteti közzé s csak miután a közönség ezeket bevette, szőlalattja meg a saját hivatalos értesítőt. Ezzel a legújabb, *nagyságában és talán következményében is az eddigieket meghaladó vereséggel* is úgy vagyunk. Robertstől egyetlen szó távirat sem jött még, pedig a Merkatsfonteinről elnevezett esata megvívott s ha az angolok ott győztek volna, vagy ha legalább nagy verést nem kaptak volna, úgy Roberts minden esetre tért volna róla jelentést.

A londoni újságok bloemfonteini táviratai április kilencedikéig terjednek, de egyikükben sincsen szó a legújabb vereségről. Az öt nap előtt végbement eseményről ma még csak szűkszavú s az iteni hadügyi hivatalban valószínűleg megváltoztatott *pretóriai táviratok* kerültek nyilvánosságra.

Az ellenzéki lapok *elborzadnak azon, hogy a harc-téri helyzet megint annyira válságosra fordult*, ellenben a kormánypárti lapok abban reménykednek, hogy az erről a harmadik vereségről szóló hír csupán a reddersburgi vereségről szóló jelentés ismétlése. De ennek a reménynek a hiábavalósága azonnal szembe-tűnik. Még ma nem vagyunk tisztában azzal, hogy ezt a legújabb csatát hol vívták, de minden jel arra mutat, hogy a reddersburgi és e legújabb esata között csak annyiban van összefüggés, hogy mind a két csatában *De Wette* verte meg az angolokat, de a két csatában, még ha kétségre vonjuk is, hogy a szombati csatát Kronstadtánl vívták, ami merő lehetetlenségnek látszik, meglehetősen fellemez lehet egymástól.

A londoniakat *újra páni félelem fogta el*. A hadügyminisztériumot ma is óriás néptömeg árasztotta el, de jelentéktelen híreket leszámítva, a minisztérium semmi hírt sem adott ki a legújabb harc-téri eseményekről.

A *Daily Mail*nek a brandfordi boer táborból április 8-ikáról ezt jelentik:

Tegnap nagy esata volt Merkatsfontein közelében. A boerokat *De Wette* vezette, aki egy hét lefolyása alatt most harmadszor verte meg az angolokat. Az angolok teljes vereséget szenvedtek és hatszáz halottat és sebesültet s kilencszáz foglyot vesztek, holott a boeroknak mindössze öt halottjuk és kilenc sebesültjük volt.

Ezt a jelentést egész terjedelmében megerősíti a *New York Herald*nek ugyanarról a napról kelt pretóriai távirata, amely még azt a részletet is tartalmazza, hogy *De Wette* Bloemfonteintól délre támadta meg az angolokat s hogy a megvert angol hadseregnek megmaradt része *futva menekült vissza Bloemfonteinbe*.

A *Daily News* távirata, amelyet szintén Pretóriában adtak föl, április kilencedikéről szól és szó szerinti szövege a következő:

A transvaali kormány hivatalosan jelenti, hogy tegnapelőtt Brandforttól délre nagy esata volt, amelyben csapataink nagy és fényes diadalt arattak. Az angolok vesztesége hatszáz halott és sebesült és kilencszáz fogoly. Az angolok tizenkét társzokér és két ágyu

hátrahagyásával *futva menekültek* Bloemfontein irányában. Mivel az este beállott, nem üldözhetők tovább az ellenséget.

A *Daily News* ehhez a következőket jegyzi meg: Merkatsfontein kilencedél mérföldnyire délkeletre van Kronstadtól s mellette egy patak folyik, amely a Wonderkopból ered. Minthogy azonban Kronstad százyolevan mérföldnyire északra van Bloemfonteintól, ennél fogva nem lehet föltenni, hogy ezt a legújabb csatát ott vívták volna. Sokkal valószínűbbnek látszik, hogy még egy Merkatsfontein van, amelynek azonban nincsen nyoma a térképen.

Ezenkívül még egy távirat érkezett az angolok legújabb vereségéről. Ezt a táviratot a *Daily Mail* kapta Laurezo Marquezóól. Főladója, a németalföldi vasut-társaságnak ottani ügyvivőse szintén azt jelenti, hogy az angolok megverték Kronstad mellett s hogy aránytalanul nagy veszteséggel voltak kénytelenek a harc-térről elmenekülni.

Végül még megemlítem az *Evening Journal*-nak állítólag Fokvárosból kelt táviratát, amely szintén megerősíti az angolok vereségét s hozzáteszi, hogy még most nem lehet megállapítani, hogy mekkora volt az angolok vesztesége.

London, április 11.

(Délután 1/41 órakor.)

A hadügyminisztérium mindeddig nem kapott olyan jelentést, amely az angolok reggel jelentett merkatsfonteini vereségének híré megerősítendé.

London, április 11.

A hadügyminisztérium kijelenti, hogy semmi értesülése sincs arról, hogy az angol csapatok Merkatsfontein mellett újabb kudarcot szenvedtek. Roberts tábornoktól tegnap is érkeztek táviratok, de ezek se tartalmaznak arról semmit. *Bloemfonteinből* jelentik, hogy egy boer csapat Olivier vezérlete alatt Methuen ellen vonult. *De Wett* a Kaffer-folyó és Bethanie közti vidéket járja be. Azt tartják, hogy Bloemfontein és Aliwalnorth közti elhuzódó vasutvonalat az ellenség meg nem közelítheti. Az angolok a vonal mentén minden dombot megszállva tartanak.

(Uj csaták.)

London, április 11.

A *Reuter*-ügynökségnek jelentik Aliwalnorthból 10-iki kelettel: Az angolok vesztesége a Wepener mellett tegnap vivot csatában 11 halott és 41 sebesült volt. Ma folytatódott a harc. Az angolok tartják hadállásukat.

London, április 11.

Roberts lord jelenti Bloemfonteinből e hó 10-éről: Az ellenség az utóbbi napokban élénk tevékenységet fejtett ki. Egy kommandó az Oranje folyótól északra áll, nem messze Aliwalnorthtól. Egy másik a wepeneri helyőrséget támadja, mely igen vitélül tartja magát és tegnap súlyos veszteségeket okozott a boeroknak.

Ladysmith, április 11.

A boerok ma reggel tüzelni kezdtek és három egymástól messzefekvő állásukból gránátokat vetettek az angoloknak Elandslaagte melletti táborába, anélkül azonban, hogy nagyobb kárt okoztak volna. A lövegek az önkényesek táborába estek. Lovasság, gyalogság és lovasított gyalogság földérrő szőlgálat közben úgy lalták, hogy az ellenség igen erős és jól el van sánéolva. A hajóágyuk viszonzották a boerok tüzelését. A boerok újból föllállították a „Hosszu Tom”-ot.

(Bloemfontein megerősítése.)

London, április 11.

A *Morningpost*nak jelentik Bloemfonteinből 9-iki kelettel: A várost domináló magaslatokon gyorsan halad a sánéépítés, amelynél sok civil embert is foglalkoztatnak.

A *Standard*nek jelentik Durbanból tegnapi kelettel: *Buller* seregéből sok csapat érkezik ide, amelyeket Fokföldre fognak szállítani. Két ezred már ide-érkezett s állítólag még ma hajóra száll. *Hart* tábornok is Fokföldre megy. A *Phönix* nevű gőzös tegnap tizenkét angol tiszttel, akik utban vannak Rhodesia felé, Beirába ment.

A *Times*nak jelentik Zwartkopsfonteinből: *Methuen* lord csapatai itt megállapodtak s Boshoftól keletre tiz mérföldnyire tábor ütöttek. A lovasság ma kelet felé rekognoszálásra indult, de csak egy kis boer csapattal találkozott, amely az angolok elől megfutamadott.

London, április 11.

Bloemfonteinből jelentik, hogy naponkint sok ló és hadi készlet érkezik oda. Glen mellett, Bloemfonteintól északra, elkészült a vasuti hid. A Riet folyón át vívó vasuti hírat erősen őrzik, hogy megle-

pétések ellen biztosítsák. A Bloemfonteinől délre levő boer csapatok száma legfőbb hatezer. Ezek a csapatok mindig a vasutól keletre tartják magukat és saját etappe-vonalukon erős előőrsi szolgálatot tartanak fenn.

(Mafeking.)

London, április 11.

Március 31-ikén Mafekingtől hat mérföldnyire rodéziai csapatok Pumer ezredes parancsnoksága alatt megütköztek a boerokkal. Az angolok három órai harc után visszavonultak; veszteségük kilenc halott.

(Gattacre elmozdítása.)

London, április 11.

Mint a Reuter-ügynökség Bloemfonteinből helyreigazításképpen jelenti, nem Chermiside tábornok, hanem Poli Caref tábornok nevezetett ki Gattacre helyébe a 11. hadosztály parancsnokává.

(Vegyes hírek.)

Bloemfontein, április 11.

Gattacre tábornok visszatér Angliába. Helyette Chermiside tábornokot nevezik ki a 11. hadosztály parancsnokává. A dandárparancsnokságokban is várható változások.

Pretória, április 11.

Hivatalosan jelenti, hogy Methuen előnyomul Hoopstad felé. A volksraadot május 7-ikére rendes ülészkra hívták össze.

London, április 11.

Pretóriából jelenti, hogy a transvaali volksraadot május hetedikére hívják össze. Abban az esetben, ha az angolok Pretóriát ostromolnák, a transvaali kormány Liedenburgra fog átköltözködni.

London, április 11.

A Manchester Guardian szerint a hadügyminisztérium elismerte, hogy Roberts erőltetett menetel a lovasságra végzetes hatással voltak. A mióta French Kimberleyt elérte, a lovasság 11.000 lovat veszített. A dolgot még súlyosabbá teszi az, hogy bazutó-pónikat sem lehet kapni roppant áron.

Simonstown, április 11.

A szállítójánakon őrszött boer foglyok közül még körülbelül kétezer maradt vissza. Ezeket most partra szállították kilencven beteg kivételével, akik számára be akarják rendezni a Harcech Castle hajót.

Fiume, április 11.

A Dunmore angol hajóval tegnap ismét nyolcszáz magyarországi lovat szállítottak Dél-Afrikába.

Berlin, április 11.

A Tügl. Rundschau tudósítója jelenti Brüsszelből: Éppen most értesülök arról, hogy Transvaal nem fog tiltakozni a brit csapatoknak Beirán való átvonulása ellen, mert nincs katonai jelentősége. Angliának valószínűleg az a célja, hogy ellenintézkedéseket provokáljon és Portugált összeveszítse Transvaalal, hogy aztán följárja védő-szolgálatát és a Delagoa-öblöt teljesen elzárja.

London, április 11.

A kormány rendeletet adott ki, amely szerint május elsejére az eddig még be nem hívtott milic-katonák bevonulni kötelesek.

London, április 11.

Pretóriából jelenti, hogy az idegenek új légiót alkottak, melynek két vezérkari tisztje Maximov ezredes és Wrangel kapitány, tagjai franciák, németek, hollandusok, olaszok és irek. Ezt az idegen légiót szuronyral is ellátják s ez lesz az egyetlen szuronyos boer csapat. Az idegen légió kivül, attól függetlenül van egy amerikai csapat is.

Köln, április 11.

A Kölnische Zeitungnak jelenti Londonból, hogy a Times lourenço-marquezi távirata szerint a boeroknak egy nyugat-afrikai kikötőből 20 ágyút szállítottak.

London, április 11.

A Times-nek jelenti Lourenço-Marquezen át Pretóriából 9-iki kelettel:

Abban a pürben, amelyet három ember ellen indítottak, akik Mannik mérnököt megtámadták és megszarolták, Mannik beismerte, hogy Reitz államtitkár utasítására 25 bányát aláaknázás céljából keresztülfuratolt.

London, április 11.

Bloemfonteinből azt jelenti, hogy az ottani tekinthetős boer polgárok nagy részét elfogták és Fokvárosba vitték. A letartóztatottak közt van egy tartományi tanácsos, egy központi tanácsos, egy rendőr-

biztos, egy postafőnök, a kerületi orvos és az államügyész.

London, április 11.

Három boert Natalban elfogták. Az elfogottak németek voltak. Az egyik saját fegyverével fölé lőtte magát s azonnal meghalt.

London, április 11.

A Times-nek jelenti Bloemfonteinből, hogy az Argentiniából érkező lovak használatlanoknak bizonyultak a háború színhelyén.

(A boer küldöttség.)

Brüsszel, április 11.

Az itteni transvaali követség a Nápolyba érkezett boer küldöttség misszióját nagyon fontosnak jelzi. A küldöttség vezetője, Fischer államtanácsos kijelentette, hogy Európa Angliának egyoldalú tudósításai következtében nem ismeri a délfrikai eseményeket a maguk valóságában. A helyzet Angliára nézve nagyon kedvezőtlen. Eddig nem kevesebb, mint 25.000 embert veszítettek az angolok, míg a boerok vesztesége csak 5000 halott és sebesült. Fischer a fegyverben álló boerok számát negyvenezer emberre teszi. Míg a tél tart, Roberts tábornok előnyomulásától komolyan szó sem lehet. — A küldöttség missziója, Fischer szerint az, hogy a nagyhatalmakat békekövetésre fölkérje. A küldöttség csak a két boer állam függetlensége alapján való tárgyalásokra van felhatalmazva és utasítása van, hogy minden más alapon való tárgyalást szakítson meg. Fischer nem igen reméli, hogy küldetésük eredménnyel jár. Pénteken érkezik a küldöttség Brüsszelbe és onnan Hágán keresztül Berlinbe utazik. Fischer a német fővárost utazásuk főelőjárának mondja.

## HIREK.

## A forrás.

A Cri de Paris a köztársasági elnök egyik szolgájának előadása nyomán apró intimításokat közöl Loube életmódjáról. Hogy mik az intimítások? Nem közöljük őket. Csak lapozzon a szíves olvasó régiebb és legrégiebb újságokban, valahol majd rájuk akad. Mert mindig egyformák azok az intimítások, csak a név változik, amelyhez aztán bizonyos aktuális pécésviaszszal hozzáragasztják. Egyformák és ostobák.

De van a Cri de Paris közlésében valami, ami még sem érdektelen.

A forrás. A becsületesen megnevezett forrás. A francia újság mellőzi azt az univerzális formát, melylyel az újságok inkább bizonyos félhomályba szeretik burkolni forrásukat, semhogy a nagyobb hitelesség okáért megvilágítsanak. Azt mondja a Cri de Paris, hogy közlése a köztársasági elnök egyik szolgájának előadása nyomán készült. Tehát forrása: egy szolga. Már most igaz ugyan, hogy lehet ez a tulságos őszinteség affektáció is, meg ravaszság is; mert a dolog csak pikánsabb, ha egy szolga előadása nyomán kerül nyilvánosságra, azonfelül pedig majdnem bizonyos, hogy nagy emberek életmódjáról igazi intimításokat csakis szolgák árulhatnak el. De azért az európai sajtóban kevés követője fog akadni a francia újságírónak, aki meg is írja, hogy az érdekességeit egy szolgálival való beszélgetésnek köszönheti. Az újságírók akárhányszor megteszik ezt s megtették már időtlen idők óta, mert hiába, a kegyelmes urakról is legtöbbször csak a szolgák révén kerül egy és más pikantéria a publikumig: — de az újságírók mégis csak szegénylősek voltak a forrás megnevezésében. Félkeresték talán a szolgákat apró intimítások okáért, de aztán megelégedtek a szolgákról s mire az intimítások nyomtatásban megjelentek, rendszerint ilyenformán voltak beállítva: „mint X. közvetlen környezetéből értesülünk...” A közvetlen környezet takarójával fődtek be a szolgát. Hát lehet, hogy azért is szolgáknak olyan kevés intimítással a szolgák!

A francia újságíró eldobta a takarót és karon fogta a szolgát, mikor a tőle szerzett intimításokkal szittett a publikum elé. S ez nem olyan szimpla elhatározás, aminőnek első pillanatra tejszik. Mert példa van benne az

egyik, és bátorítás a másik irányban. Példa: az újságíróknak. Ha elég demokraták, hogy a kegyelmes ur portását kikérdezzék vagy az elnök ur szolgáját intimitásokról kinyelje, akkor nevezésk is meg a forrásukat. Ha igazat mondott a portás vagy a szolga: csak pikánsabb lesz az igazság a forrása miatt. Ha nem mondott igazat: nem lesz attól sem igazabb, hogy a szolgát valami jól kicirkalmazott gyűjtőnév spanyolfala mögé rejtik. Szóval, tessék csak bátran meg is írni, hogy tudok az elnök urról érdekes intimításokat, amiket a szolgája mondott el nekem. Ez a példa. De talán még fontosabb a bátorítás. Mert ez a szolgáknak s általában az alsóbbbrangu forrásoknak szól. Még tán kedvet is kapnak a fecsegésre, ha a fecsegéssel együtt maguk is az újságba kerülnek. Hiszen az nem is olyan lehetetlen, hogy a nagyméltósági urak szolgái most már egyszerűen ellátogatnak a Cri de Paris szerkesztőségébe, ahol olyan demokratikusak a forrás megnevezésében. No no — még elárastják az ő kedves újságjukat intimításokkal s nem is mindig olyan ártatlanokkal, mint most az elnök ur szolgája. És egyszer csak végighömpölőg az európai présen a szenzációs intimítások áradata — a szolgák előadása nyomán. Azt méltóztatik hinni, hogy a szolgák bőlesen tartózkodni fognak a nagystíliú pletykától, mert különben ki találják tenni a szűrőket? Óh, hát azok a szolgák, akiknek már kitétték a szűrét: ők talán nincsenek elegenden mint megnevezett forrás — kedvet kapnak a fecsegésre.

Minden forrás kicsi, de micsoda folyammá dagadhat? S a pletykafolyam nem olyan könnyen szabályozható...

Y.

Budapest, április 11.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Március 31-én új előző és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról csejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Báró Chlumeczy, mint Bécsből jelenti, a husvéti ünnepeken meglátogatja Széll Kálmán miniszterelnököt Ratótton. — Gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagy ma délután Bécsbe utazott, hogy jelen legyen a lábmosás szertartásán.

— A negyvennyolcas törvények szentesítése. A negyvennyolcas törvények nemzeti ünnepé tette a negyvennyolcas törvények királyi szentesítésének április 11-iki évfordulóját. A főváros közönsége, de főleg a hivatalos világ a szokott módon ülte meg az ünnepet. Az állami, megyei és városi középületekre, színházakra és iskolákra kitéztek a nemzeti zászlót. A dunaparti kikötő lobogódszt ött t. Az idegen államok konzuljai saját zászlóik kitézésével jelezték a nemzeti ünnepben való részvételüket.

A hivatalos főistenizület délelőtt tíz órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban. A Szent Háromság-téren a rendőrök Szirmay kapitány és Beniczky felügyelő vezetése alatt, a templomban pedig az alabárdos koronázók alkottak díszrészletet Anders kapitány vezetése mellett. A főszentély padjaiban foglaltak helyet az állami és katonai méltóságok, továbbá a konzulátusok képviselői, valamennyi notabilitás díszmagyarban vagy egyenruhában. Ott voltak: Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, Pócs Sándor igazságügyminiszter, Ferenc Deszö, a képviselőház elnöke, Gromon Deszö és Zsitinszky Mihály államtitkárak, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Sárkány József, a kir. tábla elnöke, Dárday Sándor, az állami számvizsgálók elnöke, gróf Szapáry István, a főrendiház ház-nagya, Márkus József főpolgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Sipőcz László arvaszéki elnök, Rudnay Béla főkapitány, Barkassay Géza és Berczik Árpád miniszteri tanácsosok, Szohner Antal és Gerenday György miniszteri osztálytanácsosok, Szeffler főügyész, Tabódy József kamarás, Ponori Thewreuck Emil egyetemi rektor, Czifler Győző és Jónás Odón miegyetemi dékánok. Az idegen államok képviselői közül megjelentek: Veisz Soma szerb királyi konzul, Bollati olasz és Tiller Samu san-marínói főkonzulok. Teljes számban voltak jelen a budapesti helyőrség tisztjei. A tábornoki kar élén Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok jelent meg báró Lederer altábornaggyal. A templom előkelő közönség töltötte meg. Az istentiszteleten dr. Nemes Antal budavári apátplebános celebrált nagy és fényes segédlettel. A nagyhétre való tekintettel zene nem volt, de mise közben Fauriész Mór főszekes-  
edőházkormány játszott orgonán.

— **A nagyostörtéki lábmosás.** A budavári Mátyás-templomban holnap, Nagyesütörtökön *Vassary* Kólos biboros herceggel végzi a lábmosás szer-tartást a kijelölt tizenkét budai szegény polgáron. A legfiatalabbik közülük hivatás, a legidősebb nyolcvanhét éves. Az öregek a herceggel az alkalomból tetőtől talpig vadonatúj ruhát kapnak s a megvendégelés helyett egy zacskó pénzben lesz részük.

— **Magyarország Párisban.** Párisból táviratoz- zók: *Lukács Béla*, a párisi kiállítás magyarországi kormánybiztosa ma délelőtt külön fogadtatáson be-mutatta *Loubet* köztársasági elnöknek a kormánybiz-tosság főtisztviselőit és a jelenleg Párisban tartó-zkodó csoport-elnököket, nevezetesen *Miklós Ödön* kor-mánybiztos-helyettes, *Széchenyi Béla* és *Zichy Jenő* grófokat, a történelmi csoport elnökeit, *Szalay Imrét*, a végrehajtó-bizottság és gróf *Esterházy Mihály* a vadá-zati csoport elnökeit, *Mallin báni* tanácsost, a hor-vát bán megbízottját, *Kazy József*, *Fittler Kamill*, *Rejtő Sándor* és *Wagner Jenő* csoportelnököket. *Loubet* köztársasági elnök szívélyesen kezelt szorítva a be-mutatott urakkal, nagy elismeréssel nyilatkozott a magyar pavillonról és a magyar osztályok előrehala-dottságáról és mindnyájukkal hosszabb ideig tárgyal-gott. *Lukács Béla* kormánybiztos meghívta a köztársasági elnököt a magyar pavillon megtekintésére, *Loubet* a meg-hívást örömmel elfogadta. — A fogadtatás során *Lukács Béla* a magyar kormány megbízásából megköszönte *Loubet*nek a francia kormány előzékenységét a ma-gyar szarvasmarha-kiállítás dolgában.

— **Zola betegsége.** Zola állapota még min-dig aggasztó. Egy félhatalos távirat ugyan némi javulást ad hírt, de — sajnos — ez a távirat, amely Zola betegségét oszupán „gyöngye influen-zának” mondja, a szomorú valóságot titkolja. A való az, hogy Zola egy héttel ezelőtt tüdőgyulla-dásban súlyosan megbetegedett és két nap óta eszméletlenül fekszik az ágyában.

— **Zimay László temetése.** Ma délután temet-ték el *Zimay Lászlót*, a nemzeti zenede tanárát, Lónyay-utcai lakásáról, nagy részvét mellett. Az el-hunyt barátai, kartársai, tisztelői s hálás tanítványai nagy számban jelentek meg a végtisztességen. Az udvaron felállított ravatal köré gyülekeztek: *Erdély Sándor* volt igazságügyminiszter, *Brády Kálmán* országgyűlési képviselő, *Rózsavölgyi Gyula* alpolgár-mester, *Czárán István* kir. ítélőtáblai bíró, *Vitmann Alajos* nyug. táblabíró, *Agorasztó Péter* törvényészi bíró, gróf *Kreith Béla*, *Agházy Károly*, *Gobbi Alajos*, *Tomka István*, *Allaga Géza*, *Hejny Béla*, *Langer Vik-tor*, *Antalik Károly*, *Kontl József* zeneszerzők, a nemzeti zenede összes tanárai, továbbá *Kovács Gyula* egyetemi tanár, *Náday Ferenc* és *Dezsi József*, a Nemzeti Színház tagjai, *Szana Tamás* és *Koroda Pál* írók, dr. *Farkas László* kórházi főorvos, *Szendry Lajos* operanékes és még sokan. A halott beszentelése után a koporsót a halovás, gyönyörű gyász-hintóra emelték, s kivitték a kerepesi temetőbe.

— **A brüsszeli merénylet.** Mindegyre job-ban beigazolódik, hogy a brüsszeli merénylet, a mely majdnem életébe került a walesi herceg-nek, számtalan éretlenség, gyerekcsiny volt, a melynek jelentőségéről sem a merénylőnek, sem barátainak nem volt fogalmuk. Ezt bizonyítja az a távirat is, amelyet *Sipidónak*, a merénylőnek szülei ma *Viktória* királynőnek küldtek. A távirat így szól:

Gyermekünk, aki azt a borzasztó osekedelet elkövette, nem volt tudatában tettének és csakis rosszakaratú izgatások ösztökölték reá; most már maga is belátja tettének horderejét, velünk együtt sír és bocsánatért esdekel. Királynő, nekünk még ki-lenc neveletlen gyermekünk van és mindnap velünk együtt könyörög. Nagy és nemes királynő, kegyeskedjék egy pillantást vetni a mi nyomor-uságunkra.

A vizsgálatról ma a következő jobb adatot hozták nyilvánosságra: A merénylet ügyében folytatott vizsgálat kiderítette, hogy *Folckaert*, a *Jeune garde* socialiste titkára, aki az angolok ellen több ízben izgatott, *Sipidónak* ismeretes fo-gadásán mint tanu jelen volt. *Folckaert* azt állítja, hogy ő csak véletlenül járt arra s felszólították, hogy a kézzorításból álló fogadást erősítse meg. Ő ezt megtagadta, a nélkül, hogy ismerte volna *Sipidó* bűnös szándékát vagy a fogadás tárgyát.

— **Kitüntetés tanító.** *Soós Gergely* állami nép-iskolai tanító *Charlottenburg* községe szépen ünne-pelté abból az alkalomból, hogy a vallás- és közok-tatásügyi miniszter a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanúsított kitűnő szorgalma elismerésül száz korona jutalomdíjban részesítette. A jutalomdíjat *Salgó Miksa* bogda-rigósi körjegyző szép beszéd kíséretében adta át. *Soós Gergely* meghatva mondott köszönetet a kitüntető óváciért.

— **Amerikai szenzáció.** A *New York Herald*, mely érti a módját, hogyan kell szenzá-ciókkal kiszolgálni az izgalmas éhes amerikaiit, az elmúlt héten egy lóvásárlási ügyről írt, amelybe ő felsége személyét is belekeverte. Persze min-den alap nélkül. A szenzáció cikk a maga bizarr-ságában egyébként eléggé mulattató; hangzik pedig a következőképpen:

## A CSÁSZÁR LOVA PÖRRE SZOLGÁLTAT OKOT.

Egy newyorki ember 16.000 dolláros ügylet után 164 dollár kifizetési díjat kap.

1600 dollárt tett ki követelése.

Az asszony nem akart fizetni, mondván, hogy FERENO JÓZSEF, Ausztria császára tartozik fizetni neki.

Érdekes tárgyalás volt tegnap a városi bíróság IV. osztályában. Egy lónak eladásáról volt szó, melyet nem kisebb ember vett meg, mint I. Ferenc József, Ausztria császára.

Hónappal ezelőtt jelezte ugyanis báró Fleischmann Bécsből, hogy ő Amerikába készül, mert I. Ferenc József császár megbízta őt, hogy kerítsen számára egy elsőrangú amerikai ügétőt telivért.

A keresésben kezére járt a bárónak egy a helyi viszonyokkal ismerős ur, névszerint mr. Charles Schurek, kinek segítségével csakhamar találtak is egy megfelelő lovat, névszerint „Mattie Young” őt, egy igen sebas kancát, dr. Mary E. Nutter (144 Lexington avenue) tulajdonában.

Hosszas alkudozás után a vételár 16,000 dol-lárban állapították meg, mely kifizetvéren, „Mattie Young” elszállítottat új tulajdonosának.

Rövid idő múlva azonban beállított mr. Schurek Nutter asszonyhoz és 1600 dollár köz-vetítési díjat követelt. Nutternek asszony vonat-kodott megfizetni a kívánt összeget, azt mondta, hogy mr. Schurek nem az ő, de a császár ügy-nöke volt. Mr. Schurek erre beporlőte az asszonyt.

Ez ügyben volt tegnap a tárgyalás Fittzi-mons bíró előtt. Mr. Schurek nyerte meg az ügyet, de a követelt összeg 160 dollárra lett le-szállítva.

— **Lónyay grófné és a balatonfüredi yacht-klub.** A balatonfüredi *Stefánia yacht-klubnak* *Stefánia* özvegy trónörökösön volt a védnöke, házassága alkalmából azonban lemondott a védnökségről. A klub elhatározta, hogy továbbra is a *Stefánia* nevet fogja viselni és védnökül *Károly István* főherceg ellentengernagyot kéri fel.

— **Kitüntetés.** A királyi *Pollák Lajos* cs. taná-csoknak, aki a bécsi cs. kir. távirati irodának sok éven át szerkesztője volt, nyugdíjba lépése alkalmából a Ferenc József-rendet adományozta. *Pollák* magyar származású, Temesvártól született, de már kora ifju-ságában elszármazott hazuról és Bécsben telepe-dett le.

— **A díjnokok munkája.** A budapesti igazsá-gügyi díjnokok az igazságügyminiszter legutóbbi ren-deletéhez, mely tudvalevőleg a díjnokok helyzetén kíván javítani, a következő megjegyzéseket fűzik:

Tekintetes Szerkesztő ur! Engedje meg a te-kintetes szerkesztő ur, hogy igazságügyminiszter ur ő nagyméltóságának a díjnokok javát célzó rende-létére nézve, mint amelyről a lapok megemlékeztek, a budapesti igazságügyi díjnokok alantitakat elődhas-sák. A cél igazságos és üdvös, mert nem helyes, hogy a jó a rosszal egyazon díjazásban részesül, azonban a feltétel már előre kizárja a kívánt ered-ményt. Aki tudja, hogy a gyakran igen rossz írásu eredetiről a másolatok hogy készülnek, állításunk valóságát el kell hogy ismerje. A leggyorsabb író vége jó olvasható eredetiről, vegyintával, kettős számu sorvezetével — ha lélekszakadva dolgozik — megír husz oldalt. Tessék már most egy héten át hat egész nappól három olyan napot számítani, a mikor az egész heti, a nyomdából beérkező anyago-t feldolgozzuk, szignálunk, a darabokat összeegyez-tetjük, darabjainkat az ügyvédek napjában többször kikérük stb. stb., világos, hogy mindennapra meg-felelő időt számítva ezen napokon 7 órából most ma-rad több 4 1/2 óra időnéni, amely idő alatt már az elírt mennyiséget elkészíteni nem lehet. Tehát külön díj-ban sem részesülhetünk. S a normális átlag is csak 14 oldal. Ha e reális valóságot vesszük alapul, nem lehet többet elfizetni 14 oldalánál egy napra, ezt a gyakorlat igazolja, mert, ha 1 héttől 6 egész napot véve kettő osztjuk olyképp, hogy 3 napra számít-juk az egész heti expediciót, egyeztetést, szig-nálást, stb., erre a 3 napra fennmaradó időben (14 1/2 óra) jó munkás sem ír többet 14 oldal-nál — elfogadva a másik 3 napra 20 oldal-nál a 14 oldalon felüli többet eredménye, vidéken 10 fillér, a fővárosban pedig megfelelő arányban 14—16 fillért véve: egy hónapban a 3 napokat számítva s a vasárnapokat levonva, keres a díjnok: vidéken 7 ko-

rona 80 fillért, a fővárosban 10 korona 92 fillért, illetve 12 korona 48 fillért, nem oly horribilis összeg, hogy a cél értékével felérne. Ez azonban még nem jelentené a díjuok helyzetének javulását, hanem oszupán az ilyeket és szorgalom buzdítását, mint jól megérdemelt külön díj szolgálhatna és igazsá-g-talanságot szüntetne meg. Hő óhajtásunk, hogy sze-reny szavunkat igazságügyminiszter ur ő nagyméltósága figyelembe vonná. A budapesti igazságügyi díjnokok nevében, maradtunk a tekintetes szerkes-tőségnek alázatos szolgálai.

Hajós Ignác,  
mint megbízott.

— **La villa maledetta.** Magyarul annyit tesz ez: az előtöközött kastély s rendszeren rémregényeknek a buvó helye. Ez a villa, amelyről most szó van, a genuai *Villa Karolina*, amely valóságos melegágya volt a rémregénybe illő eseményeknek. San Remoban a minap egy uriaszonyt tartóztattak le, mert avval gyanúsítottak, hogy megölte az első házasságából született gyermekeit. A letartóztatott asszony *Asi* vá-rosból való s elfogatása annál nagyobb föltűnést kelt, mert nagyon előkelő családból származik. A Villa Karolina története a következő:

Genuában 1886-ban, ötven éves korában meg-halt *Giordanni Bertolte*, gazdag iparos. Özvegyet és négy kiskoru gyermeket hagyott hátra, akikre több mint egy millió líra örökség maradt. Az özvegy né-hány évvel utóbb férjhez ment *Ambrosiohoz*, aki üz-letvezető volt férjénél s akivel már férje életében szerelmi viszonyt folytatott. Asti közelében volt szép villájuk, melyet a nép *Villa maledettának* nevezett el. Egyszer *Ambrosio*t veszedelmesen megsebesítve ta-láltak a villában; azt mondta, hogy öngyilkos akart lenni. Máskor egy munkát agyonüitött egy gerenda, pedig senki se nyult a gerendához. Nagy dolgok történtek a két utolsó évben is, mikor a két idősebb lány nagykoru lett. Az egyik lány *Zsófia* létszólag jelentéktelen betegségből kigyógyult és éppen az orvossal beszélgetett, mikor belépett mostohaapja és félrehívta az orvost. Fagatni kezdtek, vajjon igazán tul van-e a veszedelmes leány. A beszélgetés még nem is ért véget, mikor a lány nagyot sikoltott, gör-csöt kapott és félóra múlva meghalt. A mult év vége felé *Ambrosio* mostoha fiát, *Aristide Bertolot* a villá-ban saját fegyverével agyonlőve találták. A család ugy magyarázta a dolgot, hogy a fiatal ember ki akarta venni a töltést a fegyverből és e közben vélet-lenül elűlt a fegyver. A *Galletto* című Astiban meg-jelenő socialista újság leírta azokat a gyanúsításokat, amelyekkel a lakosság a házaspárt illette és a vizs-gálatnak az lett a vége, hogy a házaspárt letartóztat-ták. Az asszonyt San-Remoban, a férfit Nizzában fog-ták el és most mindkettő börtönben van.

— **Merénylet egy ügyvéd ellen.** Meg-döbbenőten szenzációes merényletről ad hírt *szab-dalkai* tudósítónk. *Mohol* bácsmegeyi községben *Stojsity* Jevtó hatvanéves bácsmegeyi paraszt le-lőtte dr. *Raffay* János ügyvédet, akinél valami régen húzódo pörös ügye volt. A gyilkos me-rényletet az ügyvéd irodájában követte el a hatvanéves öreg paraszt, miközben az ügyvéd egy írásba volt elmerülve. *Stojsity* a pör hosszadalmassága keserítette el, tegnap fölke-reste dr. *Raffay*t és rövid beszélgetés után hirtelen revolvert rántott elő és mellbelőtte. Az irodában még egy másik kliens is várako-zott, *Mészáros* Ferenc gépész, aki a lövésre neki-ugrott *Stojsity*nak és torkon ragadta. A dulako-dásban az öreg paraszt még egyszer lőtt s go-lyója a fején találta az ügyvédet. *Mészáros* ekkor följölte teperie a merénylőt s mig küzdött vele, hogy a fegyvert kiesavarja kezéből, *Stojsity* fe-léje is golyót röpített. Csak nagy küzdelem után tudta *Mészáros* kiesavarni a revolvert a gonosz-tevő kezéből. A csendőrséget közben értesítették s *Stojsity*t ez utóan elfogták. A szerencsétlen ügyvéd sorsa iránt általában a részvét.

— **Ehenhalt főnemekek.** Páris egyik legszegé-nyebb városrészében, egy szűk kis padlászobában halva találták a minap *d'Allonville de Lauziers* grófnót. A meghalt asszony mellett rongyból és újságpapi-rosból készített nyughelyen fektült az öreg grófnó fia, félig halálra válya. Az öreg grófnó valamikor nagy birtokok tulajdonosa volt Lotharingiában, de a német-francia háboru idején mindenét elvesztette s olyan nyomorba jutott, hogy egy kis padlászobába kellett elmenekülnie a világ elől. Az utóbb időben a régi arisztokrata családok megtudták *d'Allonville* grófnó szörnyű helyzetét és *De Silva* urhölgy gyű-jtést is rendezett javára. A segítség azonban későn érkezett. Az öreg grófnó éhhalált halt.

— **Házasság.** *Pfeiffer* Jenő ügyvédjelölt nőül vette *Löwinger* Erna kisasszonyt.

*Fényes* Elek magyar államvasuti hivatalnok el-jegezte *Hirschfeld* Etelka kisasszonyt Alsó-Rákosról.

# EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 perenyre Payerbachtól. Tulajdonos: Dr. Konrad. Gyönyörű, napos, széltilt óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyásd. — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb lényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Edlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és ártalattal szolgál az igazgatóság.

— **Hogy végzik az írók...** Egy montpellieri orvos tanár, Grasset, füzetet adott ki, amelyben összeállította a világ nagy íróinak betegségeseit. Auguste Comte tanári előadás közben örült meg. Nem tért haza többé, az utcákon bolyongott el nélkül. Később a feleségét egy tóba skarta dobni. Rousseau sok jelét adta annak, hogy beteg az agya. Ahol csak megszállt, ott felejtette a bőröndjét és egyéb holmiját. Utóbb nem mert bnni, attól való félelmében, hogy a szakács megmérgezi. Végül levelet írt — istennek, s letette a párisi Notre-Dame egyház oltárára; Dante hallucinációkban szenvedett. Newton örülten halt meg. D'Annunzio paralízissel végzte, éppúgy, mint Donizetti, a híres zeneszerző. Schopenhauer hangosan beszélte és gesztulált az utcán. Amikor egyszer akadémájában az előszobában beszélgetett, kirohant rószta mellett, s úgy elverte, hogy szegény asszonynak a karja is eltört. Ha olyan számát hoztak neki, amelyen a neve két p-vel volt rva, előbb kifizette, aztán borzasztóan megverte azt, aki hozta. A szakállát nem borotválta, hanem leégette. Guy de Maupassant az örültek házában halt meg. Beaudelaire paralizált volt. Flaubert epilepsziában szenvedett, még pedig borzasztó mértékben. Grasset doktor írók és művészek családjában sok nevrapotikus talált. Így Tacitus, Donizetti és Manzoni fia, Victor Hugo lánya, Kant huga megőrült. Cicero fia delirium tremensben halt meg. Beethoven apja alkoholist volt, Byron anyja örült, apja kicsapongó életű. Renan nagybátyja vízfejű volt, s nagyapját az örültek házából temették el.

— **Tüntetés Viktória királynő ellen.** Ugy látzik, még sem ünnepezték az angol királynőt Dublinban olyan nagyon egyhangúan és lelkesen, mint ahogy az angol hivatalos táviratok mesélték. A boer pártiaknak sokkalta erősebb táboruk van Irlandban, mint az egyesült királyságok többi részeiben. S ezek életjelei adnak magukról, még pedig a királynéra nézve nem valami hízelgő módon. Mint egy londoni táviratunk jelenti, Tippernoyban egy cég munkásait külön vonaton vitette Dublinba a királynő látogatása alkalmával s mikor a különvonat visszatért Tippernoyba, a kirándulókat nagy tömeg sárral dobálta és bántalmazta, ugyanakkor a cég egyik nagy szénraktárát felgyújtották. A polgári tüzoltóság nem is vonult ki a tüzhöz, a katonai tüzoltóságnak pedig valamennyi csövét elvágták. A kis zenebona tekintélyes kárt okozott a királynő mellett tüntető gyűrosnak.

— **Kiállítás itt is — ott is.** Belgiumban világhiállítás lesz 1905-ben. Éppen csak azt nem tudtuk mostanáig, hogy melyik városban rendezék. Brüsszel is és Antwerpen is verseng a kiállításos nagy forgalomért. Hogy mind a két város vágya teljesüljön, úgy oldották meg a kérdést, hogy kettőbe osztották a kiállítást. Fele Brüsszelben lesz, a másik fele pedig Antwerpenben. A két város között pedig villamos vasutat építenek, amelyen majd egy félóra alatt repülnek egyik városból a másikba a kiállítás vendégei.

— **A főkapitány az állatkínzás ellen.** Az állatkínzás által elkövetett kihágások száma az utóbbi időben folyton szaporodik. Általános a panasz, hogy az állatokat túlerőltetik és kinozzák. A főkapitány ezért hirdetményben figyelmezteti a fuvarosokat és kocsitulajdonosokat, a terhes szekerrel való közlekedés tárgyában kiadott szabályrendeletének szigorú betartására.

— **Könyvtárak husvétja.** Ma kezdődött meg a fővárosi nyilvános könyvtárak husvétja születése. Az egyetemi könyvtár, ép úgy mint a Nemzeti Múzeum könyvtára április 17-ikeji, a magyar tudományos akadémia könyvtára pedig április 18-ikáig marad zárva. Az iparművészeti múzeum könyvtára szintén 18-ikáig marad zárva, a magyar királyi statisztikai hivatal könyvtárában azonban csak az ünnepnapokon van szünet.

— **Életunt főhadnagy.** A Lippert-féle vendéglő egy mellékhelyiségében ma este tíz óra tájban főbe lötte magát egy főhadnagy. Még élt, mikor a mentők a Rókusba szállították, ahol most élet és halál között lebeg. Az írásából megállapították, hogy Tomcsányi Ede a neve és a munkái 11. gyalogezred aktív tisztje. Délután hét óra felé ment be a vendéglőbe, egy ideig egyedül ült az asztalnál, aztán melléje telepedett egy tisztásra, akivel sokáig beszélgetett. Meg is vacsorázott közben és vacsora után követte el végzetes tettet.

— **Talált arany óra.** A főkapitányságon egy M. M. monogrammal ellátott ótágu koronás női arany óra aranyláncsal és medaillonnal hever gazdátlanul. Igazolult tulajdonosa átveheti az I. emelet 31. számú szobában.

— **Egy sikkasztó jelentkezése.** Krakkóból táviratozzák: Seidenfran Abraham, aki a vielőcski nagy takarékpénztári sikkasztási pörben fővádoltként szerepel és annak idején Londonba szökött, ma önként jelentkezett a vizsgálóbírónál. Oly szennzős leleplezéseket tett, hogy a tárgyalást júniusig el kellett halasztani.

— **Gőzsiip a szerkesztőségben.** A Fokföld legnagyobb napilapja, a Cap Times érdekes újítást hozott meg. Szerkesztőségi házában tetejére óriási gőzsiport csináltatott. Amikor újabb érdekes hír érkezik a háborúról, a gőzsiport működni kezd és az egész várost fellármázza. A város lakossága persze összezsuzalad s megnézi a sürgönyt, amely a Cape Times helyiségeiben ki van függesztve. Ha aztán cáfolat jön a hírre, akkor nem fűtyülnek.

— **Republika.** Ez a címe egy újságnak, amelyet — Bulgáriában adnak ki. Ferdinándot tudniillik az a kellemetlen meglepetés érte, hogy amíg ő abban fáradozik, hogy királyságot csináljon az országából s hogy trónt meg valóságos királyi koronát szerezzen magának, odahaza megalakult a republikánusok pártja. Valószínűleg ez idő szerint még nagyon kiesi lehet az a párt, az se igen valószínű, hogy hamarosan nagyra nő, de megvan és sok kellemetlenséget szerezhet Ferdinándnak, ha akar. Hogy pedig ez a szándéka, az abból a brosürből is látszik, amely Szófiában látott napvilágot s azt fejtegeti, hogy Bulgária boldogulásra csak úgy lehet kilátás, ha elcsapják a fejedelmet és kiküldik a köztársaságot. A röpiratot persze konfiskálták s keresik a szerzőt. A republikánusokhoz csatlakoztak a szocialisták is.

— **A vérvád egy tartománygyűlésen.** A vérvád aljas hazugsága ismét aktualissá lett, még pedig az alsó-ausztriai tartománygyűlésen. Ezuttal azonban az antisemitáknak nem sikerült a dolgot felfújni és mesterséges botrányosinálással ismét belevinni a műveletlen nép tudatába erre vonatkozó részéről ezt a tartománygyűlés az erre vonatkozó részéről ezt a bécsi tudósítást kaptuk:

Az alsó-ausztriai tartománygyűlés mai ülésén a helytartó válaszolt Omer képviselőnek arra az interpellációjára, amelyben felszólította a kormányt, hogy tegyen lépéseket a zsidók ellen való vérvádak terjesztése ellen.

A helytartó azt mondta válaszában, hogy a római katolikus egyház legtöbb tekintélyei általábanoknak nyilvánították a vérvádakat.

Schneider (közbeszól): Jól megfizették őket a zsidók!

A kormány — ugyzmond a helytartó — nagyon sajnálja, hogy ilyen vádak terjesztettek, mert belátja, hogy ezek a dolgok veszélyeztetik a lakosság békés együttélését. Az ilyen vádak ellen a kormány nézete szerint leginkább a műveltség terjesztésével lehet küzdeni. Ha ezeket a vádakot gonosz szándékkal egy törvényesen elismert vádlásfelekezet hozzátartozói ellen való izgatás céljából hangoztatják és terjesztik, a kormány habozás nélkül szigorúan fogja alkalmazni ilyen esetekben a büntető törvénykönyv rendelkezéseit. Az interpellálóknak arra a kívánságára, hogy a kormány rendőri természetű rendkívüli preventív intézkedéseket tegyen, a helytartó azt válaszolja, hogy a rendőrhatalóság preventív működésének a törvény rendelkezései szabnak határt.

Noske: Schneidert megfigyelés alá kellene venni! (Nagy zaj.)

Schneider: Nosket inkább!  
Ezzel aztán letárgyalták ezt a szégyenletes paragrafust.

— **A Mari hozománya.** Egy párisi gazdag kereskedő gyermekei mindennap sétálnak mentek a cseléddel, akinek a neve Vernot Mária. Az egyik gyerek háromszendős volt, a másik kettő két éves és amint a párisi újság, ahonnan a hírt veszszük, elmondja — gyönyörű szép angyalarcu gyerek mind a három. A csodálatos csak az volt a sétában, hogy a cseléd csupa rongyba öltözött hozzá s a gyerekeket is a legrongyosabb régi ruháskáikba dugta, hogy kimélték az utat. A homokban játszanak tudniillik — mondta — és tönkreterzik a ruhát. Egyszer aztán a nagyobbik gyerek valami olyast fecsegett otthon, hogy sok bácsiktól, néniktől pénzt kértek s kaptak is és a Marinak adták... A kereskedő utána járt a dolognak s pár napi kéréskedés után küldött, hogy a Mari a három rongyos gyerekkel kimegy a külvárosokba, ahol naiv és jószívű a publikum és koldul. Szegény özevgy ilyenkor a Mari, akinek három gyerek maradt a nyakán, persze hogy könnybe lábad az ember szemé ennyi nyomorúságra. Mari ilyenformán átlagosan tíz frankot keresett naponként s berakosgatta a pénzt a takarékpénztárba, mivelhogy szegény leánynak nehéz férjhez menni, ha nincs egy csepp pénzcskéje sem. Egyelőre azonban nem fog férjhez menni a Mari, mert becsukták.

— **Vasúti katasztrófa.** A Wladikawka-vasuton nagy szerencsétlenség történt. Alchau-Jurt állomás közelében hamis váltóállítás folytán egy személyvonat belelőtt egy tehervonatba. Tíz utas meghalt és többen megsérültek.

— **Elégett hajó.** Kremetschuból táviratozzák: Egy petroliummal megerthelt hajó leégett a tengeren. A tűznek tíz emberáldozata volt.

— **Miért vált el Byron?** Beecher Stowe asszony az oka, hogy a nagy brit költőt vérbűnlen vádolták. A Maemillaus Magasinba írta meg Beecher Stowe azt a rémséges történetet, amelyet azóta valóságnak vett az irodalomtörténet s amely azzal magyarázta meg Byronnak a feleségétől való elválását, hogy Byron Leigh Augusztával, a saját féltestvérével intim vonatkozásokat tartott fenn. Most egy Graham Vilmos nevű angol híttel-források alapján kimutatja a válás igazi okát s eloszlatja ezt a sötét vádat. A dolog már most úgy áll, hogy a közönséges emberi halandók való okainál szokott lenni s a Graham Vilmos könyvéből azt tudja meg a szörnyűködő világ, hogy Lady Byron hütlenségen kapta a férjét. Ez pedig közönséges halandókkal is megessét már.

— **Fekete gyöngyök.** A háboru tudvalegőleg nagyban ártott az ékszerkereskedelemnek. Lent Dél-Afrikában erősen megcsappant a gyémántbányászat, a gyémánt ára emelkedett, s ezzel más drágaköveknek is felcsaptak az árát. Így a fekete gyöngyöket is. Ez alkalmából egy bécsi lap elmondja néhány kiváló fekete gyöngynek a történetét. A leghíresebb öt fekete gyöngy az angol koronában van. Sokáig csak két fekete gyöngy volt az angol koronában, mivel körülbelül százötven évvel ezelőt három elloptak. Az angol kormány sokáig hiába kutattatott utánuk, végül rájöttek arra, hogy az egyik gyöngy Belgiumba jutott és a richmond hercegnő karperecét díszíti. A másik gyöngyöt Orloff hercegné nyakékében találták meg. Hosszas vizsgálatok és tárgyalások után sikerült végre megállapítani, hogy a hercegi család ötdékből egy neves ékszerészől vásárolta a gyöngyöt. Nagy pénzért vásárolták aztán vissza a gyöngyöt. Csak a harmadik hiányzott még. Egyszer aztán megjelent Budapesten egy Uri-utcai ékszeresznél egy ember s a zsebéből elővett egy üsszecsavart kis papíroskát. Az egyik segéd félretolta a barsony karosszéket hogy a kopott alak le ne ülhessen. Az azonban fesztenül lülett egy másik székre, szétbontogatta nyugodtan a kis papírját és előhalászott belőle egy apró fekete valamit. Oca mutatta az ékszeresznek és megkérdezte:

— Ugyan kérem, mennyit ér ez?  
— Sokat — felelte az ékszerész, miután megvizsgálta a fekete valamit. Ez egy fekete gyöngy, egyike a legnagyobb ritkaságoknak. Szürke gyöngyöm van elég, de fekete, ilyen tiszta és ilyen nagy nincs. Van ugyan egy kis hibaja, egy kis törés, mert egyszer már be volt foglalva, de azért nagy értéke van.  
— Valaki zálogba akarja tenni nálam. Mondja meg hát kérem, mennyit ér! Adhatok érte kétszáz forintot?

— Akár háromszor annyit is egészen bátran. Nem venné meg ön maga a gyöngyöt?  
— Én nem, mert csak egy cég van Bécsben, amely eladhatná, Biedermann udvari ékszerész.

Arra az az ember eltávozott, másnap pedig megjelent Biedermannnál. Az rendőrt hívott és leatortoztatta. Kisült, hogy a gyanus ember gróf Bathányi Lajosnak a volt kedves szolgálja. A gróf, mielőtt a veszthelyre vitték, mellétűjt, amelyben az a fekete gyöngy volt, emlékül adta neki.

— Fogadd ezt a tüt, a fekete gyöngyöt benne egyik ösöm taláznának vette, de nem sok szerencsét hozott a házunkra. Fogadd el emlékül egy — akasztott embertől.

Az angol kormány Biedermann értesítésére háromszáz ezer koronáért vásárolta vissza a gyöngyöt. Egy fekete gyöngyből való nyakék (száznyelvön vanhat gyöngygel) Valéria főhercegnő birtokában van, s elhunyt királynektől maradt. Ámbár a gyöngyök nem tiszta feketék, hanem inkább sötét-szürkék, az ékszer mégis rendkívül nagy értékű.

Nagyértékű gyöngyei vannak még Rothschild Alfonz bárónak Párisban és Mária Jozefa főhercegnőnek, Ottó főherceg nejének.

— **Halálozás.** Balogh Kálmán, a debreceni gazdasági akadémia növendéke tegnap este meghalt Nagy-Szalontán tizenkilenc éves korában.

— **Egy liter borot — tudógyulladás.** Bihar-megyében, Bédén nagy koesmai mult után arra fogadott a pajtásaival egy Tóth Imre nevű legény, hogy este kilenctől a hajnali harangszóig a Körösben ül. Egy liter bort szerzett volna ezzel a virtussal. Be is ült a jéghidig vízbe s éjfélig ki is bírta a virtuskodást, de akkor egyszerre segítségért kezdett kiabálni. Nagy bajjal hozta ki a vízből a zsúri, amely a parton leste, hogy szabályszerűen teszi-e magát betegő Tóth Imre. Bevittek a kórházba, ahol most a leghevesebb tudógyulladásban virtuskodik a halállal, aki pedig szintén van olyan kemény legény, mint Tóth Imre, Bédén.

— **Ünnepelt kritikus.** Bécsben ma ünnepele Speidel Lajos ismert nagyhirű kritikus hetvenedik születésnapját. A jeles író számos bécsi és külföldi író, írói egyesület és tudományos testület üdvözölte.

— **Öngyilkos lelkész.** *Bartfáról* táviratozza tudósítónk: *Nericeky* Antal jászolvai görög katólikus lelkész ma föbe lötte magát. A szerencsétlen pappnak nemrég halt meg a felesége és bánatában teljesen elvesztette lelki erejét. Hat gyermeke siratja az életuntat.

— **Áradások.** Az áradás a Duna nyugatmagyarországi mellékfolyóinál még mindig veszedelmes jellegű. A földmívelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések szerint a *Répece* mentén újabb áradás dacára a helyzet némileg javult. A Rábamenti vidékek ellenben, ambar apadás már ott is bekövetkezett, még mindig nagy veszélyben van, az árvíz nagy erővel zudul Sopron és Győrmegey területére. A *Morva* folyón az egész morvai árteret mintegy 30.000 holdat, sőt Dimburg községet is elárasztotta, hol mintegy 30 ház víz alá került. A Duna mellékfolyóinak rendkívüli áradásai következtében a Dunán is helyenkint, főleg annak középső szakaszán igen magas víz várható.

**Magyaróvárról** táviratozzák: A *Lajta* folyó eddig nem tapasztalt módon megáradt és *Gáta*, *Zurány*, *Hegyeshalom*, *Laval* községek határait előntötte. *Magyaróvár* és *Moson városok komoly veszedelemben forognak.* Tegnap előntötte a *Lajta* a balparti részt s a majorok, *Magyaróvár* és *Lucsony* községek mellyében fekvő részei víz alá kerültek. A szegényebb sorsu lakosságot karhatalommal kellett csolnakon kimenteni és a város magasabbon fekvő részeibe szállítani. A vármegye főjegyzője, ki a beteg alispánt helyettesíti, közérőt rendelt ki és Pozsonyból 2 század hidászkatonát kért. A veszély este hat órakor tetőpontra hágott s az erős északnyugati szél által felkorbácsolt hullámok a *Lajta* jobbparti töltését és a mosonmegyei csatorna védgátjait erősen megszakították. A töltés 1400 méter hosszban meg van rongálva, több helyen veszélyes csuszamlás is történt. Este hat órakor a betegségből lábadozó *Pogány József* alispán maga vette át a védekezés vezetését. Hajnalban beállt a kulmináció, azóta pedig habár igen lassu, de állandó apadás mutatkozik. Mosonmegye a veszélyen túl van, de a kár így is tetemes, mert az egész *Lajtavölgyben* a víz még igen soká meg fog maradni s a vetések teljesen elpusztultak. Az egyes szakaszokon *Remenyik* és *Szittyay* kulturmérnökök és *Török Zsigmond* kir. mérnök vezették a védelmet.

A Dunán, mellékfolyóinak áradása következtében az eddig remél vizállások is változást szenvedtek. A mai magasságokból következtetve a tetőzés e hó 13-án, 14-ikén következik be, természetesen a fővárosnál előlve az alsó rakpartot a víz 580—600 centiméternyi magasságnál. A földmívelésügyi miniszterium vizirai osztályához érkezett jelentések szerint a Duna *Passautól* Pozsonyig apad és itt a víz 400 centneren áll. Komáromnál a vízmagasság 505 centner, Budapestén 490 centneri a víz 360 centneri áradással. A többi vizállások a következők: *Paks* 408, *Baja* 460, *Mohács* 451, *Gombos* 473, *Ujvidék* 389, *Zimony* 412, *Pancsova* 376, *Bázias* 375, *Drenkova* 322, *Orsova* 388 centiméter. A három utolsó helyen még apad a víz. A vizirai osztály jelentése szerint veszedelemtől tartani nem kell. A Duna tetőzése várható Paksnál 15-én 560—550 centiméternél, Baján 16—17-én 680 centiméternél, Mohácsnál 18-án 700 centiméternyi magasságnál.

**Sopronból** táviratozzák, hogy a *puljai* járásban a vízelőfolyó megakadt. *Badán* alispán a veszélyeztetett Szany községbe utazott; éjjel a pontonokkal utazók érkeztek. *Szent András*, *Sobor*, *Árpás*, *Bodonhely*, *Bagovf*, *Szovat*, *Dör*, *Egyed*, *Bóskány*, *Acsala*, *Maglóca*, *Barbacs* s a vasmezejű *Nickel* erősen veszélyeztetett vannak. *Szent-András* és *Sobor* községekben ötven ház összedőlt. Az alispán ma Árpáson járt, ahol 300 katonára segit a védekezésben. Ragyogónál szintén nagy a veszély, a ragyozói hidat eldorsolta az ár. Ha az áradás tovább tart, az egész *Rábaköz* nagy veszély előtt áll. Az alispán távollétében *Babotz* főjegyző vezeti a munkálatokat. A Rába felső szakaszán *Szent-Gottárdnál* van még áradás, de *Körmenédel* és *Sárvárnál* már apad a víz. *Győrnél* 544 centiméternyi magasságnál. A *Rába Urvi-Ujfaludtól* átirta a töltést. Ha sikerül a szakadást betömni a Rába balpartján levő községek meg lesznek menthetők. — *Morava*, *Nyitra* és *Garam* még egyre árad.

**Zala-Egerszegről** jelentik, hogy napok óta szakad az eső, a hegyi patakok víze annyira megdagasztotta a Zala folyónak máskor alacsony vizállását, hogy kilépett medréből s nagy területet előntött. *Zala-Egerszegről* egyik alacsonyán fekvő része víz alatt áll; a lakosok a földre fektetett gerendákon át közlekedhetnek csak. Erős északi szél mellett folyton esik s az ár nőttön nő. Veszélytől azonban tartani nem kell, mert ha kissé megáll az eső, az áradat hamar lefolyik.

**Pilsenből** táviratozzák: A *pilsen-duxi* vonalon *Petersburg* és *Krügern* állomások között ma éjjel töltésüzemelési következtében megakadt a forgalom. A közlekedést átállással tartják fenn. A forgalmi akadályt valószínűleg még a mai nap folyamán elhárítják.

A déli vasut szombathely-bükki vonalán a forgalom nem szünetelt az áradások következtében.

— **Földcsuszamlások.** *Frágából* táviratozzák, hogy *Kloppaiban* ma délen ismét földcsuszamlások voltak, melyek még veszélyesebbek, mint a két év előttiék. Ma hat házat temetett el a föld, huszonhat házat pedig ki kellett üríteni.

— **Lvov hercegné.** Brémából írják, hogy a tegnapi érkezett északnemzet Lloyd hajó, a *Mária Terézia* New Yorkból odahozta *Lvov* orosz herceget és feleségét, kit művész-nevén sokkal jobban ismer az ország: *Parlaghy* Vilmat. A házaspár, miután Prágában a legnagyobb csendben egybekelt, most egy éve átevezett a tengeren, hol a művésznő *Devey* admirális és az orosz nagykövetek festette. *Lvov* hercegek hosszabb időt szándékoznak német földön tölteni és csak nyár közepéig mennek Oroszországba.

— **A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének** április havi választmányi ülését *Damjanich* Jánosné elnökletével tartották meg. *Mayer György* egyesületi titkár bejelentette, hogy *Szöll* Kálmán miniszterelnök gróf *Karátsonyi* Jenővel egyetértőleg a néhai *Karátsonyi* Guidó által Rudolf trónörökös születése emlékére tett alapítvány kamatfeloldásáról engedélyezett 4000 forintos ágyalaptvány első részlete tejében 500 forintot utalványozott.

— **Gyilkossági kísérlet Ujpesten.** Ujpesten az éjjel véres szenzáció történt. Egy többszörösen büntetett állásnélküli gyári munkás halálra sebesítette szeretőjét. *Kucsera* Verona huszonegy éves rendőri felügyelet alatt álló leány az áldozat. Körülbelül tíz hónap előtt megismerkedett *Ronner* Béla gyári munkással. Néhány hét előtt a rabíatus, veszekedő természetű leány elvesztette állását. Egyszer a leány nem akart neki pénzt adni, amiért *Ronner* a leány szobagazdájától különböző holmikat lopott, amelyek értékét *Kucsera* Veronának meg kellett térítenie. Turpisságárák később rájöttek és szeretője e miatt szakított vele. Többször fölkerest azután a leányt, de ez nem akart többé tudni róla, sőt barátainak is elmondotta, hogy *Ronner* meglopta őt. Az elcsapott szerelmezt ez földühösítette és elhatározta, hogy véres bosszút áll hűtlen kedvesén. Ma éjjel bezérgetett *Kucsera* Veronának lakásába. A leány elutasította, erre azonban dühében beverte az ablakokat. Majd átmászott a házikó udvarának deszkakerítésén és a nyitott ajtón a leány szobájába rontott.

— **Segítséget!** *Gyilkos!* — kiáltotta halálra rémülten a leány.

— **Hát, ha gyilkos vagyok, legyenek az!** — kiáltotta elkeseredve a leány. Dikieszt rántott ki zsebéből és a leányra támadt. A szerencsétlen teremtés késéggbeesetten védelmezte magát. Az elvetemült leány azonban *tizenháromszor* mártotta testébe az éles szerszámot, mire a boldogtalan leány eszméletlenül rogyott le a földre. A gyilkos pedig megszökött. A dulakodás zaját meghallották a szomszédok és besiettek *Kucsera* Verona szobájába. Az ajtó tárva nyitva állott, a szerencsétlen leány ott feküdt a szoba közepén nagy vértócsában, alétlan. Gyorsan a mentőket hívták segítségül, akik ezután a szerencsétlen leány sebeit bekötötték és a gróf *Károlyi-féle* kórházba szállították, ahol most a halállal vívdók. A gyilkos egy pár óráig csapatagolt az utcákon, hajnal felé azonban önként jelentkezett az újpesti rendőrkapitányságon, a hova e szavakkal állított be:

— **Felpofoztam** egy leányt, tegyenek velem, amit akarnak! — A rendőrség, amely már nyomozta *Ronner* Bélát, aki lopás, orgazdaság és súlyos testi sértés miatt már ismételtén büntetve volt, kihallgatása után előzetes letartóztatásba helyezte.

— **Az idegen barátja.** *Lavrics* Jakab napszámos Nagy-Szebenből érkezett a fővárosba és egy köztemetű-utó korcsmában megismerkedett egy „urral”. Az ismeretlen körülményesen kikérte, hogy hova utazik és mennyi pénzt visz magával. *Lavrics* elmondta, hogy *Laserbachra* készül és hogy negyven korona pénze van, mire az idegen azonnal konstataálta, hogy ő is arra felé készül. Van neki hatvan koronája, de attól fél, hogy elveszíti, amiért is megkérte *Lavricsot*, hogy őrizze ő a pénzt. Elővette a hatvan koronát és elkérve *Lavrics* 40 koronáját, a pénzt látszólag egy borítékba tette, amelyet azután leragasztva *Lavrics*-nak adott át. A korcsmából távozva, *Lavricsot* egy boltba küldte szivart vásárolni és mire *Lavrics* visszaszájott, új barátjának nyomát sem látta. Gyanupörrel élve, fölbototta a borítékot, amelyben azonban csak néhány papírszelet volt. Rögtön jelentést tett a rendőrségnek, amely a nyomozás alapján előzetes letartóztatásba helyezte ma *Masina* Giuseppe nápolyi születésű harminc éves borígyőnkét.

— **Elfogott merénylő.** *Pukli* Gábor kocsist, aki tegnapelőtt hajnalban a Rőppentyű-utca 8. számú házból orozva meglötte *Eresényi* Károly hentesmestert, a bíróság elfogatási parancsa alapján az éjjel Nagyszombatban letartóztatták. Áldozatát a Rókus-kórházban ápolják.

— **A Carré-Cirkusz** Budapestén. Amint értesülünk, *Carré*, a németalföldi kir. udvari cirkusz igazgatója kibérelte a nyári idényre az allatkerti cirkusz helyiségeit és ott fogja előadásait megtartani. Az előadások e hó 25-án fognak megkezdődni. *Brookmann* ur, a cirkusz üzemeltetője már ide is érkezett, hogy az előzetes intézkedéseket megtgye.

(x) **Fratelli Deisinger** fiúmei cég küld 5 kilogramm *Sel Pessach* kávét legnemesebb fajból olvámolva, ármentve 8 forint 82 krajcárral.

## A készülődő Páris.

Páris, április 8.

A francia nemzet serény munkával iparkodik az idegeneket méltóan fogadni. Már *Avricourtól* kezdve szemünkbe ölik a nagy munkásság mindenfelé. A vasuti vonal mentén egész Párisig százával és ezrével dolgoznak a munkások. A régi sineket és talpfákat újakkal cserélik ki, a kavicsot megújítják, szóval a vasutvonalat oly karba helyezik, hogy minden nagyobb baj nélkül lebonyolítható legyen az óriási idegenforgalom. Mert Franciaország hatóságai bizton számítanak arra, hogy az idegenek száma, akik a párisi világkiállítás látogatására eljönnek, elérni a százmilliót. Ezt a nagy számot pedig annak inkább remélhetik, mert hisz aki csak teheti, elmegy Párisba és felhaznája azokat az óriási kedvezményeket, melyek a világkiállítás alkalmából rendelkezésére állanak.

Magá Páris olyan most, mintha valami nagy csatára készülne. Az utcák mind felbontva kövezés alatt állanak, a szállókban mindenütt rendezkednek, sőt még a magánházaknál is igazgatják a vendégszobákat.

Es mit szóljak magáról a kiállításról? Ennek csak a külső képe van meg eddig, de már ez is oly festői, oly kemés, annyira elragadó, hogy látásával nem tudok betelni.

A Szajna két partján emelkednek a festői szépségű pavilonok, ellentétben a chicagói világkiállításal, nem tiszta fehér stílusban, hanem a lehető legtarkább festői pompában.

Az ujon épült III. Sándor hídja a Szajnára maradó emléke lesz a kiállításnak és méltóságteljes stílusával elragadja a látogatót.

Sok mindenféle szép épület ragadja meg figyelmünket, amelyekről külön-külön hosszasan lehetne írni; de hát ez mostan még korai volna, mert hisz nyers állapotban van még minden és nem is lesz a kiállítás teljesen készen június vége előtt.

Rendkívüli attrakciókról is gondoskodtak a franciák. Így a villamosságuk külön palotát építettek, ami 1889-ben még nem volt, mert akkor a villamosság terén még keveset lehetett felmutatni. A *palais de l'Electricité* előtt épül a *Chateau d'eau*, amelynél valóságos folyam fog harminc méternyi magasságból, tíz méter szélességben a mélységbe zuhanni. A barlangot remek szoborcsoportozat fogja körülvenni, amely allegorizálja a Humanitás nemtőjét, amint a Haladást a Jövő felé vezeti, míg a tajtékozó habokból az Ügyesség tör utat magának. Esti órákban káprázatos látványt fog nyújtani e két palota. A vizeses másodpercenként *tizenháromezer liter* vizet bocsát alá; az óriási zuhatag a szivárvány minden színében változva omlik befelé, hogy végül lángfolyammá változva, milliárd cseppeivel színes szikrákat lövelljen szerteszét. Nekem *Hénard* a palota tervezője és *Paulin* a vizeses építője mondta el a dolgot. Csak egy nagy romhalmazt és száz meg száz munkát láttam, akik iparkodnak a munkát minél gyorsabban elvégezni.

A kiállítás attrakcióihoz fog tartozni az óriási földgömb, amelynek átmérője negyvenhat méter. Lesz egy forgatható torony, amely magasabb lesz az Eiffel-toronynál, amennyiben 350 méterre csinálták. Huszonöt emeletre osztják és 20.000 izzófényvel, meg 2000 ivilámpával világítják. Az óriási épületet egy víznyomással készülőekkel forgatják olyképp, hogy óránkint egyszer fordul meg.

Igen érdekesek lesznek a *mozgó járdák*, amelyek első kísérleteit Chicagóban lehetett látni és amelyek azóta mindenfelé elterjedtek. Így a Louvre óriási épületében mozgó járdákkal közlekednek az emberek. Csak rá kell lépni és — megyünk tovább. A fel- és leszállás minden veszedelem nélkül történhetik. Óránkint öt és tíz kilométer gyorsasággal lehet haladni. A gyalogjárda vasínak és acélhengerekben mozog, úgy mint a gép transmísszió-szíjja. Sok más szenzációs attrakció lesz még, amelyek közül azonban egyedül a *Régi Páris* fog a megnyitás napjára elkészülni. Ez a mi Ós-Budavárunk mintájára készült és Páris ábrázolja a XVI. századtól napjainkig. Maga az öreg Eiffel-torony azért meg fogja tarlani régi vonzóerejét és csak oly érdekes lesz új ruhában, mint volt 1889-ben. Érdekes megemlíteni, hogy újrafestéséhez 350 métermáza citromsárga festéket használtak. De ez a munka sem készült még el.

Szóval még minden nyers a párisi világkiállításnál és alig van egy-két nemzet, amely munkájával a megnyitás napjára rendben lesz. Ezek sorában a legelső helyet foglalják el a magyarok. *Lukács* Béla kormánybiztos dioséretes buzgalommal keresztül vitte, hogy mi magyarok minden tekintetben kitettünk magunkért. A 18 osztályra osztott kiállítás minden osztályában a mi kiállításunk van legelőbbre és a mi külön pavilonunk, amelyben történelmi kiállításunkat

bemutatjuk, teljesen készen várja a megnyitást. Ebben a munkában nem csekély érdem illeti *Jámbor és Bálint* műépítésképeket, akik nem kimélték fáradságot és költséget, hogy a magyar nemzet a párisi nemzetközi versenyben méltóan legyen képviselve. Ez annál is öröndesebb, mert hisz ez az első alkalom, hogy mint külön nemzet jelenünk meg a világ népeinek ítélőszéke előtt. Eddig mindig az osztrákok függeléké voltunk.

Kiállításunk részleteiről persze korai volna megemlékezni, de annyit már most is mondhatunk, hogy Budapest székesőfőváros és a magyar nyomdák kiállítása, továbbá természetesen a történelmi csoport és végül a kereskedelmi minisztérium, különösen az ipariskolák kiállítása fényesnek ígérkzik. A magyar sportkiállítás is egyike lesz a legérdekesebbeknek. Az a másfélmillió forint, melyet a magyar kiállítás Párisban való rendezésére szántak, mindenesetre gazdagon fogja meghozni a maga gyümölcsét.

Azon nemzetek sorában, amelyek a párisi kiállításon feltűnést fognak kelteni, a nagy német nemzetet kell felemlenünk. A gépcarnokban erősen sarokba szorítják az angolokat és más téren is űk azok, akiknek kiállításáról az eddigi készülétek után a legjobbat mondhatjuk.

A kiállítás rendezésében még igen előre jutottak az oroszok, az amerikai Egyesült Államok, a svédek és norvégok és a spanyolok. Felette érdekes Transvaal aranykiállítása, de ezt bizony az utlandereket, az angol bevándorlókat, tehát a bányaszpekulánsok rendezik, akiknek természetes érdeke, hogy a bányarészenyek iránti érdeklődést a háboru dacára legalább ily módon ébren tartsák.

Megindultak már a fogadóesték is mindenfelé, amelyeket az egyes miniszterek a kiállítás megnyitása alkalmából rendeznek. Ezek sorában persze legimpozánsabb az lesz, amelyet április 15-én a kiállítás területén, a fenomenális ünnepség csarnokában a közársaság elnöke fog adni. Hivatalosak lesznek erre az estélyre a külföldi államok kiállításainak vezérképviselői és az egyes csoportok elnökei, az egész diplomáciai kar és mindama kapacitások, akik a kiállítás megnyitására Párisba jönnek.

A Szajna partján estétálla és a festői képet nézve, amelyet a világkiállítás nyújt, a legnagyobb csodálattal kell eltelnünk a francia nemzet iránt.

Nemrégiben még a szerencsétlen Dreyfus-ügy Damoklessz-kardként függött Franciaország sorsa felett; amikor felelősként, rövidesen elbánt vele és most régi fényében, régi dicsőségében, régi erejében ismét ott áll az európai nemzetek sorában elsőnek és megmutatja az utat, amelyet a szorgos munkásság terén mindannyiunknak követnünk kell, ha a jövő században boldogulni akarunk.

Dr. Falk Zsigmond.

## Hazament meghalni.

(Egy urinő öngyilkossági kísérlete.)

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Szabadka, április 11.

Hazajött meghalni a fővárosból egy csodaszép asszony.

Néhány hét előtt érkezett ide szülei látogatására Budapestről dr. Gyomai Gyulának, a mintagimnázium tanárának ifju felesége. Már hat év óta volt férjnéi s évenként többször meglátogatta Szabadkán lakó szüleit.

Itt mindenki ismerte a sugartermetű, rózsás arcú, szép asszonyt, aki a város egyik legelőkelőbb családjának gyermeke. Szinte családí vonása a *Jakobcsics* családnak a szépség, de a délceg *Jakobcsics* Irén valamennyin túltett szépségével.

Arcának lányos üdőségén nem változtatott a hat esztendei házasság és a látszat után ítélve csupa boldogság sugárzott le az arcáról. És ez a boldogság csak látszólagos volt. Mert ma már ott fekszik a szép asszony a szabadkai *Mária Valéria*-kórházban halálos ágyán. Golyót röpített a klasszikusan szép ídőbe és rettentően eltorzította azt. A golyó nem oltotta ki életét, de borzalmas pusztítást vitt végbe rajta. A jobb halántékán hatolt be, átszakította a szem idegeit és megakadt az orrcsontban. S hogy eltávolíthaták a golyót, ki kellett venni jobb szemét és az orron át kiszedni a golyót...

Semki sem sejtí, hogy mi vitte *Gyomai* né választott tettre. Hozzá tartozói azt állítják, hogy a kor modern betegsége, az idegesség adta kezébe a fegyvert. Egyéb okát alig tudják adni szörnyű tettének, mert hiszen jólét és boldogság honolt nála és egész családjában.

Férjétől — úgy mondják — a legjobbat egyetértésben bucsuzott el néhány hét előtt, mikor lejött szülei látogatására s még vagy három hétig szándékozott itt maradni. Anyjánál lakott és sohasem mu-

tatott lehangoltságot. Mindig vidám volt, látogatókat tett s egészen a legutóbbi napokig sétákra is kijárt a családjával. Pár nap előtt egy kis operációnak vetette magát alá. Ugyanis még Budapestben mondta férjének, hogy otthon — így nevezte szülővárosát — a jobb kezének ujjai között felvágatta az izületeket, mert a *zongorán nem tudja elfogni az oktávot*.

Meg is történt a jelentéktelen műtét s háziorvosa tegnap reggel is eljött hozzá, hogy új kötetet tegyen kezére. Az orvos a szalonban várakozott, mert *Gyomai* né anyja mondta, hogy leánya néhány perc múlva kijön, csak felöltözik. *Jakobcsics* né be is szölt a leányának, hogy siessen, mert az orvos várja, mire ez azt válaszolta:

— Azonnal.

Alig hogy az anyja az ajtót betelte, revolverlövés hangzott el s mikor berohantak a szobába, *Gyomai* né vérben fektűt a földön; orrán, száján paltazott a vér s mellette hevert a revolver, amelyvel életét ki akarta oltani.

A lövés nem volt halálos; még élt, de beszélni nem tudott. Az orvosok tanácsára mentokocsin azonnal kiszállították a kórházba, ahol, mint már említettük, műtétet végeztek rajta.

Az operáció nem sokat segített a bajon. Mert a golyót ugyan kivették, de a szép szem örökre elvesztett s a golyó által okozott súlyos seb alighanem halálos lesz.

A borzalmas eset városszerző nagy izgalmat keltett. A férjet a szerencsétlen asszony fivére értesítette az esetről, aki ma Budapestre utazott, hogy előkészítse a borzasztó vizontlátást.

## Bankettek.

— Jelenet. —

Dr. Krecsányi rendőrkapitány egy gyűlésen Farkas rendőrtanácsossal szemben ezt a kifejezést használta: *kiszűltte*. Farkas ezt erősen visszautasította. Erre Farkas hívei bankettek rendeztek. Most Krecsányi hívei is ezt teszik.

*Főkapitány*: Hallatlan ez a nagy viszálykodás! A mulkor Bérczi és Pekáry; most Farkas és Krecsányi! Hogy tudok én ennyi bankettet végigenni?

*Fogalmazó*: Bizony ehhez gyomor kell. De készüljön el méltóságod újabb esetekre is...

*Főkapitány*: Megint?

*Fogalmazó*: Bizony, megint. Iksz kapitány azt mondta Ipszilón tanácsosnak, hogy „jó estét”. Képzhetli, hogy Ipszilón a lehető legerélyesebben visszautasította ezt a szözlást. A banketti hétfőn lesz, Drechslernél. Poulard, parfajt, gyoroki, ménesi, Sauvignon, Moët és Chaudon...

*Főkapitány*: Nem birom, nem birom!...

*Fogalmazó*: A másik estét még cifráb. Zó fogalmazó a lábára hágott Té kapitányt, s azt mondta: „pardon”. Persze, a kapitány erre felbőszűlt, s azonnal rohant Petánovichhoz, megrendelni a bankettet. Roederer, Irroy, Törley...

*Főkapitány*: Törley? Óh...

*Fogalmazó*: A harmadik eset magyar jellegű. Err irnok így szölt Gé kapitányhoz: „Le van szakadva a rokkjáról a gomb.” Erre persze dühbe gurult a kapitány, s ráordított az irnokra: „Magyarul! Nyelvében él a nemzet!” A szolgál már tudta, hogy mi a teendő. Azonnal rohant Wampetichhez, s megrendelte a magyar bankettet. Gulyás, malacpörkölt, turócsusza, ménesi asszu...

*Főkapitány*: És mindezt nekem végig kell ennem!...

— o. —

## FŐVÁROS.

(\*) *Iskola-mizériák a Ferencvárosban.* A *Ferencvárosi Polgári Kör* tüzetesen megokolt emlékiratot nyújtott be ma a tanácshoz, a IX. kerületi iskolákban tapasztalt törhetetlen állapotok megszüntetése végett. A legnagyobb panasz a miatt van, hogy az iskolák szűkei, a tanuló-termek kicsinyek, a gyermekek szüfoltan vannak elhelyezve s a testi egészségük veszélyeztetésén kívül még az oktatásban is hátrányos helyzetben vannak, mert a tanítást csakis vándorosztályok és váltakozó rendszer segítségével tudják ellátni. Hiányosak az iskolák berendezései is. A gyűjtemények és iskolaszerek elhelyezésére, a tanácsok zások és iskolaszékek üléseire egyáltalában nincs megfelelő hely. A lépések a tanuló nagy számához képest szűkek s a mellékhelyiségek elégtelenek. Mindez annak a következménye, hogy a huszonhat évvel ezelőt épített iskolákat nem bővítették a népesség szaporodásával arányosan. A Ferencvárosban csak a külső

részekben építettek új iskolákat. A Ferencvárosban külségi kisedővő intézet nincs, sőt a kerületnek legbelső részében sem külségi, sem magán kisedővő nincs.

(\*) *Adókvetés.* A fővárosi adókvető bizottságok holnap, 12-iken a következő helyrajzi számú házakkal összeirt adókvételek III. osztályú keresetadó javaslatait fogják tárgyalni: az I. kerületben (Krisztinaváros) 376—490 hárszámig a külön meghívottakét; a II. kerületben (viziváros) a külön beidézetekét; az V. kerületben az első bizottság 673—687 hrszámig; a VIII. kerületben az első bizottság 5960—6026 hrszámig a külön meghívottakét.

## SZÍNHÁZ, ZENE.

\*\* *A Magyar Királyi Opera premierje.* A *Magyar Királyi Operá*-ban e hónap tizennyolcadikán tartják meg a *Szeleka* című ballet bemutató előadását. A két felvonásos ballet, amelynek szövegét dr. Brüll, zenéjét dr. Stern Ármín írta, két felvonásos, de három képből áll. Az Opera nagy gondot fordított a díszes kiállításra. Szébnél szebb jelmezek készülnek *Kemény* Jenő tervei szerint, az új díszleteket *Spannraft* festette. Érdekesekek és szerfőltöt hatásosak lesznek az új világítások is, miket e baltnél alkalmaznak. A betanítás javában előre haladt s már jelmezpróbákat is tartottak. A tizennyolcadiki bemutatónak semmi sines utjában.

\*\* *Küry Klára Berlinben.* Egy estilap arról értesül, hogy *Küry Klára* fényes szerződési ajánlatot kapott *Berlinből*, amelyet a művész nő hajlandó is elfogadni, mint hogy az az elhatározása, hogy a *Népszínházzal* való szerződését nem újítja meg többé. Értesülésünk szerint a művésznőnek a jövőre vonatkozó végleges elhatározása még nincs, de valamennyi tervezetése közt a legvalóbszínű, hogy elfogadja a *Népszínház* igazgatója által felajánlott szerződést. Ami a leghelyesebb is.

\*\* *A Kleopátra jubileuma.* *Verő György* eredeti operette a *Kleopátra*, holnap, csütörtökön éri meg huszonötödik előadását a *Magyar Színházban*. A nagyszerű operette, amely az előrehaladott szezonnal is minden este zsuflóságig telt nézőtér előtt került színre, március hatodikán adták először, s így egy hónap alatt jutott a jubiláris előadáshoz, mind a huszonöt előadásban egy azon szereposztással, a fő női szerepben *Ábrányiné-Wein* Margit asszonnyal. A többi szerepben mind a huszonötösör *Inkei Gizella*, *Margó Zelma*, *Róza Lili*, *Ráthonyi Ákos*, *Székai Kornél*, *Boross Endre* és *Málrai József* játszottak. A *Kleopátra* a jubiláris előadással nem kerül le a műsorról, s husvét vasárnapján este is előadják.

\*\* *Neumann Angelo igazgatósága.* Az a pénzcsoport, amely a bécsi *An der Wien* színházat nemrégiben megvásárolta, *Neumann Angelot*, a *prágai* német színház igazgatóját hívta meg az igazgatói állásra. A hírneves igazgatójelölt el is fogadta az állást az alatt a feltétel alatt, ha a *prágai* színház vezetősége megengedi, hogy mind a két színházat vezesse. Ezt a kérését azonban nem teljesítették s így *Neumann Angelo* nem lesz az *An der Wien* igazgatója. Az elutasítást azzal okolták meg, hogy állami szubvenciót élvező országos színház igazgatója nem lehet egyuttal egy magánsház igazgatója is.

\*\* *Pálmay Ilka elutazása.* *Pálmay Ilka*, kétnapi itt tartózkodás után, ma délután visszautazott *Bécsbe*, ahonnet még e hónapban *Párisba* és onnet *Londonba* utazik. A divának a *Szép Helénában* való vendégszereléséből ezuttal aligha lesz valami és pedig abból az okból, mert legalább kétheti próba-ídőre lett volna szüksége, hogy a *Népszínház* új fordítása és rendezése szerint a szerepet betanulhassa, ez pedig a diva már megállapított külföldi utját akasztotta volna meg. A diva az idei öszön, mint már említettük, fel fog lépni a *Népszínházban*, a színház jubiláris előadásában.

\*\* *Duse kitüntetés.* *Bécsből* táviratozzák: *Duset* a király hír szerint a koronás arany érdemkeresztel fogja kitüntetni.

\*\* *Diósné Szombathelyen.* *Szombathelyről* írja tudósítónk: Fényes estélye volt tegnap a *szombathelyi* városi kaszinónak. Vendégeit látta az Opera kitűnő művésznőjét, *Diósné Handel* Berta asszonyt. A művésznő a vonatnál a kaszinó vezetősége fogadta. Az estén együtt volt a város egész előklődsége. A művésznő *Tanhäuserből* énekelt, továbbá olasz s francia dalokat, végül magyar dalokat adott elő. Minden egyes szám után szünni nem akart taps zúgott fel, úgy, hogy minden számot meg kellett ismételnie. Ének, melodrama s zeneszámok egészítették ki az est programját. A közönség a feledhetetlen est után a *Sabaria* szállóban a vendégművésznő tiszteletére társasvacsorát rendezett.

\*\* *Révy Aurélla sikere.* A *Népszínház* volt fiatal művésznője, *Révy Aurélla* nagy sikereket arat a külföldön. Legutóbb *Pétervárott* a nemzeti színházban lépett föl mint egy nagy staggione operett-primadonnája és művészetével elragadta a színház közönségét.



**\*\* A pozsonyi kétnyelvű színészet.** A pozsonyi kétnyelvű színészet ügyében történt belügyminiszteri döntés ügyében, a *Hírszarnok* című könyvben tudósító utján, ma a következő nagyrészt sorokat kapjuk:

A lapok különféleképpen közlik és kommentálják a pozsonyi színészek ügyében történt belügyminiszteri döntést. Főképpen az kellett nagy visszataszítást, ami a magyar színészekre legnépszerűbb lenne, hogy a pozsonyi színigazgató által felvendő nem egyesületi tagokból álló karzenélyzet a magyar és a német előadásokon is szerepelhet. Ez, mint a *Hírszarnok* legilletékesebb helyéről értesül, teljesen ki van zárva. Mint tiltó rendelet ugyan nincs felvéve a pozsonyi színigazgató koncepciójába, de az *Országos Színész-Egyesület* elnöke a belügyminisztériumból, tehát illetékes helyről, biztositást nyert a felől, hogy a pozsonyi színigazgató által felvendő, nem egyesületi tagokból álló karzenélyzet a német előadásokon sem néma, sem beszélt szerepben nem vehet részt. Ezt kijelentették a pozsonyi színigazgató előtt is. A karzenélyzethez felvehető nem egyesületi tagok csak az *Országos Színész-Egyesület*től nyerhetnek jellelési engedélyt egy évre, melynek eltele után kérhetik az egyesületbe való felvételt. A felvételi jog természetesen kizárólag az egyesületé. Ilyen nem egyesületi tagokból azok a vidéki nagyobb igazgatók is kiegészíthetik karzenélyzeteiket, akik a kormánytól opera szubvenciót kapnak, de ezek legalább is tíz-tizenkét kardost és ugyanannyi kardostól egyesületi tagokból tartoznak szerződnie. A nem egyesületi tagok működését szintén itt is az egyesület engedélyezi, sőt számukat is meghatározza. Ez utóbbi rendelkezés az alapszabályokba is belesz foglalta. A pozsonyi színházra vonatkozó rendelet alapszabályon kívül áll, de azért az *Országos Színész-Egyesület* természetesen jogánál fogva részen áll s a pozsonyi színházi monstrum dolgait a legéberebb figyelemmel fogja kísélni s a miniszteri engedménnyel való legkisebb visszaélést is megtorol. Ezt annál is inkább teheti, mert a pozsonyi igazgatónak azt a kérését, hogy vonja ki őt az *Országos Színész-Egyesület* kötelekeiből, a belügyminiszter nem teljesítette.

**\*\* Miss Halton és a Magyar Színház.** A Magyar Színház, mint már megemlítettük, *Messengernek* *Veronka* című operettjét a cimszerepben Miss Haltonnal, a bécsi angol szubrettel akarta bemutatni. Miss Halton részt is vett az operett több próbájában, de az angol szubrettnek a *Messenger*-operettben tervezett vendég szereplése, értesülésünk szerint, ezeknél a próbáknál is marad. A *Veronka* cimszerepét, a Magyar Színház szubrettje, *Ledofsky* Gizella fogja kreálni. Együttal megemlítettük, hogy Miss Haltonnak a *Gésák* ban mára hirdett vendégfellelése is elmaradt s a *Gésák* helyett a *New-York szépe* került színre.

**\*\* A new-yorki Sappho.** Az egész világsajtót bejárta az érdekes *Sappho*-ügy, mely a *Wallack*-színházról indult utjának. Ez a színház egy *Sappho* című darabot adott elő, amelyet *Daudel* hasonló című regénye után egy amerikai színész írt. A cimszerep Miss *Nethersole*, a new-yorki színésznő egyik legiszenvedőbb tagja játszotta. A darab már vagy harminc zsefolt hazát csinált, amikor nekélen erkölcsös yanke észrevette, hogy a darab erköltesen és benne Miss *Nethersole* — túlságosan csinos. Mőzalmat indítottak a sajtóban, amire egész *Sappho*-háború keletkezett, amelynek a vége az lett, hogy a darabot betiltották, Miss *Nethersole*-t — letartóztatták. A szép színésznőt alig néhány órában keresztül tartották csak fogva, de pőrt indított ellene. Ez a pőr, mint egy *new-yorki* távirat jelenti, most ért véget. Miss *Nethersole* mult szerdán *Sappho* kosztümjében megjelent a legfelsőbb bíróság előtt s ott elszavalt egy pőr jelenetet a daraból. A bírák felmentették, mire a szép Miss *Nethersole* szeméi megteltek könnyekkel és sokan ott nyomban meggratulálták. A darab ugyanaz este ismét előadásra került a *Wallack*-színházban, a cimszerepben természetesen újra csak Miss *Nethersole*-al. Ezek után pedig senki se kételkedjék abban, hogy a *Wallack*-színház szerencsés igazgatója kész milliomos.

**\*\* Győri színészet.** Hétfőn este volt a győri színház szezonzáró előadása a karzenélyzet javára. Ezen az estén bucsuzott *Gergely* Gizi, a társulat kitűnő tehetségu primadonnája a *Náni* cimszerepében. A közönség, amely a színházat szorongásig megtöltötte, elhalmozta a kedves művésznőt virágokkal és a szeretet megható jeleivel bucsuzott kedvenőttől.

**\*\* Magyar színlelőadás Szászsebesen.** A szászsebesi Magyar Kaszinó 7-ikén kitűnően sikerült műkedvelői előadást rendezett. Két vizjátékot adtak elő, a *Külli prédikációkat* és a *Cox és Bozot*-ot. Szászsebesen ez volt az első magyar műkedvelői előadás, amelynek a kiváló sikeréért méltó elismerés illeti a rendezőket és szereplőket: Csiky Mariska, Hídvéghy Sárika, Solyomay Szilvika kisasszonyokat, Deminszky György, Ersek Árpád, Weinhold Károly, Becker Róbert és Bozán Péter urakat, kik nagy buzgalom fejtettek ki az előadás sikere érdekében. Az estén nemcsak a szászsebesi magyarság volt jelen, hanem a német és románjau értelmiség is.

**\*\* Odillon asszony megy.** *Odillon* asszony, a bécsi színpad „star”-ja, mint a bécsi újságok írják, megválik a *Deutsches Volkstheater*től, sőt még a császárváros is elhagyja. A művésznő eladja bécsi ingatlanait s mint hírlik, *Berlinbe* megy.

**\*\* Hummel új operája.** A berlini udvari operában tegnap adtak elő Hummel Ferdinándnak a *Gyónás* című egyfelvonásos új operáját. A *Waerner*-irányú kis dalműnek nagy sikere volt.

**\*\* A Kisfaludy-színház megnyitása.** A *Kisfaludy-színház*, mint már megírtuk, husvét vasárnapján nyílik meg. A színházban már javában folynak a próbák *Ibsen* Henrik *Míre feltámadunk* című drámai prólógusából. Ez lesz az évad megnyitó darabja. Ez alkalommal fog bemutatkozni a színház drámai személyzetének egy része. A főbb szerepeket *Makó* Aida, *Garay* Ilona, *Patak* és *Kovács* játsszák. Az operett-személyzet *Millocker* a *viceadmírális* című operettjére készül.

**\*\* A temesvári magyar színészet.** Tegnapelőtt fejeződött be az első, teljesen magyar színházi évad a temesvári színházban s *Makó* Lajos igazgató és társulata elbucuzott a város közönségétől. A bucsulóadás ünnepeiben folyt le, s a közönség nemcsak a szereplőket, hanem *Makó* igazgatót is számtalanszor kitapsolta, s gyönyörűt babárkoszorút nyújtott fel neki. *Makó* rövid beszédben megköszönte a közönség elismerését, mire uból felzúgott a taps és éljénység. A társulat különben meglepéssel tekintet vissza a sikereiben gazdag évadra.

**\*\* Donnay új darabja.** A *Theatre Antoine*ban, írta párisi tudósítók, tegnapelőtt este óriási sikerrel került bemutatásra Maurice Donnaynek *Tisztás* című új színműve, amelyet *Descaves*-al, az ismert szocialista politikussal társszerzőségben írt. A „tisztás” voltaképpen egy darab termékeny föld, melyet egy szocialis eszmék iránt érdeklődő gazdag ember *Rouffieu* szabónak hagyományozott, hogy ottan a kommunista eszméket valóra váltani próbálja. *Rouffieu* barátjával, *Collonges* rajzóval a tisztáson egy kis kolóniát alapít, amelynek őt család és négy legényember tagja van. Más és más mesterséget gyakorolva, kölcsönösen kielégítik egymás szükségleteit az árak kieserülése révén. Később *Souriet* tanítónő is meglepszik közöttük, akit a szomszédos *Villiers* város egyik vezető emberének fia elcsábított, majd elhagyott. Örömmel fogadták és rábázták a gyermekek oktatását. Nemsokára *Alleyras* doktor és felesége *Jeanne* is felkeresik a tisztást. *Jeanne* nem hites felesége a dokornak, aki egy szerencsétlen házasság tőrhetetlen szenvedései elől menekült Párisból a kis vidéki városba. Az igazi felesége nem akarván elválni tőle, *Alleyras* Jeannelal, szive választottjával, boldogan élt *Villiers*ben, mindaddig amíg a közöttük való viszony ki nem tudódott. Akkor az orvos praksziának vége volt, mindenki elkelett, egy hogy *Alleyras* Jeannelal a tisztásra ment lakni, úgy új világ új eszméinek polgárai közé. Ezt az új világot rajolták meg Donnay és *Descaves* mesteri kézzel. *Collonges* és *Souriet* között szerelem keletkezik, de *Rouffieu* felesége is szerelmes *Collonges*be. A visszautasított és hiúságában megsértett asszony megzavarja a kommunisták életének eddigi összhangját és a különböző szenvedélyek harcában tönkremegy az ideális célu kolónia. A szerzők tehát nem oldják meg a nagy szocialis problémát, de megkapó drámai formában rámutatnak az orvoslás szükségességére. A siker óriási volt, szerzőket és színészeket, különösen a *Szabad Színház* megalapítóját, *Antoinet*, aki *Rouffieu*t játszotta, számtalanszor hívták a lámpák elé.

**\*\* Nagy bőjti hangverseny a Telefon Híromdóban.** Ma Nagycsütörtökön, midőn minden este, színház szünetel, hogy keresztényi ájtatossággal készüljön elő *Nagybőjtűre*, a *Telefon* Híromdó szerkesztősége megragadja az alkalmat, hogy passiókkal, ünnepi felolvasásokkal és *Ave* Máriák éneklésével kivége részét az ünnepi hangulatból. A *Telefon* Híromdó ugyanis ma délután 5 órakor nagybőjti hangversenyt rendez előzetőként. A hangversenyen közreműködnek: *Zilahiné* S. Vilma urnő, *Márkus* Aranka, aki *Decler* Johanna hegedű- és *Fodor* Ernő zongorakísérete mellett *Ave* Máriát ad elő, *Ligetyi* Juliska urnő a Nemzeti Színház tagja, *Abonyi* Aranka urnő továbbá *Pentek* Ferenc ev. ref. lelkész ur, aki az ünnepi felolvasást tartja, *Jakab* Ödön, *Véressi* Gyula, *Abonyi* Gyula és *Zvári* József urak. A hangversenyt a Híromdó gyermekhangversenyeinek rendezője, *Zörgő* bácsi fogja vezetni. Este a *Telefon* Híromdó szünetelni fog.

## TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Beksis Gusztáv új rópirata.** A hitbizományok kérdése *Darányi* Ignác miniszter nyilatkozata óta új stádiumba lépett. A Széll-kabinet ugyanis ö félégenél előterjesztést tett aziránt, hogy jövőre eik földre nem fogja tanácsolni hitbizományok alapítását, hanem csakis erdőgazdaságra s pedig Erdélyben vagy ezzel azonos viszonyú k két levő más vidéken. E kiváló fontosságu ténynyel kapcsolatban *Beksis* Gusztáv, aki tudvalevőleg évek óta sürgeti a hitbizományok helyeselőjét, újabb, nagyon érdekes rópiratot írt a következő cím alatt: „Magyarország jövője az újabb nemzeti elhelyezkedés alapján”.

A megjelölt füzetnek azonban más alkalomszerűsége is van. A lefolyt költségvetési vitában ismételen szoba került *Beksis*nek fél év előtt megjelent rópirata, melyet *A magyar politika új alapja* cím alatt tett közzé.

E kettős alkalomszerűség bírta rá *Beksis*re, hogy nemzeti konszolidációcnál előjött és eszközeit tartalmazó programját ismét összefoglalja s különösen megvilágítsa az erdőgazdaságra való áthelyezkedés gyakorlati módját. Publicistikaik aktóciójának lényegét feltárja az első fejezet, mely statisztikai adatokra támaszkodva fejti ki azokat a bajokat, amelyek a magyarság topográfiai elhelyezkedéséből származnak, amennyiben az ország több vidékén alig lakik magyarság, míg a három magyar centrumon ez túl van zsufova. E bajok orvoslására azt ajánlja, hogy a terjeszkedő képességek felhasznáival, telepítés által növeljék hegyes vidékek elenyésző csekély magyarságát. Mivel azonban ez gyorsan s meglehető nagy mérvben nem is eszközölhető, a hitbizományok egy részének áthe-

lyezkedését javasolja. A második fejezetben kifejti, hogy elégségesek a mellék-hitbizományok is e célra s a fő család hitbizományok helyükön maradhatnak. Sőt lehetséges a nemzetiségi vidékek nemzeti megszállása a hitbizományok érintése nélkül is, a szabad birtok értékkioserése által. *Beksis* ugyanis felsorolja a hitbizományval egyáltalán nem bíró, valamint az egy vagy több hitbizományval bíró családokat. Amely felsorolásból kitűnik, hogy előkelő családoknak szinte többsége nem bír hitbizományval s hogy kétségkívül több család még igyekszik hitbizományt létesíteni. Ámde a kormány elfoglalt álláspontjához képest, melyen bizonyára meg fog maradni minden jövőndő kormány is, több hitbizomány alakítása a sikföldön (vagyis ami egyértelmű, az Alföldön és a Dunán túl) nem lesz lehetséges, az erdélyi és felsőmagyarországi erdőknő fognak történni az új alakítások. De mert — mint *Beksis* az osztrák viszonyokkal kapcsolatban utal rá, a mi főurainknak aránytalanul kevés a földbirtokhoz képest a készpénzük, sőt a legtöbb nagybirtok s különösen a legtöbb hitbizomány nagyon is meg van terhelve és mert a főcsaládok birtokai leginkább az Alföldön és a Dunán túl vannak: e két magyarországi közponon fog történni a parcellázás s az ekképp pénzén az erdővásárlás. A nemzeti értékkioserés tehát önmagától s a szabad birtok segítségével is meg fog történni. Igaz ugyan, hogy *Darányi* az erdélyi és más hasonló hitbizomány-alapításokat csak kivételek gyanánt kontemplátta nyilatkozatában, de a családi érdeket a kivételeket gyakorlatiá alakítja át.

Hogy pedig a nemzetiségi vidékeken van elég erdő, *Beksis* legújabb munkájában számszerű adatokkal bizonyítja. Egyáltalán az erdő nemzetpolitikai hatására irányítja a közfigyelmet, konstaltva azt a nagy hibát, hogy Magyarország a legújabb időkig az erdőnek még gazdasági jelentőségét sem méltányolta eléggé, annal kevésbé a politikait. Az erdők jövedelmezőségét összehasonlítva a szántóföldek jövedelmezőségével, kimutajta, hogy még 1 millió hold szántóföldet is ki lehet cserélni erdőgazdaságokkal, ami pedig a legnagyobb méret, amelyre hosszú időn át csak gondolhatunk. Főszerepet juttat ez akciónál az államnak és az állami kezelésbe vett erdőknak.

De különösen hangsúlyozza és fejtegeti, hogy a nemzeti akció keresztülvitelénél maga az állam nem elégséges s részt kell abban vennie a társadalomnak is. A munka az *Athenaeum* kiadása, ára 1 korona.

○ **Tövises utakon** című regényre hirdet előfizetést *Vidats* Jánosné. Az egykötetes regény legközelebb hagyja el a sajtót díszes kiállításban. Ára füve 2 korona, diszkótdék 4 korona. Megrendelések április végéig küldendők a szerzőhöz, *Miskolcra*, *Mindszent-utca* 5. szám alá.

## SPORT.

**\*\* A Magyar Athletikai Club jubileuma.** Az idén tölti be a M. A. C. huszonevéves fennállását. A jubiláris ünnepélyek az észre maradnak. Összettel tartja meg a klub ünnepi közgyűlését, melyen a klub alapítója gróf *Esterházy* Miksa arcképet leleplezik. A közgyűlés napján klubversenyt rendeznek. Az egész év folyamán tartandó összes nyilvános versenyeken jubiláris érmeket adnak ki.

**\*\* Nemzetközi football match.** A *Budapesti Torna Klub* I. csapata ma délután mérkőzött a *Berliner Fussball Club* „Frankfurt” I. csapatával a mil-lennáris versenypályán. Nagyszámú és előkelő közönség nézte végig az érdekes küzdelmet, melyben a B. T. K. csapatának ügyessége talán fölműlta a németek szép játékát s csak a véletlennek köszönhető, hogy egyik csapat sem győzött. A magyarok részéről *Stobbe* kapuvéd, *Gabrovitz*, *Mannó* hátvédtek, *Lucius*, *Ordódy*, *Klebersberg* fedeztek, *Ray*, *Harsády*, *Joland* A., *Minder*, *Pöztinger* fedeztek — a németek részéről: *Neumann* A. kapuvéd, *Lempe* R., *Zimmer* P. hátvédtek, *Jurga* W., *Markhardt* H., *Retzke* R. fedeztek, *Goldschmidt* W., *Gräfe* A., *Kohlmann* H., *Wagen*-seil A., *Funk* R. csatárak játszottak. A bírói tiszteit *Speldt* Zoltán vállalta el. A magyar csapatban legjobban játszottak *Ray*, *Harsády*, *Jolland*, *Klebersberg*, a berliniek közül *Lempe*, *Gräfe* és *Wagenteil* tuntek ki. A match eredménye: 2:2, ami bizonyoságu a B. T. K.-csapat nagy előrehaladásának, amennyiben az ugyanezen csapattal mult évi november 1-én tartott mérkőzése alkalmával a *Berliner F. C.* „Frankfurt” csapata került ki győztesen.

## TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Az új rend az ítélőtáblán.** Az első felbbezési főtanácsnál a budapesti királyi ítélőtábla e hó tizenkettedikére tüzte ki, a mikor három kisebb jelentőségu büntítést fog a tabla első tanácsa *Sárkány* József elnöklete alatt elintézni. Az első fő tárgyalást a tabla is ünnepélyességgel fogja megkezdeni. Közvédkül a három ügy tárgyalásán dr. *Friedmann* Bernát és dr. *Okolicsányi* Géza ügyvédek fognak szerepelni.

§§ **Kinevezés.** A király *Gál* Jenő kolozsvári ítélőtáblai bíró, ugyanez ítélőtáblához tanácselnökké nevezte ki.

§§ **Szeless Adorján örökségi pöre.** *Szeless* Adorján Párisból, a Hentzi-szobor ellen elkövetett mérvnyel elváltása után egy örökségi pőr hozta haza.

Néhai nagybátyja *Seless* László szabadszállási nagybirtokos ugyanis közel félmillió forintnyi vagyonát átvitelt rokonokra hagyta. *Seless*, mint legközelebb álló rokon pörrel támadta meg a végrendeletet, azon az alapon, hogy az örökösök vak volt már akkor, amikor az állítólagos végrendeletet sajátkezűleg írta.

§§ **Humor a törvényszéken.** *Citrony* Ádám János ma valamelyes váltó-dologban járt a törvényszéknél. A bíróságon ki is hallgatta *Citrony* Ádám Jánost.

— Mondja *Citrony*, aláírta maga azt a váltót?

— Alá én — mondja.

— Bizonyos?

— Már hogyné volna?

— No és kapott valamit a váltóra?

*Citrony* Ádám gondolkodik, aztán nagy okosan mondja:

— Kaptam.

— Mit kapott — mondja!

— Hát exekuciót.

— No, jól van *Citrony*. Miután ilyen okosan megfelelt, hát azt is mondja meg, hogy hova való?

— Szalókra, küvetem.

— Szalókra. No. Hát aztán micsoda maga Szalókon?

— Szalókon? Hát paraszt.

— Es van valamije magának?

*Citrony* Ádám megint gondolkodik, aztán megint nagy okosan mondja:

— Van.

— Mije van no?

— Hát két gyerekeim.

§§ **A két kazar.** Kézár Magyarországon csak ott van, ahol *Egan* Ede van. *Egan* Ede pedig Munkácsra volt, tehát a kazárok is voltak. A miniszteri biztos Budapestre érkezett Munkácsra s egy zsák csüst pénzt vitt magával. A zsákot, melyben nyolcezer korona volt, a vendéglősenek adta megörzészévé, akitől azonban reggelre kelve elopták a pénzt. A munkácsi rendőrség a minap akadt rá a tettesekre s *Morgenstern* Wolf és *Weisz* Jakabot letartóztatta. A két kazar most a beregszászi törvényszék fogházában ül vizsgálati fogságban.

§§ **Okirathamisító jegyző.** *Lőcséről* táviratozza tudósítónk: *Grega* István kamjonkai jegyzőt okirathamisítások miatt ma másfél évi börtönrre ítélte a törvényszék.

## Nyiltér.



Kaphatók Haldek nagykereskedésben, Budapest, Károly-körút 9., ugymint vidéken a jobb magelárusító üzletekben.

### Orvosi tekintélyek a

## SZOLYVAI

gyógyvizet kiválóan ajánlják: köszvény, hólyag, vizeleti szervek bajainál, cukorbetegség, vesebajok, gyomormegbetegedések, torok és tüdőszervek bántalmi esetén

Kitűnő ízű és igen üdítő asztali víz

## LUHI-ERZSEBET gyógyforrás

Legkiválóbb hazai gyomorgyógyvíz; gyomor s tüdőbántalmak ellen specifium. Kapható a jobb ásványvízüzletekben és az uradalmi ásványvízek bérletőségénél Szolyván, Bereg-m.

## Első Magyar Részvény Serfőződe

BUDAPEST-KÖBANYA

Fennáll 1854. óta.

Ajánlja

Fennáll 1854. óta.

### saját töltésű palacksőreit

gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt köbányai palackső osztályából. Megrendelésekkel átvész a városi iroda VIII. Esterházy-utca 6. sz. Telefon sz. 52-59., és a palackső-osztály Köbányán. Telefon sz. 56-58.

Kapható minden nevesebb fűszer- és csemegeüzletben.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmát, sem alakját nem felelős a szerkesztőség.)

## Legujabb.

### A háború.

London, április 11.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: A legutóbbi jelentések szerint az Elaudslaagte és Dewetsdoop mellett vívott ütközetek tovább folytak. Részletek hiányoznak. Hire jár, hogy *Baden-Fowel* eredés meghalt.

London, április 11.

Lord Roberts egy mai távirata jelenti: Buller tábornok jelenti, hogy az ellenség tegnapi meg-támadta az angolok jobb szárnyát, midőn ezek állásukat meg akarták változtatni. Tüzérségünk azonban elhallgattatta a boerok ágyúit. A boerok nem folytatták a támadást. A mi veszteségünk 4 halott és 8 sebesült. *Wepener*-ből semmi hír sem érkezett.

Ladysmith, április 11.

(Reuter.) Az ágyúzás ma reggel 3 órán át tartott. A boerok hat nagy ágyúból granátokat vetettek az összes angol táborokba. A hajóágyúk viszonzták a tüzelést és mint hiszik, egy boer ágyút hárképtelenné tettek. Időközben a boerok szárnymozdulatot kíséreltek meg, az angoloknak bal és jobb oldalán, de az ágyútüzelés megakadályozta azt. Az ágyúk szolgálatában elfoglalt két matróz elesett. Azonkívül az angolok még néhány embert vesztek. Hire jár, hogy egy boer osztály mutatkozik Elandlaagtól délnyugatra.

## TÁVIRATOK

### Lipót király a belga népnek.

Brüsszel, április 11.

A képviselő-kamara mai ülésén a miniszterelnök egy iratot olvasott föl, amely szerint Lipót király összes ingatlan javait az államnak ajándékozta. A jobboldal ez irat felolvasását állva hallgatta végig, de a Ház minden részén nagy tetszéssel fogadták a király elhatározását.

Brüsszel, április 11.

A kamara elé külön törvényjavaslatot terjesztettek a király ajándékának elfogadása tárgyában.

A királynak a javaslatot kísérő irata, amelyet a belügyminiszterhez intézett, így szól:

65. születésnapja alkalmából szívem óhaj-tása, hogy az államra ruházam azokat a birtokaimat, amelyek emelik az illető helységeknek kellemét és szépségét.

Athatva attól a kívánságtól, hogy e birtokok megmaradjanak rendeltetésökben, hogy a környéket szépítsék, állandóan ügyeltem arra, hogy semmi olyan építkezés ott ne történjenek, amelyek jellegüket megváltoztathatnák. Sajnálatos volna, ha a rendeltetésük a vidék természeti szépségeinek és egészségügyének kárára megszűn-nék. Abban a meggyőződésben, hogy kívánatos, hogy e birtokok az ország tulajdonába menjenek át, elhatároztam, hogy Belgiumnak ajánlom fel azokat és felkérem önt, hogy a mellékelt ajándékozási okiratot a kamarák elé terjeszse.

Bécs, április 11. A király magánkihallgatáson fogadta *Fülöp* és *Ulrik* württembergi hercegeket.

Páris, április 11. Egy *Gaget* nevű embert letartóztattak, mert állítólag kémiszolgálatokat tett Németországnak.

Athén, április 11. Az arsenálban káznrobbanás történt egy torpedónaszádon, mikor éppen köszönet vett föl. A parancsnokot és a legénységet megölték a robbanás.

New York, április 11. Az *Evening World* jelenti: *Decey* tengernagy elhatározta, hogy lemond az elnök-jelöltségről.

Washington, április 11. A *Bennington* revü ágyunaszád azt a parancsot kapta, hogy Kínába induljon.

### Királyunk Berlinben.

Berlin, április 11. A berlini *Neueste Nachrichten* megerősíti, hogy a berlini látogatást *Ferenc József* császár és király kezdeményezte. *Ferenc József* rendkívül szíves módon kifejezte azt az óhaját, hogy a vele baráti viszonyban élő fejedelmet elsőszülött fia ünnepén személyesen üdvözlhesse. *Vilmos császár* erre *Ferenc József* királynak legmelegebb köszönetét fejezte ki és biztosította arról, hogy fárt karokkal fogják fogadni. A berlini városi tanács holnapi ülésén az

építészeti tanácsos beterjeszti a város feldiszlítésének terveit.

### A boer háború és a franciák.

Páris, április 11. A kamara elfogadta a német-francia telefon-egyezményt.

*Lazies* azt kérdezi, hogy a hadügyminiszter meg fogja-e engedni a tiszteknek, hogy jelen legyenek a *Villebois-Mareuil* eredés emlékeztetőre tartandó egyházi gyászünnepen.

*Gallifet* tábornok hadügyminiszter az válaszalja, hogy a tiszték jelen lehetnek majd az istentiszteleten. A miniszter reméli, hogy ha netalán tüntetésre kerülne a dolog, a tiszték nem fognak részt venni benne. (Helyeslés.)

Ezzel ez az ügy elintéződött.

*Berry* és *Castelin* interpellálni kívánnak az angol csapatoknak Beirán át való szállítása ügyében, amire

*Delcassé* külügyminiszter kijelenti, hogy lehetetlen egy nemzetközi kérdés fejtegetéséhez bocsátkozni, melyben Franciaország nincs közvetlenül érdevel. Franciaország kijelentette semlegességét a dél-afrikai háborúban, de nincs avval megbízva, hogy más államok semlegességét biztosítsa. Franciaország érdekei Dél-Afrikában egyáltalában nincsenek veszélyeztetve, de ha veszélyeztetnének, a kormány tudni fogja azokat megvédelmezni. (Tetszés.)

Az interpellációt erre egy hónapra elhalasztották és folytatták a költségvetés tárgyalását.

*Lazies* (nemzeti) visszatér a *Fashoda*-afférra és *Delcassé* külügyminiszternek szemrehányást tesz, amiért *Marchand* dezavualta.

*Waldeck-Rousseau* miniszterelnök mindenekelőtt arra emlékeztet, hogy a kamara immár ötször helyeselte az ő politikáját. Az ő tiz hónapos megfeszített munkásságuk nem volt terméketlen. A ország nyugodt. A kiállás a békének és az újból visszanyert erkölcesnek bizonyítéka lesz. (Tetszés.)

*Beaunox* indítványozza, hogy *Waldeck-Rousseau* beszédét falragaszokon tegyék közzé. (Tetszés.)

*Méline* szemére veti a miniszterelnöknek, hogy elfelejtette az ő régi doktrínáit. A miniszterelnök *Millereand*kn engedti át a kabinében a tulnyomó befolyást és hajlandóságot mutat a szocializmus iránt. Az ország elveti az ilyen politikát. (Tetszés a centrum.) *Beaunox* indítványát 286 szavattal 211 ellenében elfogadták.

### A cár moszkvai utja.

Stockholm, április 11. A moszkvai utazás tervét maga a cár közölte egy diszebeden, amely *Muraviev* külügyminiszternél volt és tudomására adatta ezt a vendégeknek is, köztük az összes minisztereknek, kivételével a pénzügyi, hadügyi és igazságügyi minisztereknek, akik ott jelen nem voltak. Tudatták az utazást több külföldi követvel is, *Sir Stuart Scott*, az angol nagykövet kivételével.

Hivatalos verzió szerint a cár az egyházi ünnepre megy Moszkvába és részt vesz a *Orszag* hercegnő által rendezendő ünnepen is. Hangsúlyozzák ugyan, hogy Moszkva Oroszország szíve és az igazi. ősi főváros, ahol a cár népe közt van, a konkluziók azonban mindenkinek szabadságában állanak.

### Ajándék Montenegrónak.

Ragusa, április 11. Antivari kikötőjébe tegnap egy orosz hajó érkezett, mely három üteg gyors-tűző ágyút, nagymennyiségű tábort sátrat és löszert hozott Montenegrónak. A hadiszereket a cár küldte.

### Törvényjavaslat a finn lutheránusokról.

Péttervár, április 11. A *Finnlandskaja Gasetta* jelentése szerint a cár elvetette a finnországi szenátusnak azt az indítványát, hogy a finnországi lutheránus egyházzól szóló 1868. évi március 27-iki törvény némely pontjainak kiegészítésére és módosítására vonatkozó törvényjavaslat az országgyűlés elé terjesztessék. A cár elrendelte, hogy a javaslatot kiegészítés és beható megokolás végett adják vissza a szenátusnak.

### A sztrájk.

Schlan, április 11. A mai reggeli műszakban 2142 munkás közül 1942 állott munkába. A bányász-sztrájk befejeztének látszik.

### Közgazdasági táviratok.

London, április 11. (Gabonapiac.) Az irányzat általában állandó. Liszt 3 p-vel, magyar liszt 6 p-vel drágább. Városi liszt 23-28 sh., repceolaj 27 sh. 6 p. Behozatal: buza 30,000, árpa 4000, zab 50,000 mm. Az idő szép.

New York, április 11. A *Journal* szerint az angol kormány 30-35,000 lovat vásárolt a dél-afrikai hadsereg számára.

## KÜLÖNFÉLÉK.

## Csak egy kicsinyke . . .

Csak egy kicsinyke túsúrást volt  
Az új család szivemen, —  
Miért van mégis, hogy e sebhely  
Oly szörnyen éget, istenem ?!

S a mint kutatókat szivemben,  
Meg is találom, hogy miért? —  
Mert e kicsinyke túsúrást ott  
Egy rég beforrt sebhelyhez ért . . .

Lux Terka.

## A szultán.

Konstantinápoly legfelsőbb udvari köreiben nemrég szájra-szájra járt, hogy II. Abdul Hamid szultán a Ramazán 15-ik napján, az egyetlen napon, amelyen a Yildiz-kioszokt odahagyja, hogy a sztabuli szerailban részvegyen a prófétá palástjának szertartásában, Sztambulból való visszatértekor keserűen panaszkodott néhány meghitt emberének, hogy milyen keserves élete van, akár a börtön foglyának. Hogy mennyire igaz ez, bájosan ellenőrizhető, de könnyen megérthető, mivel a szultánnak az egyszerű kivonulása alkalmával is, orgyilkosok ellen való védekezésül az utvonat ugy meg volt rakva katonasággal, mintha csakugyan valami előkelő foglyot szállítottak volna. Pedig csak Abdul Hamid legbizalmasabbjai azok, akik ezeket az övintézkedéseket szükségeseznek mondják, csak azért, hogy rettegésben tartásák a szultánt s elmondhassák, hogy ők azok, akik olyan féltve őrzik. A történelem ennek ellenében azt bizonyítja, hogy szultánt alattalvi soha nem öltek meg, ha még annyi vér folyt is volna uralma alatt, palotafordalomnak ellenben már nem egy esett áldozatul. Milyen boldog lehetne Abdul Hamid, ha környezetét nem azok közül válogatná ki, akik csak ahhoz értenek, hogy másokat rágalmazzanak s ha nem éppen ezeket tartaná leghívebb szolgálóinak. Ilyenformán valóságos kémrendszer szövődött Abdul Hamid körül, amelynek már ezek és ezek estek áldozatul s amelynek áldozata maga a szultán is. Az ilyen gazdálkodás nélkül soha sem estek volna meg az őrmény mézslárlások és az egész ifju-török törekvés, amely ez idő szerint a szultánt nyugtalanítja.

Az a folytonos rettegés, amelyben a szultánt udvaroncái minden alap nélkül tartják, annyira fajult, hogy a legjelentéktlenebb kormányzati ügy is a Yildiz-kioszokban történik. Minisztereket nevez ki, vagy csap el a szultán, környezete kénya-kedvéből. A külpolitika is belevatkozik ezekben a személyi cselövényekbe, amíg hasznát látja. Kiáltó példa erre a pénzügyminiszter esete. Mikor az agr. tisztelőreméltó pénzügyminisztert, Tewfik basát félérszoritották, el-

ámult a világ, hogy erre az annyira fontos állásra a szultán egy jelentéktelen hivatalnokot nevez ki, akiről mindaddig jóformán senki sem hallott. A rejteley azonban hamarosan megoldódott: Resad bej, az ujonnan kinevezett pénzügyminiszter Tabsin bejnek, a szultán első titkárnak a teremtménye, aki protektorai elveikhez híven, orosz érdekeket szolgál. Az orosz-török háboru óta például még sohasem fizetődött pontosan a hadi kárpótlás évi törlesztése. Resad bej alatt igen. A szultán persze meg volt elégedve ezzel, mert nem tudja, honnan kerül a pénz. Az új pénzügyminiszter alkalmasint eltitkolja, hogy egyéb fizetésekkel éppenséggel nem teljesít, hogy az alacsonyabb hivatalnoki osztály, amelynek fizetését hét, nyolc, kilenc hónap óta nem folyósították, a legnagyobb nyomorban tengődik. Ha csak egy pillantást vetne csütörtökönként, a fizetési napon, a pénzügyminisztérium folyosóra, előszobára, ahol százak és ezrek éhesen várakoznak megszolgált garasaira, s akiknek ismét meg ísmét csak azt adják válaszul:

— Ma nincs pénz!

Abdul Hamid szokatlanul tevékeny ember, csak kevés szórakozást enged meg magának. Ritkán fekszik éjjel előtt, s már reggel öt órákor fenn van. A nap legnagyobb részét az érkező iratok olvasásával tölti, amelyeknek száma legalább háromszáz mindig, de gyakran ötszáz is. A szultán nagy figyelemmel olvas és azonnal intézkedik is írásban, vagy szóval. Olvasás közben szemüveget használ, estig gyakran gyulladás éri a szemét. Olvasó szobájában és mellék-helyiségekben halomszámra hevernek az asztalokon az iratok, akták, amelyek elintézésre várnak. Az egyik asztalon az elégetésre szántak, a másikon, amelyek a titkárságba kerülnek, a harmadikon, amelyeket bizonyos hatóságokhoz kell továbbítani. A szultán munkaközben alacsony divánon ül, amely körül elolvastot, tudomásvétele szánt iratok vannak szórva. Napközben gyakran jönnek-mennek fekete ruhás szolgák, akik zsákokban viszik ki elintézt iratokat. Érdekes, hogy a szultán minden hiábavalóságot elolvas: testvérek civakodását, házaspárok veszekedését, jelentéktelen határvillongásokat, örökösödési ügyeket, panaszokat és így tovább.

Késő éjszakáig, gyakran éjjel után egy-két óráig felolvastat magának a szultán s erre a célra az Európában megjelent összes műveket le kell fordítani a szultánra törökre. Különösen szereti a bűnügyi dolgokat, amelyeket nagy élvezettel, nagy érdeklődéssel hallgat.

Abdul Hamid erős dohányzó, de mértékletes ivó. Műértő és szereti a zenét. Családját igen szereti, nagyon gyöngéd apa. Általában elmondhatni róla, hogy gyakran ismerik félre, ami pedig környezete álmok befolyásának tulajdonítható csak. Sajnálatalomra azonban, hogy rabszolgájává lett udvara cselövényeinek! Ember hiányzik mellette, akinek nem-

csak ereje van arra, hogy jót tegyen, hanem élelátása és becsülete is, hogy meggyőződését érvényre juttassa! Ekkor boldog lehetne Abdul Hamid és másokat is boldogíthatna.

— **Hamis ünnep.** Az idén április 15-ikén ünneplik husvétot, s bizonyára kevesen törődnek azzal, hogy a csillagászek szerint a husvét rossz vasárnapra esik. A husvét megállapítása alexandriai számítás alapján tudvalegőleg úgy történt, hogy az első tavaszi holdtölte után következő vasárnap a husvét. Ha a holdtölte vasárnapra esik, husvétot csak a rákövetkező vasárnap lehet megülni. Most azonban az a különös eset állott be, hogy a holdtölte éppen szombat és vasárnap közé esik úgy, hogy a föld egyik félgömbjén szombaton, a másikon vasárnap lesz holdtölte. Így megtörténhetik, hogy helyes asztromóniai számítás szerint Amerikában egy héttel előbb kellene husvétnak lenni, mint Európában. Az idén bekövetkezett ez az eset. Berlinben az első tavaszi holdtölte április 15-ikén reggel egy óra ötvenhat perccor van, Párisban egy óra tizenegy perccor, Rómában egy óra ötvenkét perccor, Londonban egy óra két perccor, Lisszabonban huszonöt perccor éjjel után, úgy hogy egész Európában az első tavaszi holdtölte április 15-ikére esik. New Yorkban ellenben szombaton hat perccor nyolc óra előtt van holdtölte. Ebből az következik, hogy egész Európában csak április 22-ikén kellene husvétnak lenni, Amerikában pedig már 15-ikén. De az egyházi kalendárium az egész világra nézve április 15-ét állapította meg.

— **Öreg asszonyok, fiatal férfiek.** Olyan szerelmi házasságok, amelyekben az asszony több évvel idősebb, mint a férfi, újabb időben meglepően szaporodnak. Tuinyomóan színésznők vagy írónők értik, úgy látszik a módját annak, hogy fiatalos külsejüket és szellemi frissességüket megóvják előrehaladóbb korukban is és ennek következtében inkább sikerül nekik valami fiatal férfi szívet lángra lobbantani. Az ötvenhat esztendő Patti Adelina megbámulta a huszennyolc esztendő Cederström bárot, Lily Laugtry, az angol színésznő, akinek tizenhét esztendő lány volt már, meghódította a londoni jeunesse dorée egyik legnépszerűbb tagját, mr. Hugo de Bathet, akiről egy ideig azt hitte, hogy a veje lesz. És még több ilyen eset is van. A legújabb ilyen házasságról sokat beszélnek most londoni és washingtoni irodalmi körökben. Mrs. Frances Hodgson-Burnet, a „Little Lord Fauntleroy” és más világhírű regények szerzője, alig huszennyolc esztendő titkárával, mr. Stephen Townsendedal nemrégiben Genuában esküdt meg. Most a Rivierán töltik mézesbeteiket. Frances Hodgson egyike a legkedveltebb és legtermékenyebb angol-amerikai írónőknél, körülbelül ötvenöt esztendővel ezelőtt született Angol-

## REGÉNY.

## ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(56)

Aztán megállt a lépcsőnél és előrebocsátotta Tidemandot. Mikor felért a folyosóra, egy pillanatra várt, amíg Hanka utána jött, aztán kinyitotta az előszoba ajtót s nyitva hagyta.

— Jó éjt — mondta.

Tidemand újra lement a lépcsőn, az irodába. Ott bezárkózott. Az ablakhoz állt, kezét hátra tette s kibámult az utcára. Semmit sem látott. Nem, az az asszony megmaradt a régi elhatározása mellett. Meg sem mozdult. Nem, igazán nem. Ott állt egy helyben, a karját az asztalra támasztotta, hallotta, hogy mit mondtak neki s csak annyit felelt rá: jó, akkor hát így lesz. Nem, meg sem mozdult . . . De az is igaz, hogy örömeiben sem sikoltott. Nem, volt benne ennyi tapintat. Oh Hanka mindig finom volt, az Isten áldja meg! Ott állt, éppen ott állt Hanka, Hanka! . . . És most bizonyosan örül. Oh hogynye?

Hisz beteljesült, amit kívánt. És a gyermekek most alusznak már mindketten, Ida és Johanna is. Olyan kicsinyek, fel sem érnek a vánkosság. Jó, jó, hisz ennyivalójuk csak lesz, még nincs egészen vége a világnak. Rosszul mennek a dolgok, de még nincs vége mindennek.

Tidemand elment az ablak mellől. Az asztalhoz lépett. Reggel volt már, de még mindig a könyvei s iratai közt turkált.

Egypár napig hiába kereste Hanka Irgensét. Sietett pedig, kereste és el akarta mondani, hogy milyen nagy, milyen határtalan nagy szeretése érte. De nem találta. Az ajtó be volt zárva s hiába kopogtatott rá, nem nyitották

meg neki. Irgens tehát nem volt otthon. A vendéglőben sem volt. Végre is írnia kellett s egy órát vagy napot kérni, amikor találkozhatnak. Hogy valami nagyon jó hírt hoz majd.

A várakozás napjaiban, ez alatt a két nap alatt egy kissé megcsappant az öröme. Már nem örült úgy a válásnak, mint előbb. Gondolatban megszokta már a szabadságot és annyiszor ismételte maga előtt, hogy most már szabad, hogy végre a szíve sem dobogott erősebben a szokottnál. Hogy el kell válnia — jó, de hisz eddig sem volt láncol odakötözve ehhez ez emberhez. A különbség nem volt olyan nagy, hogy folytonosan evvel foglalkozhatott volna.

Azonfelül valami bánatos érzés szállta meg. Valami szomorúság, valami légyszívűség s határozatlanság vetett rajta erőt most, hogy el kellett hagynia otthonát. Olykor, mintha valami forró, édes, aranyos érzés szállta volna meg, mikor a kicsinyek feléje nyujtották karjukat. Mi lehet ennek az oka?

Az utolsó éjszakán felkelt, odament a gyerekekhez, hoszasasan nézte őket. A gyerekek csendesen aludtak, ott fekdtek a kis ágyaaskájukban, a takaró lecsúszott róluk s kilátszottak meztelen tagjaik, de azért mélyen aludtak s olykor megmozdították a kis kezüket. Csakugyan! Ilyen gyerekek. Milyen kedvesek, rózsás színű arcuk van, a kis ingesekjük, hogy fel van gyűrve a mellükön, a karjukon. Hanka betakarta őket, gondosan s lesütötte a szemét, mikor mély megindulással elment az ágyuk mellől.

Mi lesz, ha ő elmegy? Mit csinál? Szabad volt ugyan, de mégis férjes asszony s három évig bérelt szobában kell laknia, havonként kell fizetnie. Ez alatt a két nap alatt, hogy mindezt eszser meggondolta, senkije sem volt, senki sem szolgált neki jó tanácsal. Irgens sohasem volt otthon, az Isten tudja, hogy hol járt. Tidemand sem mutatkozott sehoh.

Most megint elment. Irgensét kereste. Hogy az majd segít lakást keresni s jó tanácsot ad. Igen, igen, pompás dolog lesz, ha senki sem pa-

rancsol neki ezental, ha vége lesz ennek az elégedetlenségnek, melyet hónapok óta hordoz a szívében, azóta, mióta ezt a társaságot és ezt az új életet megismerte. Most szabad volt, szabad és fiatal. És most ezt az örömet akarta kiönteni Irgens előtt, aki oly sokszor kérte már, hogy váljon el az urától. Sokszor, a csendes szerelem óráiban . . .

Most végre otthon volt Irgens.

Rögtön a dologra tért. Elmondta, hogy mint történt a dolog, hogy Tidemand végre engedett, ismételte is a férje szavait s diesérte a higgadt-ságát. Beszédközben egyre Irgensre nézett s látta, hogy a szemei lángaló égnék. Irgens nem igen örült, mosolygott, azt mondta, hogy: ha! Aztán kis vártatva megint azt mondta, hogy: igen. Aztán azt kérdezte, hogy meg van-e elégedve a dologgal? Hogy tehát elyalílik? No nézze meg az ember! Hogy igazán jól teszi, annak csak nincs értelme, hogy az ember egész életén keresztül odaláncolja magát ilyen valakihez . . . Irgens még mindig a széken ült s nagyon nyugodtan beszélt a dologról.

Hankát sötét sejtelmek szállták meg. Szíve hangosan dobogott.

— Ugy-e boldoggá tesz, Irgens? — kérdezte.

Irgens mosolygott:

— Boldoggá? Persze. Természetes. Hát azt gondolod édesem, hogy nem vagyok boldog? Oly réged kívánod már, hogy bár vége volna ennek a házasságnak s én akkor ne legyek boldog, mikor a te kivánságod. Természetes. Világos.

Szép szavak, de semmi tűz, semmi melegség. Látszott, hogy Irgens ki akarja vágni magát. Hogy az istenért mi történheteti? Hogy talán már nem is szereti? Olyan nehéz volt szegény asszonynak a szíve s egyre azon iparkodott, hogy megnyugtassa magát.

— De édesem, — mondta — hol vótál ennyi idő óta? Háromszor is kerestelek, itt álltam az ajtónál s egyszer sem találtalak itthon?

(Folytatása következik.)

országban. Tizenhat éves korában megismerkedett egy vagyontalan fiatal orvossal, aki Tennesseeben telepedett le és nagy küzdelemmel egy kis praxissal jutott. Forró szerelmét fűzte őket össze, s egy napon megkezdtek, a nélkül, hogy tudták volna, miből fog-nak élni. Dr. Burnett legfőbb vágya az volt, hogy nagyobb európai városokban tanulmányait töltsék el, hogy aztán mint szemécsialista telepedjék le valahol. Fiatal felesége azon törte a fejét, hogyan segítse hozzá vágyának a teljesítéséhez. Végre lázas buzgóssággal neki látott, hogy egy nagyobb novellát írjon. Néhány hónap múlva a „That lass o'Lowrie” kiadójának egy regényt nyújtott át, amelynek alak-jait Angolország szénbányaterületein töltött gyermeké-gének az emlékeiből vette. Ez a regény egyszerre híressé tette a nevet, de ami még nagyobb örömet okozott neki, pénz szerzett, annyit, amennyivel Londonba mehetett az urával együtt. Két év múltán London legelőb szemorvosai közé tartozott. Majd visszatért hazájába és Washingtonban folytatta orvosi működé-sét, ahol csakhamar nagy tekintélyre tett szert. Ott a felesége sora írta híres könyveit, 1895-ben pedig csak elterjedt annak a híre, hogy dr. Burnett és Mrs. Burnett valóban készülnek. A válás azonban csak néhány évvel később következett be és pedig a legnagyobb barátságban, minczen fellülés nélkül. Igazi okát mindezekig nem találják ki ennek a válásnak.

† **A boerok jó szívéből.** Mindig több és több adat érkezik a boerok nemes szívéből. Ujabbban a Daily News harctéri levelezője, akit Rensburg mellett a boerok a többi katonával együtt megsebesítettek s elfogtak, érdekesen írja le, hogy a boerok milyen jól bírnak az angol foglyokkal és sebesültekkel.

Sebesülteink — írja a levelező — a boerok részéről gyöngéd és barátságos bánásmódban részesültek. A kórházig több farm mellett vonul-tunk el, s mindenütt férfiak és asszonyok jöttek hozzánk. Egyetlen sértő szót sem ejtettek ki a jelenlétünkben, sem gunyos megjegyzés nem jött az ajkukra. A férfiak hűsítő italokat hoztak vagy kényelmesebb tetők helyünket a gyaloghíntón. Az asszonyok gyöngéden igazították köteineiket és frissítőkkel szolgáltak. Akiknek hozzátartozói a boerok fogságban vannak, ne aggódjon értük. Mert alias ragalom, hogy a boerok rosszul bán-nak a sebesülteinkkel. Anglia saját katonáitai sem bánik jobban, mint ők a sebesültekkel. En arról írok, amit saját szememmel láttam és amit biztosan tudok. A kisebb kórházból a springfonteimi nagy kórházba vittek, ahol az összes be-tegápólok és orvosok külföldiek voltak. Mind ügyesek és képzettek. A kórházban minden pél-dásan tisztá s katonás a rend is.

**Napirend.**

Napló. Csütörtök, április 12. — Római katolikus: Nagyszünet. — Protestáns: Gyula — Görög-orosz: (marcius 30., Kilm. János. — Zsidó: Niszán 13. — A nap két 5 óra 2 percek. — Nyugszik 6 óra 27 percek. — A hold két délután 4 óra 13 percek. — Nyugszik éjjel 3 óra 33 percek.

- A miniszterelnök és belügyminiszter fogad délután 4 órakor.
- A kormélnyi miniszter fogad déli 12 órakor.
- A közéleti miniszter fogad d. u. 4 órakor.
- Nagyszünet délelőtt 9 órakor ünnepi nagymise a Mátyás-templomban, mondja Tassory Kolos bíróos hercegprímás. Nagyszüneti kézműves, végzi a hícegprímás.
- Festőművész köznevelési bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a vármegye székházának dísztermében.
- Nemzeti múzeum: Természettörténi tára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.
- A múzeumok tanácsai tárlata nyitva délelőtt 9 órától 11 óráig. Sétányverseny. Bolpádjai 1 korona.
- Székhely-kidállítás a Nemzeti Szalonban, nyitva délelőtt 9-től este 8-ig. Belépő díj 50 fillér.
- Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazarja nyitva délelőtt 9-1-ig.
- Országos képtár zárva.
- Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig és d. u. 3-5-ig.
- Külföldi múzeum zárva.
- Művészeti múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9-1 óráig.
- Szabadosai levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.
- A magyar királyi központi statisztikai hivatali nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10-1 óráig.
- Iparművészeti múzeumi könyvtár zárva.
- Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9-12-ig, és délután 8-8-ig.
- Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9-1-ig.
- Akadémiai könyvtár nyitva délután 3-8-ig.
- Magyar Kereskedelmi Múzeum. Irazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintárai és kereskedelmi-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat s eszközöket) a városligeti iparcserknekben nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereske-delmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

**Szórakozó helyek.**

Allatkert nyitva egész nap.  
Somossy Múlató, Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Folles Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.  
Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olesőbb szállodája.  
Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilági-tás, specialitás kávépárterem.  
Petanovits Metropol szállodája. Naponta hang-verseny (lásd hirdetést.) Ujjonnan berendezett fényes ét-termek.  
Futazer-pince Deák-tér naponta a pince ét-terme-ken Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

**KÖZGAZDASÁG.**

**Ipar és kereskedelem.**

A budapesti áru- és értéktőzsde a mai nem-zeti ünnepeken zárva volt. A magánforgalomban az an-golok versengésének híre kedvezőtlenül hatott ugyan, de ez, üzlet nem lévén, kifejezésre nem jutott.

Az Országos Iparügyi-estület hutor és rokon-ipari szakosztálya tegnap tartotta GauI Károly ügy-vezető elnök elnöklété alatt évi szervező ülését. El-nök lett: Krámer Sámuel, ügyvezető elnök: GauI Károly, alelnökök: Gelb Manó és Mahunka Imre, jegyző: Richter Antal. Róth Miksa a szakosztály ne-vében GauI Károly ügyvezető elnöknek lelkes sza-vakban köszönetet fejezett ki a szakosztály ügyeinek vezetéséért.

A bécsi tőzsdejegyzések. A bécsi tőzsdeelnök-ség ma elhatározta, hogy április 26-ától kezdve ismét visszatér a régi tőzsdei jegyzéshez.

A Könyves Kálmán Magyar Irodalmi és Könyv-kereskedési Részvénytársaság ma tartotta évi rendes közgyűlést dr. Boeckh Károly egyetemi tanár elnöklé-te alatt. A felolvasott évi jelentés az üzlet fokozatos fejlődéséről számolt be. Az elmúlt üzletév 37,559 frt 44 kr hasznát eredményezett ugyan, dacára ennek az igazgatóság nem stánlott osztalék kifizetést, mert ezen összegből 35,523 frt 65 kr leírásokra fordított és csak 2035 frt 79 krt tűntet ki mint tiszta nyeresé-get, amely összegnek új számlára való átvitelét indít-ványozza. A közgyűlés a jelentést egyhanglag tudomásul vette, köszönetet szavazott az igazgatóság-nak önzetlen működéséért és ama reményének adott kifejezést, hogy ezen újabb tetemes leírás által a társaság teljesen szánalva és konszolidálva van. A felmentés megadása után a közgyűlés újból meg-választotta a felügyelő bizottság eddigi tagjait.

A Nemzeti Baleset-Tízostató Részvény Tá-rsaság folyó év március havában 1266 darab baleset-biztosítási kötvényt állított ki, melyek halálsetre 8,621,980 korona, rokkantság esetére 15,907,730 ko-rona és mulékony keresékeptelenség esetén 7265 korona napi kártalanításra biztosított összegről szóla-nak. Ugyanezen időszakban összesen 724 baleset és pedig 11 haláleset 58 rokkantsági eset és 655 mulé-kony keresékeptelenségi eset jelentett be a tar-saságnál.

Kereskedelmi helyszövelés. A temesvári Ke-reskedelmi Egyesület helyszövelő osztálya alig három-negyed évi működés után immár ötven állást keres-sőnek szerzett állást. Igen nagy még azonban azok-nak a segédeknek, könyvelőknek a száma, akik állást keresnek. A helyszövelő osztály egyszerű írásbeli megkeresésre a lehető legnagyobb gyorsasággal és diszkrecióval jár el, amit a kereskedők figyelmébe ajánlunk.

Déligyűmölcs-auction. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 11,000 láda narancsot, citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: Narancs: 160-as 6.— koronától 7.50 ko-ronáig, 200-as 6.— koronától 8.50 koronáig, 300-as 8.— koronától 12.— koronáig, 360-as 7.50 Kftől 9.— ko-ronáig. Vépripos narancs: 8.— K-ftől 16.— K-ig. Citrom: 200-as 6.50 koronától 9.— koronáig, 360-as 6.50 koronától 9.— koronáig. A legközelebbi aukció csütörtökön, április hó 19-én lesz, mely alkalommal 8,000 láda narancsot, citromot és mandarint kínál-nak eladásra.

Fizetésekeptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésekeptelenségeket jelenti: Münz Dávid kereskedő Diakovár, Heinrich Netti kereske-dő Bregi, Weismann Samuel kereskedő Tiszafüred, Handler Zsigmond kereskedő Miskolc, Stern Zsigmond kereskedő Pozsony.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Buda-pesten 37.50 korona pénzben, 38.— korona árban. Bécsben az irányzat szilárdabb. A nyersszesz ára 41.— korona pénzben, 41.40 korona árban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székcs-fővárosi sertéskon-zumvásár április 12-én, április 11-én. Készlet 719 darab. Érkezett 719 darab. Összesen 1094 darab. — Eladott 738 darab. Maradt 356 darab. — Napi árak: 120-180 kgr. szulyban 93-106 koronáig, 220-280 kgr. szulyban 98-106 koronáig, 320-380 kgr. szulyban 98-106 k.-ig. Öreg nehéz páronkint 400-500 kilos 88-94 koronáig, Malacok 72-74 ko-rona 100 kilonkint. A vásár hangulata élénk volt.

**A bécsi gabonátőzsde.**

Bécs, április 11. (A Budapesti Napló telefo-n-jelentése.)  
Jegyzetelt: Buza tavaszra 8.05-8.10, május-juniusra 7.95-8.03, buza őszre 8.13-8.10-8.19-8.19-8.19, rozsz május-juniusra 7.05-7.10, rozsz őszre 7.18-7.12-7.25, zab május-juniusra 5.58-5.51, őszre 5.77-5.78, tengeri május-juniusra 5.67-5.70, jul.-augusztusra 5.74-5.80, rozsz tavaszra 7.15-7.20, zab tavaszra 5.50-5.55, repe augusztus-szeptem-berre 13.20-13.30 koronán.

**A hécsi értéktőzsde.**

Az előtőzsde ismét kedvező a császártalálkozásra, Déli tőzsde kevéssé változott.  
Zárlat valamivel csendesebb, külföldre válto-zatlan.  
Bécs, április 11. (Magyar értékek zárlata.) 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub> arany-járadék 97.10. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjege 140.—, Magyar vasuti kölcsön erústben 99.80, Magyar keleti vasuti állami kötvény 99.60, Magyar lezártított és pénzvilákbank 122.—, Rimamurányi vasútrészvény 311.50, Magyar ko-ronajáradék 93.70, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-os Magyar földterem. kötvény 92.60, Magyar hitelbank részvény 152.—, Magyar nyeresemény köl-csön sorsjege 165.—, Kassa-óderbergi vasuti részvény —, Magyar kereskedelmi bank 275.—.

Bécs, április 11. (Osztrák értékek zárlata.) 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub> papír-járadék 99.15. 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-os osztrák aranyjáradék 98.45, 1880-iki sorsjege 138.50, Osztrák hitelsorsjege 397.50, Anzol-osztrák bank 122.75, Bécsi bankgyűlés 134.50, Osztrák-magyar bank 126.75, Déli vasut 25.—, Dunagőzhajózási részvény 72.—, Dohányrészvény 159.50, Császári és királyi arany 11.41, Német bankváltók 118.35, 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub>-os ezüst járadék 98.95, Osztrák koronajáradék 98.95, 1884-iki sorsjege 201.50, Osztrák hitelinstitúciós részvény 228.30, Unionbank 150.—, Osztrák Länderbank 114.—, Osztrák-magyar államvasut 12.90, Elbavölgyi vasut 123.50, Alpesi bányarészvény 271.—, 20 frankos arany 19.26, Londoni váltóár 242.75, Bécsi Tramvay —, Az irányzat tartózkodó.

Bécs, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelsorsjege 228.30 Magyar hitelsorsjege 182.—, Anzol-Osztrák bank 123.—, Union bank 134.75, Länderbank 150.50, bankgyűlés 114.—, osztrák-magyar államvasut részvény 132.90, északnyugati vasut részv. 25.10, elbavölgyi vasut 122.75, dunagőzhajós részv. 118.75, alpesi bányarészvény 158.75, májusi járadék 271.—, osztrák koronajáradék 312.75, magyar arany, 99.80, magyar koronajáradék 93.—, német birodalmi néma készpénz 121 25 utimóma 118.42, töröksorsjegyek —, rimamurányi vasúti 118.60 déli vasut —, dohányrészvény —, Napoleon d'or 19.26 Lombard —.

**Külföldi értéktőzsdek.**

Berlin, április 11. (Tőzsdei tudósítás.) Ma kizárólag közénrészenyekben fejlődött élénkbeüzlet emelkedő ár-folyamok mellett, még pedig a tegnapi frankfurti esti tőzsde nyomán. Egyébként az irányzat kedvelten volt, mert a spekuláció részben a közeledő ünnepek, részben az angolok verségei miatt nagyon tartózkodó volt. Amerikai és Kanada-Pacific részvények New Yorkra gyongultek, a második tőzsdeóránban az irányzat az egész vonalon szilárdabb volt, a forgalom azonban tovább is szűk keretben mozgott. Magán-lezártított kamatláb 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub>.

Berlin, április 11. (Zárlat.) 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub>-os papírjáradék 98.40, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> osztrák aranyjáradék 99.75, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 93.40, Osztrák-magyar állam-vasut 135.75, Kassa-óderbergi vasut 87.10, Bécsi váltóár 84.30, Magyar vasut beruházási kölcsön 191.50, Alpesi bányarészvény —, Discont-Commandit 100.50, Általános villamosági Edison 254.75, Gelsenkirchen 221.75, Laura-kohó 282.10, 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub>-os ezüstjáradék 98.—, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> magyar arany-járadék 97.50, Osztrák hitelsorsjege 227.25, Déli vasut 27.90, Károly Lajos vasut —, Orosz bankjege 218.15, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> új orosz kölcsön 99.25, Török dohányrészvény 160.—, Osztrák járadék 94.30, Magyar hitelsorsjege —, Dynamit Trust 161.90, Harpeni 241.—, Az irányzat nyugodt.

Berlin, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázalkos magyar aranyjá-radék 97.50, Magyar koronajáradék 93.40, Osztrák hitelsor-sjege 227.25, Osztrák-magyar államvasut 135.90, Déli vasut 28.—, Északnyugati vasut 307.—, Elbavölgyi vasut 115.80, Orosz bankjege készpénz 218.15, Busehteltradi —, Orosz bankjege —, (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, április 11. (Zárlat.) 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub> osztrákjáradék 98.—, 1890. sorsjege 138.—, Déli vasut 27.95, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> osztrák aranyjáradék 99.50, Osztrák hitelsorsjege 227.25, Osztrák-magyar államvasut 135.75, Osztrák járadék 94.50, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> magyar aranyjáradék 97.50, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 11. (Zárlat.) 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub> papírjáradék 98.50, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> osztrák aranyjáradék 99.90, Magyar koronajáradék 93.25, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut 27.80, Elbavölgyi vasut 123.—, Londoni váltóár 204.95, Bécsi bankgyűlés 135.—, Villamos részvény —, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub>-os magyar aranyjáradék 78.40, 4<sup>2</sup>/<sub>0</sub>-os ezüstjáradék 98.20, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> magyar aranyjáradék 97.30, Osztrák hitelsorsjege 227.40, Osztrák-magyar államvasut 235.80, Északny. vasut 118.—, Bécsi váltóár 84.30, Párisi váltóár 81.85, Unionbank 149.50, Alpesi bányarészvény 271.—, Az irányzat csendes.

Frankfurt, április 11. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Arfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelsorsjege 227.40, Osztrák-magyar államvasut 135.80, Déli vasut 28.—, Osztrák aranyjáradék —, Osztrák járadék 94.80, Laura-kohó 279.50, Harpeni 233.50, Discont 191.10, Alpesi —, Bécsi bankgyűlés —, Szilárd.

Páris, április 11. (Zárlat.) Osztrák-magyar állam-vasut —, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> osztrák aranyjáradék 98.—, Osztrák Länderbank 475.—, 3<sup>0</sup>/<sub>0</sub> francia járadék 101.47, Ottomanbank 577.—, 3<sup>1</sup>/<sub>0</sub> francia járadék 103.22, Alpesi bányá rész-vény —, Déli vasut 157.—, 4<sup>0</sup>/<sub>0</sub> magyar aranyjáradék 97.35, Párisi bankrészvény 1172, Osztrák járadék 94.45, Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhitelintézet részvény 1292, Török dohányrészvény 327.—, Az irányzat tartótt.

**Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.**

Április 11. A sertésüzlet irányzata kellemesebb.  
A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli szuly-ban) 98—100 fillérig, Öreg közép páronkint 300-340 kilogrammig terjedő szulyban —, krajcárig, Fialat ne-héz (páronkint 320 kilogramm felüli szulyban) 107-108-108-ig, Fialat közép (páronkint 251-320 kilogrammig való szulyban) 105-106 fillérig, Fialat könnyű páronkint 250 kilogrammig terjedő szulyban) 104—105 fillérig, — II. Magyar szedott: Nehéz (páronkint 280 kilogram-mon felüli szulyban) 97-98 krajcárig, Közép (páronkint 240-260 kilogramm szulyban) 98-100 krajcárig, — Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő szulyban) 103-104 kraj-cárig, — III. Romániái: Nehéz (páronkint 820 kilo-grammon felüli szulyban) fillérig, — Közép (páronkint 250-320 kilogrammig terjedő szulyban)

filleg. — Kőnyű (páronkint 250 kilogramm terjedés helyben) — filleg. — IV. Római sereg-  
dési (Stahel). Néhéz (páronkint 240 kilogramm terjedés helyben) — filleg. — Kőnyű (páronkint 250 kilogramm terjedés helyben) — krajcár. V. Szerbiai: Néhéz (páronkint 260 kilogramm felüli helyben) 105 — 106 filleg. — Közép (páronkint 240 — 260 kilogramm terjedés helyben) 104 — 105 filleg. Kőnyű (páronkint 240 kilogramm terjedés helyben) 103 — 104 filleg.

Sértésleltazám: 1900. apr. hó 9. napján volt készlet 33433 darab, 1900. április hó 10. napján felhajtott 300 darab, 1900. évi április 10. napján elszállított 36 darab, 1900. április hó 11. napjára maradt készletben 33667 darab.

**Kivenet a hivatalos lapból.**

— Április 11. —

**Kinevezések.** A pénzügyminiszter a zombolyai adóhivatalhoz Andics József adóhivatalt ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, Jassics Adám adóhivatalt a rumai adóhivatalhoz ellenőrré és Monirovics Szilárd díjtalan adóhivatali gyakornokot a szászoki adóhivatalhoz ideiglenes adóhivatalt, Kernessy Árpád és Hrnwald József adóhivatali gyakornokokat ideiglenes adóhivatalt, a trencséni pénzügyigazgatósághoz Volko Gyula írvászekői díjokat állami végrehajtóvá ideiglenes minőségben kinevezte. — A kereskedelemügyi miniszter Konecz Sándort, a szegedi állami fa- és fémipari szakiskola, Molnár Józsefet, a kolozsvári állami fa- és fémipari szakiskola, Hamzly Gyulát, a göllőbányai állami vasipari szakiskola, Réti Ödönt, az aradi állami fa- és fémipari szakiskola, Jancsó Lajos, a zalathnai állami kőfaragó és kőcsiszoló ipari szakiskola és Keleti Gábot, az úpesti állami faipari szakiskola ideiglenes minőségű tanárait, továbbá Ghausz Ulrikot, az úpesti állami faipari szakiskola, Madar Józsefet, a budapesti kir. technológiai iparmúzeum és Balogh Józsefet, a budapesti állami őrsipari szakiskola ideiglenes minőségű művezetőit véglegesítette. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zwick Mária okleveles kisdövényt a francéldi állami kisdövévdához kisdövévdönvé kinevezte.

**Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Baán Elemér kőrmöcbányai közjegyzőt Selmezbányára, dr. Vargha József egyi ügyészségi alügyészt a pestvidéki ügyészséghez helyezte át.

**Pályázatok.** Számgyakornoki állásra a zólyombrezói vasgyárnál 14 nap alatt. — Joggyakornoki állásra a kassai ítélőtáblánál 15 nap alatt. — Titkári állásra a pestvidéki pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. — Segédtelekkönyvezetési állásra az ó-lublói járásbírósnál 2 hét alatt. — Aljegyzői állásra a kolozsvári törvényszéknél 2 hét alatt. — Aljegyzői állásra a szabolcai járásbírósnál 2 hét alatt. — Ellenőri állásra a somorjai adóhivatalnál 2 hét alatt. — Hivatalszolgái állásra az ogulini pénzügyigazgatóságnál április 30-áig. — Alügyészi állásra a karánsebesi ügyészségnél 14 nap alatt. — Szolgái állásra a temesvári postai igazgatóságnál május 31-éig. — Adótitkári állásra a makói pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. — Gyakornoki állásra a soproni pénzügyigazgatóságnál 2 hét alatt. — Gyakornoki állásra a nagy-becskereki pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Ellenőri állásra a rózsahégyi adóhivatalnál 2 hét alatt. — Aljegyzői állásra az ipolyvási törvényszéknél 2 hét alatt. — Ügyészi állásra a nyitrai ügyészségnél 2 hét alatt. — Fogóri állásra a szamosújvári fegyintézőnél május hó 31-éig. — Segédtitkári állásra a fővárosi adófelügyelőségénél 2 hét alatt. — Aljegyzői állásra a rimaszombati törvényszéknél 2 hét alatt. — Segédtitkári állásra a kassai fővármihatalnál 14 nap alatt. — Alügyészi állásra a szegvárdi ügyészségnél 14 nap alatt. — Számügyi állásra a zombori pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Hivatalszolgái állásra a kézdi-vásárhelyi törvényszéknél 4 hét alatt.

**Időjelzés.**

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, április 11.

A barometrikus helyzet csak keveset változott. A maximumok ma is Országszég és Spanyolország felett tartózkodnak, a depressziók pedig északnyugaton az Északi-tenger, délkeleten a Földközi tenger partvidékeit érintik.

Az idő a depressziók mentén — és az ausztriai Alpokban csapadékos és szeles, a maximumok környékén pedig száraz.

A hőmérséklet változások jelentéktelenek. Nálunk az idő változókéony, enyhe és az Alföldön és a Dunán túl esős volt.

Küldés: Változókéony, enyhe idő várható, pásztiás esőkkel.

**V i z á l l á s .**

	Ápril. 11. 10. méter	Ápril. 11. 10. méter
<b>Inn</b>	Schirding 1.10 1.26	Tisza
<b>Duna</b>	Passau 3.74 3.76	M. Szelet 0.78 0.80
	Lina 1.63 1.89	Tekoháza 0.60 0.64
	Bécs 1.40 1.74	V. Numény 1.76 0. —
	Pozsony 4.40 4.63	Tótk 2.73 2.44
	Komárom 5.05 4.68	Tisza-Füred 2.88 3.04
	Budapest 4.50 4.50	Szolnok 3.12 3.07
	Pács 4.68 3.30	Csongrád 3.02 3.16
	Mohács 4.61 4.17	Szeged 3.82 3.60
	Győr 4.78 4.44	Török-Becse 2.82 2.89
	Ujvidék 3.89 3.74	Titl 3.14 3.98
	Pannocsa 3.76 3.71	<b>Óndóva</b>
	Orsova 1.88 3.80	Topolva
<b>Móra</b>	Magyarfalva 3.86 3.77	Bárta 0.40 0.68
<b>Vág</b>	Zelina 0. — 1.62	Hód 0.48 0.68
	Trenčán 1.02 1.82	<b>Hodrog</b>
	Sereed 1.60 1.66	Sajó
<b>Rába</b>	Sz. Gothárd 3. — 2.88	<b>Herényd</b>
	Sárász 0. — 0. —	Mareta 0. — 1.61
	Győr 5.44 4.91	B. Djalu 0.42 0.82
<b>Dráva</b>	Pestú 2.40 2.11	<b>Körös</b>
	Zákány 0. — 2.06	Cascea 0. — 0. —
	Baros 2.10 2.88	N. Várad 0.20 0.30
	Eszék 3.86 3.64	Békényes 0.72 0. —
<b>Mura</b>	M. Szeárd. 2.80 2.80	Tenke 0.88 0.82
<b>Száva</b>	Zsiráb 2.96 2.86	Gurshono 0.64 0.84
	Felsőok 7.62 6.06	Borosjenő 0.80 0.34
	Mitrován 0.26 4.28	Bárá 1.82 1.12
<b>Szamos</b>	Déas 0. — 0.37	Gyoma 1.00 1.74
	Szatmár 1.40 1.17	Gy. Fehérvár 1.16 0.92
<b>Kraszna</b>	N. Malfény 0.48 0. —	Branyicska 1.83 1.68
<b>Latorna</b>	Munkács 0.38 0.34	Soborján 0. — 0. —
<b>Laboreca</b>	Homonna 0.32 0.40	Arad 0.80 0.88
<b>Ung</b>	Ungvár 0.12 0.66	Makó 0.88 1.68
		K. Kőstály 1.22 1.30
		Kisvész 1.00 1.50
		Temesvár 0.54 0.36
		Becserek 0.68 0.66

# "MERCUR"

**bank- és váltó-üzlet részvénytársaság, Budapest, V., Dorottya-utca 12.**

Az egyetlen osztálysorsjáték-főelárusítóhely, hel rövid idő alatt mind a három főnyeremény, u. m. **a 200.000 koronás, a 400.000 koronás és a 600.000 koronás** megnyerett és kifizetésre került.

## Legközelebbi húzás 1900. május 17-én és 18-án.

Eredeti sorsjegyek kaphatók a következő eredeti árakon:

**Egész sorsjegy 12 kor., fél sorsjegy 6 kor., negyed sorsjegy 3 kor., nyolcad sorsjegy 1.50 kor.**

**Legszebb Legjobb Legolcsóbb**  
**PAP PAP PAP**

1 szennyezhető vasagy 3	1 acél sodrony ágybetőt 5. —
1 márszecc 10. —	1 tengerifüi fejvénkos 1. —
1 dró rouge paplan 1.70	1 lovartűt szalmazás 2.30
1 csemmir paplan 2.50	1 — márcs 3.80
1 satin csemmir paplan 2.50	1 Crinde Afrique matrát 4.50
1 atlasz csemmir paplan 4.80	1 ágócs 12. —
1 atlasz selyem paplan 7.50	1 párnázott ruganyos matrát 16. —
1 fodrozású selyem paplan 12. —	1 nagy szoba szőnyeg 200/300 2.50
1 jó vászon ágylepedő 1.20	1 ablak tunis függöny 1.50
1 dró fűzőszen elblon paplan 1.80	1 bouret ágylepedő 2.30
1 dró fűzőszen pokróc 1.80	1 futószőnyeg méteronkint 25 krtól 4 frtg.
1 dró fűzőszen 1.50	

**GIOHNER JANOS és TÁRSA**  
Paplan, matrát és kárpitosaru gyárosok, szőnyeg, függöny, ágylepedő és asztaltartó stb. nagy vái ártékokkal.  
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. szám.  
Árjegyzékét kívánatra ingyen és bormentve küldük.  
Nem tartoz árulak kiscserélők, vagy a pénz visszajárók

**Ujdonság!**  
**MAKAI EMIL:**  
**Tudós**  
**professzor**  
**Hatvani.**

Verses vigjáték 3 felvonásban, előjátékkal.  
**Ára 1 korona.**  
Kapható a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

Magy. kir. államvasutak.  
**Hirdetmény.**  
A kézbesíthetlen és fölös szállítmányok a vasúti üzletszabályzat 70. § értelmében nyilvános árverés útján d. e. 9 órakor az alább felsorolt állomások teheráru raktáráiban a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.  
Budapest Dunapart állomáson f. é. ápril hó 19. Budapest Józsefváros áll. t. é. április hó 18. Budapest nyugoti p. u. áll. f. é. április 26.  
Budapest, 1900. évi ápr. havában. Az igazgatóság.

25 kintetés, díszkelevél, arany és ezüst érem.  
Finom Finom  
likörök gyára pünesok gyára  
**LICHTWITZ E. és TSA**  
cs. és kir. udvari szállítók  
Troppau (Ausztrák-Szilézia), birtoklap Bordeauxban, ajánlják az 5 kedvelt  
**likör-specialitásaikat:**  
allas, barátlikör, eckau 60, chartreuse, canao á la vanille, curaçao, anisette, sherry brandy, vanília, abricotine, ebereschen, stb.  
Finom francia konyakok, legjobb fajta jamaikai-rum, whisky behozatala.  
Kapható az összes jobbfejta fűszeres és csme-gés üzletekben.

**IMAKÖNYVEK**

A LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB IMAKÖNYVEK A RÓMAI KATHOLIKUS IFJUSÁG SZÁMÁRA

\*\*\* ÜDVÖSSÉG UTJA \*\*\*  
Oktató- és imádságkönyv római katolikus leányok számára.  
Szerkesztették  
Papánek Ferenc és Zelliger Vilmos  
budapest-terézvárosi káplánok

Ára díszes vászonkötésben . . . . . 1:20 frt

\*\*\* ÁHITAT GYAKORLATAI \*\*\*  
Imák és énekek. A r. kath. ifjúság ápolására írta: SZEPESI IMRE.  
Ára díszes vászonkötésben . . . . . 1:40 frt

Megjelentek és kaphatók:  
**LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)**  
császári és királyi udvari könyvkereskedésének kiadóhivatalában  
BUDAPEST, Andrásy-út 21.

**Nagyon praktikus utközben.**  
**Rövid használat után nélkülözhetlen.**  
**Egészsé. hatás. megvizsgálva.**  
(Bizonylat Bécs 1887. július 3.)

**Kalodont**  
legjobbnak elismert  
**fogtisztítószér**

rövid használat után alaposan eltávolítja a szájbán hihetően nagy számban képződő, az inyen és fogakon lerakódó ártalmas gombákot (fogkőzet stb.) erőnti az inyet és a fogakat, és elősegíti a legközelebbi aggkorig a jó emésztést és egészséget.

**Saját gyártmányu**  
**remek porcellántojások.**  
Nyaralóba alkalmas asztali-, tea-, kávé- és mosdó-készletek.  
Egyes csészék jelentéktelen gyártási hibával.

**Fischer Emil**  
cs. és kir. udvari szállító  
porcellán- és majolikagyáros  
BUDAPEST, IV., Bécsi-utca 3. sz.  
Képes árjegyzék ingyen.

**Egyetlen porcellángyár Budapestben.**  
Egyetlen porcellángyár Budapestben.

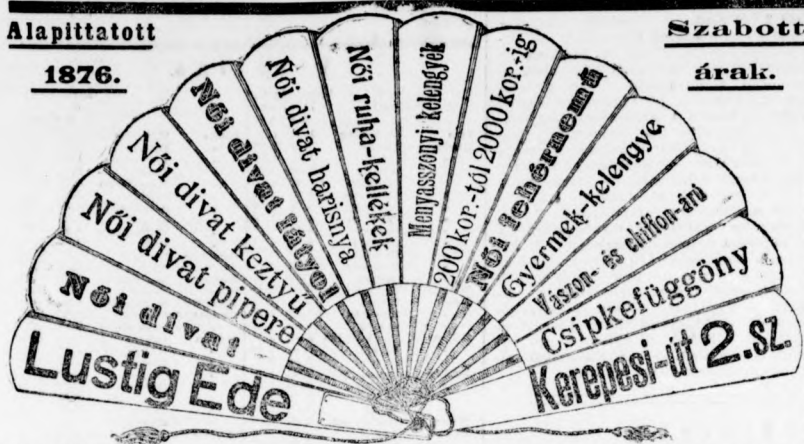
# Színházak, szórakozó helyek.

Alapított

1876.

Szabott

árak.



**ELYEM:** Nagy forgalmat olcsó és szabott árak mellett elérni.

### M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 12-én.

Zárva.

### NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 12-én.

#### Iskarióth.

Eredeti tragédia 5 felvonásban. Irta Váradi Antal.

Személyek:

Pontius Annás	Szacsavay Iskarióth	Bakó Mihályfi
Nuben Isaacar	Borosnyói János	Ujházi Földi
Kálmán Kálmán	Igrosy Péter	Körösmezői Pál Sz.
Ahasver Nephthali	Horváth Jakab	Mészáros Ivánfi
	Gyenes Tamás	
	Szigeti Magdolna	
	Iványi Oszár	

Kezdeté 7 óraker.

### VÁR-SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 12-én.

Zárva.

### VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 12-én.

#### Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felvonásban. Irta Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Táillyay Kálmán Góth	Napoleon Hegedűs
Lila Lánzy Fülöp	Gál Lenkei
Baráth Ödön	Tapolezai Flóra

Kezdeté 7 1/2 óraker.

### NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 12-én.

#### A csillag fia.

(BÁR-KOCHBA.)

Keleti daltéka 4 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Goldfaden Ábrahám. Magyar színpadra alkalmazta Beöthy László: a magyar dalszövegeket írta Pásztor Árpád.

Személyek:

Bar Kochba	Raskó Tinnius	Szirmai Eötvös
Azarja Delhi	Seraphina	Tollagi Harmath
Modemi Kiss M.	Pafos Leány	
Dina Hegyi		

Kezdeté 7 óraker.

### MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1900. április hó 12-én.

#### A Kleopátra.

Óbrányinó Wein Margit assz. vendégfelléptével.

Személyek:

Cassia grófné	Óbrányinó Elias	Giróth Sziklai
Niotta Róza	Jim Mátrai	
Cassia Valér	Ráthonyi George apó	Mátrai Margó Z.
Regnard Boross	Millefleur	

Kezdeté 7 1/2 óraker.

### URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-út 21.

Csütörtök, 1900. április hó 12-én.

#### A felhők.

#### Jézus élete a Szentföldön.

Irta dr. Erődi Béla.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

## Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztáryitás 7-ker. Kezdeté 8-ker.

Ma pontban 9 óraker közkiánatra:

Jeruzsálem leánya és a pásztorfú.

Történelmi operette.

Továbbá hatásos sikere a kitünő áprilisi műsornak.

La et Do

a legjobb francia utcai énekesek.

Eredeti Frank Grigori-csoport

spanyol akrobaták ikariái játéka.

Geatanos Ollom's

zene excentrique.

Fenomenális! Fenomenális!

Wagenbach György

ur, nőimítator.

Ugymint az összes műerök.

Előleges jelentés!

Aprilis 16-tól rövid vendégjáték.

Szenzációs! Szenzációs!

Először Európában!

## Miss Helena Dupont.

amerikai operette-énekesnő.

Vasárnap, április 15-én és hétfőn 16-án délután fél 4-ker kivételes előadás félhelyárakkal.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytőzsdé Károly-körút 26.

Budapest egyedüli szakszerű intézete.	Fehérneműek tisztítására saját szociálnon kellő segélymentesen házai elvitelnek és háza is színtintának.	Mosás előtt a fehérneműk átvizsgálata és szükség esetén kijavításnak.
---------------------------------------	--	---

# „HATTYU“

gőzmosó- és tisztító-intézet vegyi tisztítás és mű-festészet BUDAPEST.

VII., Gizella-út 26. sz. saját gyár.

Elvállal legszébb kivitelű fehérnemű mosást és vasalást magánosok, szállodák, kávéházak, vendéglők és üzletek részére. A n. é. közönség szives pártfogását kéri!

A Hattyu gőzmosó- és tisztító-intézet igazgatósága.

Videki megrendelések pontosan s elkülönítetten esz-özöltek.	Megtekintésre a gyár a n. é. közönség rendelkezőre áll.	A mosás minden chemical szerek nélkül történik.
---	---	---

## PETÁNOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű teli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas díszes fehérterem és elegáns különszobák állanak a vendégek rendelkezésére.



Sternberg Armin és Testv. cs. és kir. udvari hangszergyár.

Központi főraktár: Kerepesi-út 36. Cimbalmok



szép, erőteljes és csengő hangzal 35 firtól folj. 500 firtig. Külön zongora-termek: hol a leghírnevesebb zongorák jutányosan beszerezhetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarkok) Zenepalota.

## Hallatlan

árleszállítás.

Betyárok.

Történetek az alföldi rablóvilágból gr. Ráday korában.

Előbb 2 K. most 80 fillér.

Bródy:

Fehér könyv. Új regény és egyéb dolgozatok. 1-ső kötet.

Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin:

Az emberszármazása és az ivari kiválás. Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság vértanúi.

Regényes korrajz. Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifju története.

Fenillet Octave-tól. Regény. Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége.

Flammarion Camill-tól 43 képpel. Előbb 2 K. most K. 1.10

Mámoritó történetek.

(Maupassant.) Előbb 1.60 most 60 fill.

A bánya.

(Ohmet.) Előbb 3 K. most 1 ker.

Jó madarak.

(Ujdonság!) Ujabb törvényeségi karcolatok. Előbb 2 K. most 60 fill.

A háromszoknyás leány.

(Kock Pál.) Előbb 2 K. most 50 fill.

Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában, utánvétell vagy a pénz beküldése ellenében.

2 koronán alóli rendelések csak az összeg előzetes beküldése ellenében esz-özölteknek.

## ZOLA

A pénz. A háboru. A hűség. A szerelem. A szerelem nélkül történik.

egyenként 2 kor. helyett 70 fillérért kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában, József-körút 18.

## FOLIES CAPRICE

9 óraker. Ma 9 óraker. Ő nem tud franciául.

Eredeti bohózat. Irta H. H.

10 óraker. 10 óraker. „Blonde Bestien.“

Bohózat Leitner H-től. Zenéje Knoch A-tól

11 óraker. 11 óraker. Lorelei.

Nagy fantasztikus daltéka Leitner H-től. Zenéje Knoch A-tól.

Kitünő konyha és italok. — Mérsékelt árak. Erkély incognito páholyok.

Minden tiszta gyapot.

Kerékpár-öltöny 10 frt. Loden-öltönyök 15 frt. Havelok 8 frt. Felöltő 9 frt.

ROTHBERGER JAKAB csász. és kir. udvari szállító

Váci-utca 6. szám.

## Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók

Polgár Kálmán

órás- és ékszer-üzletében Budapest, Erzsébet-körút 29. sz. Vidékre árjegyék bérmentve.



Szent-István védjeggyel A KÖEANYAI

POLGÁRI SERFŐZŐ R.-T. gyártmánya, a legkellemesebb üdítő ital.

Ajánlják: Dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Herzog, dr. Kéthli, dr. Korányi, dr. Laufenauer és dr. Liebmann egyetemi tanár urak.

Hatásos szer vérszegénység, idegesség, emésztési zavarok, álmatlanság és gyöngesség ellen. továbbá ajánlja van lábbadozóknak és különösen szoptató nőknek

Kapható Budapesten minden fűszer- és csemege-üzletben. A vidékre a serfőzde maga szállítja.

Budapesti árak: — a fogyasztási adóval együtt — egy nagy palack (palack nélkül) 25 kr., egy kis palack 20 kr. — Vidéki árak: a fogyasztási adóval együtt — a köbányai állomáson — egy rekesz 30 nagy palack 7 frt 50 kr. betét a rekeszért és palackokért 3 frt 30 kr., összesen 10 frt 50 kr., egy rekesz 30 kis palack 6 frt. betét a rekeszért és palackokért 3 frt., összesen 9 frt. A hetétet visszaszállítatjuk, ha a rekeszek és palackok jókarban és fuvarmentés három hónapon belül címünkre visszaküldetnek.

Ezen sör hónapokig eltartható. Utánzatoktól tessék óvakodni.

Valódi csak a Szt.-István védjeggyel.

**Tauszky Miksa és Társa**  
butorszállítási és beraktározási vállalata  
Budapest, VI. Teréz-körút 6.  
Költöztesek helyben és vidéken vasuton és hajón es. és kir. szabadalmazott butorszállító kocsikkal.  
**Butorok beraktározása**  
helyiségeinkbe, ezekre készpénz előleg.

# PÁRISI NAGYÁRUHAZ

BUDAPEST,  
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is pénzárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtá-ványozva lesz. Amidőn ezen bevásárolt árak együtt a 10 forint összeget meghaladják vagy 10 frt értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

## minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságu művészi esen elkészített

## ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

csupán a kifeszítésért és a díszes papírkertért (passe partout) önköltségünk 1 frt 50 krt számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 10 frton alul elkészíteni.

**KÉPES NAGY ARJEGYZÉK** a közkedvelt egy és kétkoronás áruosztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

## Értesítés.

Tekintve, hogy tisztelt vevőink kör e folytonosan szaporodik, sok ügyfelünk kívánatára, kik a IV., VIII. és IX. kerületben laknak, elhatároztuk egy fiók felállítását **Muzeum-kör ut 11-ik szám alatt.**

Báterkodunk erre az általános figyelmet felhívni és igyekezni fogunk t. vevőinket ott épp oly jól és pontosan kiszolgálni, mint főüzletünkben Váci-körut 4. sz. alatt.

## Török A. és Társa

FŐÁRUDA

Budapest, Váci-körut 4.

Fiók: Muzeum-körut 11.

## IDEG ÉS NEMI

### BETEGSÉGEK

radicalis gyógyítására legjobban ajánljuk

## Dr. Mitzger

kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét

Budapest VI., Teréz-körut 44. I. em.

## Az osztálysorsjátékról.



Az elmúlt V. osztálysorsjáték alatt Bankárunk négy 10,000 koronán felüli főnyereményt fizetett ki L. ügyfeleinek. — Ezzel a négy főnyereményrel a legtöbb főnyeremény az általunk eladott sorsjegyekre esett.

Mintán Bankházunk mindenkor iparkodik t. ügyfeleinek legjobb megelégedését elnyerni, igen nagy sulyt fektetünk arra, hogy az intézkedések és megrendelések gyorsan és a legnagyobb pontossággal legyenek elintézve.

A t. megrendelőnek egy külön számlalapot nyitunk, a hová minden utasítás fel lesz jegyezve. A megrendelést legelőször a postautalvány szelvényére írni, mivel ez csak 10 fillér költségű okoz, míg pedig utánvét mellett csupán az utánvét 55 fillér.

A húzás már  
**május hó 17. és 18-án**

van. A sorsjegyek ára ezen húzásra:  
Egész Fél Negyed Nyolcad  
12 korona. 6 korona. 3 korona. 1 kor. 50 fill.

Még végül megjegyezzük, hogy a 6 húzás alatt minden második sorsjegy nyer és a VI-ik osztályban **egy millió** korona nyerhető.

Maradunk bocsaj szolgálatára készen kitünő tisztelettel

## Hecht Bankház.

Cím: BUDAPEST, Ferenciek-tere 6. szám.

**Biztos kereset**

kinálkodik jó beszélőképességgel bíró, tiszteletes személyeknek, kik állandó lakhelyükön az 1883. évi XXXI. t. c. értelmében sorsjegyeknek és állampapíroknak részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

**„Mercur“**  
váltóüzleti részvénytársaság  
**BUDAPEST**  
Arany-János-utca 31.

**50 évi siker!**

Eszéki **arckenőcs** és eszéki **SALVATOR-szappan**

eltávolítja a szepőt, májfoltot és a bőr összes tisztatlanságát.

Valódi csakis a **DIENES J. C. gyógytárából** Eszéken felsőváros.

1 tégely eszéki arckenőcs ára 70 fillér és 1 kor.  
1 drb Salvator-szappan ... 1 kor.  
1 tégely kézi szappan ... 1 ... 1 ... 20 fillér  
Lyoni rizspor kis dob. 1 kor., nagy dob. kor. 1.80

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkalmasságtól és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár **BUDAPEST: Török József** gyógyszertára, VI., Király-utca 12. és Andrássy-ut 29.

**GUMMI!**

A legfinomabb francia és angol gummi-különlegességek, valódi jótállás mellett. Roule eredeti dobozban, tucatsz. 3, 4, 5 és 8 frt. Roule egyenként csomagolva, tucatsz. 3, 4, 5, 6, 8 és 8 frt. Capote americ. (rövid) fehér színű, tucatsz. 3 és 4 frt. avascsiszó 5 és 6 frt. Viktoria, tucatsz. 4, 5 és 8 frt. Hálhólyag (hosszú) tucatsz. 3, 4, 5 és 8 frt. Hálhólyag (rövid) tucatsz. 4 és 6 frt. Poly Porus Haase, drbja 2 frt. Poly Porus Mensinger, drbja 2.50 frt. Párisiúv spongya, tucatsz. 4, 5 és 8 frt. Nőknek legújabb Dianna-ov, Touzet-féle, 3-8 frt-ig.

Család **Pollitzer Mór és Fianál,** Bpest, Deák Ferenc-utca 10. kaphatók.

Eppen most jelent meg:

**A magyar színművészet**

Szerkesztette: **B. Virágh Géza.** Előszóval ellátta: **Rákosi Jenő.** Gyönyörű díszmű 250 képpel.

A legjelesebb írók cikkeivel és az összes színészek és színésznők önéletrajzával.

Ára díszes vászonkötésben 5 frt. Megrendelhető a **„Budapesti Napló“** kiadóhivatalában **József-körut 18.**

**Radó Antal: Költők Albuma**

Jelenkori magyar költők verseiből. Harmincöt magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett **18 forint.** Megrendelhető a **„Budapesti Napló“** kiadóhivatalában **József-körut 18.**

**Kwizda Ferenc János** os. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi udv. szállító kerületi gyógyserész Kornouburg, Bécs mellett. S. BÉCS, 10. Erőtel-érem, 30 dísz. és elismerő-okmány.

**Kwizda Ferenc János** áll. **Kwizda Ferenc János** áll. **Restitutionsfluid**

Közel 40 év óta udvari istállóban, valamint nagyobb katonai és polgári istállóban használatban van erősítő-szá nagyobb erőmegtörszítők előtt és után lovakba, fiomádások, rándások és annak morogásánál stb. képesti a lovakat kiváló teljesítenyekre az időmóttal. Valódi csak fűti védjeggyel kapható az Osztrák Magyar-monarchia minden gyógyserészárán és drogeriájában. Fő-kiadó: **Török József** gyógyszertára Budapest, Király-utca 12.

**Titkos betegségek ellen**

25 évi, részben katonarvosai (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható **Dr. RAJDACSY,** v. cs. és k. ezredorvos.

**Electrotherapiai rendelő intézete** Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb huggycsőfolyásokat, legu-lyosabb huggycsőbajokat, bujakóros sbekeket, sphyllist, az önfertőztetés utóbjait **Elgyengült férfierőt** az orvosi világ által legújabbban olyanmúra felkarolt és hatásában páratlan sikerű **Electro-Massage vagy Psychrophor** által, magümléseket, nőknél fehérfolyást befoc-sonderés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkori bünök következtében be-állott ideg és onnek utókövetkezményekéj létre-jött hátrénebbajokat gyógyít a legújabb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelött 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; eset-leg gyógysszerekről is gondoskodva lesz.

Néikülözhetlen minden sérvbajosnak.

**TIESEL-féle** es. kir. kizárólag szabad.

**sérvkötők**

orvostlag kipróbálva, fölülmóhatlanok, nappal és éjjel viselhetők.

Egy oldal 3 frt 50 kr., mindkét oldal 5 frt. Elismerték dr. Weiss ural, a bécsi általános kórház volt I. oszt. főasodorvosától Bécsben.

**TIESEL KÁROLY,** szabadalom tulajdonosa és gyártó. BECS, VII., Schottenfeldgasse Nr. 23. Részletes leírás és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Minden szöveges hirdetésétől... 2 kr. Címmeletti hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levéltől tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásokról a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18. számánál a következő díjak...

Brevier nővérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.

Mecsek-féle tőzsde Pétőfi-ter.

Benda Józsefné, Andrásy-ut 59.

Sopronyi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-ut 85.

Szató Mór tőzszedélni. Kecskeméti-utca 14.

Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.

Blockner J. hirdetői iroda IV. Sütő-utca 6.

Elek Bernát hirdetői iroda V. Fűrdő-utca 4.

Fischer J. D. hirdetői iroda IV. Zsibárus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetői iroda IV. Váci-utca 9.

Haasenstejn és Vogler hird. iroda V. Dorottya-ut. 9.

Leopold Gyula hirdetői irodája VII. Erzsébet-körút 14.

Nosse Rudolf hirdetői iroda VII. Károly-körút 9.

Schwarz József hirdetői iroda V. Marokkó-ut. 4.

Tánczer Gyula hirdetői iroda IV. Szerviztér 8.

Édes öregem!

Epedve várom a pillanatot, midőn karjaimba zárhatlak, a jelzett időben ott leszek. Az ígért ékszer nem vedd meg, e helyett kérlek hozz nekem egy példányt a Kereskedelmi Vegyészeti című híres könyvből.

Bizonyára fogod tudni, hol szerezhető ez meg... Ahova megyek, mindenütt ott látom ezt a könyvet, és a hol megvan, oda beköszöntött a jót. Cso-dalognak beszélnek erről a könyvről. A tanácsok Emberré 3000 forintnál többet szerzett a mult évben e könyv utmutatási nyomán, a széke Joánka ezzel szerezte egész hozományát (a jövő héten lesz a lakodalma), az adószítek (akik két év előtt a néni házában laktak és oly szegények voltak), a mióta meghozták, duskálódnak minden jöbén. És emlékszel-e a sarki szatócsra, az örökön-örökké panaszkodó Weiszra (a kilenc gyerekével), ez az ember dusz-gádzd lett és csupa megelégedés (a gyerekek semolyan rongyosak már). Most rendez be egy fényes fűszerüzletet, ahol négy segédet fog foglalkoztatni. Maga mondta, hogy ő is mindenét ennek a könyvnek köszönheti. Számítlan kérdésekre majd személyesen, ha ugyan lesz rá idő, hisz oly régen nem láttalak. Légy pontos és ne feledd a könyvet. Isten veled, ezerszer esőkl Boriskád.

Secessió.

Főpostán levél várja. 5-98

Keresek biciklit,

Használt, de jókarban levő kerékpárt azonnal megvásárolók. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 2872

Béla Párkány.

Elutaztam, Olaszországból való visszatérésem után, körülbelül 22-én fogok vá-laszolni. Holdisn Meget. 2896

Emil!

R...ts képe a falon elpi-rított. Hogy érzi ön most magát. 2893

Vasuton

10-én reggel először látót kicsiny feketét, ki utánam kinézett, kérem írja meg „Nyék Gyors” címre ide vagy Budapest főposta restanté ho s hogyan le-het találkozni. 5993

Keresetek

a mult évben joles érettség lett gimnazista, ki képesek éri magát egy korosabb embert a fővárosban gimnáziumi érettsé-gre előkészíteni. Tanítási idő naponta 4 órától 6 óráig. Csakis szorgalmas egények pályázzanak. Ajánlatok a tanítási díj közlésevel a kiadóba ké-retnék „Érettségi” címen. 2867

Keresek

jó forgalmu dohánytőzsdét, szatúcsötészt vagy készvételű, lehetőleg nagy kávéházat, mi egy fiatal öveggyőzőnek megfelel mi-előbb átvételre; csakis bobizonyult életképes üzleti ajánlatok vétetnek figyelembe. Cím a kiadó-hivatalban meg tudható. 2870

Keresek bérletet,

kerületből 7-800 hold területűt, lehetőleg nagy kőszöghez vagy állomáshoz, jó fekete talaj. A szántó legalább 3/4 részét tegye a birokának, ha mind szántó még jobb. Kellő mennyiségű és jó karban levő gazdasági épületek és dohányter-melés megkívánatik. Ügy-nököket díjazok, tulajdo-nosokkal való érintkezést előnyben részesítek. Cím a kiadóban meg tudható. 2873

Üzletvezetői,

vagy segédi állást ké-ros egy 30 éves, néden, kellemes külsővel, jó mo-doru fiatalember, ki a norinberg, rövid, sző-vői árak, galantur, úri és női divat-cikk, nőiszabó-kellékek teljes szakép-veltséggel kezeli, 4 évig állandóan is működött, könyvvitelben járta, azo-nal belépett óhaj, szo-rény feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban „K. 1000” alatt. 5975

Házmesternek

ajánlok egy jelenleg is-oly minőségben levő tisz-tességes egyén. Cím meg tudható a kiadóhiva-talban. 2712

Ügyes

expedíciós lány, ki egy nagyobb fővárosi lapnál néhány évig volt alkalmazva, lapexpedícióba vagy könyvkötészetbe ajánlközik. Cím meg tudható e lap kiadóhiva-talában. 2888

Kitűnő gyermek-ruha varrókné,

A nagybecsült előkelő hölgyközönség figyelmét börtökdom ezennel fel-hívni, miszerint a legelő-nyesebb és legkényve-sebb izlésnek megfelelő gyermekruhákat jutányo-san állvallok. Jól Mór ur gyermekruha-szalonja-ban évökig működtem. Cím e lap kiadóhivatalá-ban. 2754

Előkeltő

magyar állami hivatalnok a legszerényebb feltételek mellett házfelügyelői állást keres. Cím a kiadó-hivatalban. 2345

Uj kerékpárok.

Két hölgy és több férfi országúti versenygép és egy tandem-gép elfogadható árért eladó. Cím a kiadóban. 5994

Főkonzulság

distingvált uraknak kiesz-közölt. „A. v. B. Breslau Post 5. lagernó” cím alatt. 5997

Ügy-nökök esetleg

nők is, kik a fővárosban és környékén magánok-roskban ismeretsegelbirnak, kelendő fogyasztási cikk eladására magas jutalek, esetleg fix fizetés mellet felvétetnek. Jelentkezni csak delelti lehet. Cím a kiadóban. 5992

Óvadékképes

29 éves fiatal ember je-lenleg egy nagyobb inté-zőhivatalnok. mintpéztáros, vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat kérek „2000-3000 koro-na.” 2723

Magyar gyorsíró-

nők, ki a Remington és Yost-gépet kitűnően kezeli, hosszabb idő óta iro-dában működik, állást változtatni óhajja. Szives megkereséseket „Szorgalm.” jelige alatt a kiadó továbbít. 2800

Tüdőbetegek

figyelmébe! Egy vidéki orvos biztos szert talált fel a tüdő vészes ellen, melyvel számos beteget megmentett az életnek. Honorárium gyó-gyulás után is fizethető. Orvos címe a kiadóhiva-talban meg tudható. 5997

Az angyalföldi

rendező-pályaudvar melletti egy saroktelek 3760 ö1 olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalba. 2744

Kutyakedvelők

figyelmébe. Ritka szép tarka him dán dogg el-költözés miatt szűs kora-néért eladó. Cím a kiadó-hivatalban. 5985

Utcai szoba

szépen burtozva, külön-bejárattal, distingvált ma-gyos urnőnél kiadó. Cím a kiadóban. 5986

Különbejáratu

féregmentes, tiszta, esino-s burtozott szoba a Teréz-köruton azonnal kiadó az Andrásy-ut (Oktagon) közelében. Cím a kiadóhivatalban. 2866

Női kerékpár

kitűnő amerikai gyártmá-nyu, alig használt, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 2871

Jókarban

levő pedálos cimbalom jutányosan eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5988

Kiadó.

Egy burtozott szoba és konyha a Herminavut, a villanyos vasuti meg-állóhely közvetlen közelé-ben, gyönyörű helyen, ju-tányosan kiadó a nyári időnyre. Cím a kiadóban. 2869

Budai nyaralóban

esetleg a Svábhegyen, Zugligetben, vagy a Lip-pótmező környékén buto-rozott szobát keres fiatal hivatalnok, mérsékelt díj-ért. Esetleg 2-3 szobát több hivatalnok. Szives ajánlat „Buda környéké” címen a kiadóhivatalba kértetik. 2848

Dísznóhus

finom füstölt, 30 krajczér kilója, 10 kilós vételnél 28 kraj. Perlesz gyára, Bu-dapest, IX., Soroksári-ut 17. 2183

NINCS TÖBBÉ

NÉLKÜLÖZÉS ! ! ! : NAGY VAGYONT, ÓRIÁSI JÖVEDELMEZ, naponta 20-30 koronát, de évente legkevesebb 5-6000 koronát szerezhet mindenki köny-nyi otthoni munkával — társadalmi állásra való to-kintet nélkül, a ki a „Kereskedelmi Vegyészeti” című könyv legújabb, két-szeresen bővített és ja-vított kiadását megrendeli. Ezer és ezer ember hajhász munkát és mellék-foglalkozást eredményte-lenti, pedig csak e könyvvel kellene megrendelnie, mert általa 540 oly foglal-kozás sajátítható el, melyek bármelyikével, elő-képzettség és tőke nélkül férfi, nő, gyermek kényvel és jövedelmével megél-het/biztosíthatmagának. A könyv első kiadásának többi ára 6 kor. volt, ennek dacára a legújabb, két-szeresen bővített kiadás, a míg a csekély készlet tart. 2 kor. 60 fillér kedvezményes árért még pe-dig az összegnek posta-utalványon előzetes be-küldése esetén portmentesen küldi meg minden-kinék a „KERESKEDelmi VEGYÉSZET” könyvkiadó hivatala UJPEST, Lőrinc-utca 24/6. szám

Csiz

ezidőszert a legerősebb Jód-Brom-Forrás-Fürdő. Eghajlata száraz, meleg; gyógy-eredmények meglepők. Fürdő-úvad május 1-től szentember végéig. 180 kényelmesen díszesített lakozó; szanatórium, gyógyfürdő; zongora; olvasó-függöny-terem; iwan-tennis; térenye. Kánonházak; állu-hivatalnok május 1-től június 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy-és fürdő-úvad tekintetben 30% kedvez-ményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Sassy János. Kimerítő prospektusokat szolgá-lkiváratra a fürdőigazgatóság Cser-per Ríme-Szécs. Az évad alatt postai szállítás helyben. Csizsa Fülöp-Miskolci vasutvonali állomás.

Kitűnő

karban levő uti ver-senygép jutányosan el-adó. Cím a kiadóban. 2855

Pénzkölcsönt!

Dárkinek, bármennyit, tet-szészertit törlesztés-sel: Somogyi Imre, Dessewffy-utca 28. sz. Utódíjazással. Értekezhetni délutánon-ként. (Válaszbélyegyek). 5999

Angol

tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raktárak bel- és külföldi kárpitok-ban: kávéházak, vendég-lők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és ju-tányosan elvégzi. Minus Jakob Budapest, Főútlelet: Kerepesi-ut 6. Fiókküzet: Irányi-ut 25.

Csinos

fiatal intelligens urinó ajánlközik jobb üzlethez pénztársaságnak, elárústó-nőnek, szép ársalál bir, irodába is alkalmas, esot-leg biztisítással is ren-delezhető. Cím a kiadó-hivatalban. 2857

Finom 4 szoba butor

1 hátszoba baroque rococo stílyben, angyalf. fejkell. 1 antique ebédlő, 1 szalon-berendezés kék, finom, francia selyemszövetből, XIV. Lajos-stílyban, zöld és aranyozott fából, 1 antique ur szoba, 1 zongora olcsón eladó. Buda-pest, Kerepesi-ut 64. 1. k. a butor-üzletben.

Tanítóké Háza

gyufája. Az „Eötvös-alap” arsz. tanítóegyletét elsőnképe felhívja a tanítóké, tanárok és a nagyérdemű közön-ség figyelmét a „Tanítóké Háza gyufájára”, mely a hazai tanítóké és tanárok tanuló fia internátusa já-vára jövedelmez (és ha-zal gyártmány) (Reis-ner Emánuel grulai gyár-rából). Tisztelettel kérjük kártársainkat: hassanak oda, hogy a „Tanítóké Háza gyufája” az ország minden kereskedésében kapható legyen. Az „Eötvös-alap” elsőnképe. 5970

Magyar

találmány!!

Művészi kivitelű Aquarell (kezi) festés fára \* fára Fa-levelező-lapok, a legizlésesebb kivitelben. Magyar festés! Magyar fára! Magyar munka! 10 drb ára 2 kor. A pénz előleges be-küldése után bérmentve. Megrendelhető a kiadó-hivatalban. Egészen uj! Gyűjtőknek meglepetés!

Magyar festés!

Magyar fára!

Magyar munka!

10 drb ára 2 kor.

A pénz előleges be-küldése után bérmentve.

Megrendelhető a kiadó-hivatalban.

Egészen uj!

Gyűjtőknek meglepetés!

VALÓ-

di francia különlegesség (gummi és halhályg), ugyszintén összes női övszerek) F. Berguerand filis legismertebb párisi gyártmányaiban legizlésesebben beszerezhető: POLGÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágottat: a „Budapesti Napló”-ból.

CSIZ

ezidőszert a legerősebb Jód-Brom-Forrás-Fürdő. Eghajlata száraz, meleg; gyógy-eredmények meglepők. Fürdő-úvad május 1-től szeptember végéig. 180 kényelmesen díszesített lakozó; szanatórium, gyógyfürdő; zongora; olvasó-függöny-terem; iwan-tennis; térenye. Kánonházak; állu-hivatalnok május 1-től június 15-éig és augusztus 15-től szeptember végéig gyógy-és fürdő-úvad tekintetben 30% kedvez-ményben részesülnek. Hivatalos fürdőorvos: Dr. Sassy János. Kimerítő prospektusokat szolgá-lkiváratra a fürdőigazgatóság Cser-per Ríme-Szécs. Az évad alatt postai szállítás helyben. Csizsa Fülöp-Miskolci vasutvonali állomás.

Kitűnő

karban levő uti ver-senygép jutányosan el-adó. Cím a kiadóban. 2855

Pénzkölcsönt!

Dárkinek, bármennyit, tet-szészertit törlesztés-sel: Somogyi Imre, Dessewffy-utca 28. sz. Utódíjazással. Értekezhetni délutánon-ként. (Válaszbélyegyek). 5999

Angol

tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raktárak bel- és külföldi kárpitok-ban: kávéházak, vendég-lők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és ju-tányosan elvégzi. Minus Jakob Budapest, Főútlelet: Kerepesi-ut 6. Fiókküzet: Irányi-ut 25.

Csinos

fiatal intelligens urinó ajánlközik jobb üzlethez pénztársaságnak, elárústó-nőnek, szép ársalál bir, irodába is alkalmas, esot-leg biztisítással is ren-delezhető. Cím a kiadó-hivatalban. 2857

Finom 4 szoba butor

1 hátszoba baroque rococo stílyben, angyalf. fejkell. 1 antique ebédlő, 1 szalon-berendezés kék, finom, francia selyemszövetből, XIV. Lajos-stílyban, zöld és aranyozott fából, 1 antique ur szoba, 1 zongora olcsón eladó. Buda-pest, Kerepesi-ut 64. 1. k. a butor-üzletben.

Tanítóké Háza

gyufája. Az „Eötvös-alap” arsz. tanítóegyletét elsőnképe felhívja a tanítóké, tanárok és a nagyérdemű közön-ség figyelmét a „Tanítóké Háza gyufájára”, mely a hazai tanítóké és tanárok tanuló fia internátusa já-vára jövedelmez (és ha-zal gyártmány) (Reis-ner Emánuel grulai gyár-rából). Tisztelettel kérjük kártársainkat: hassanak oda, hogy a „Tanítóké Háza gyufája” az ország minden kereskedésében kapható legyen. Az „Eötvös-alap” elsőnképe. 5970

Szabadalmakat

Értékítő Vállalat

Bpest, Erzsébet-körút 17.

Kieszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és musztrákat. Felvilágosítás díjtalan.

ERENYI-féle

lehtől-Salicyltól egy téglgy megszüntet: bőrvizketeg, mindennemű sömörötötséget, bőrkörteket, izzadást. Szaglatlan. Ártalmatlan. 1898

Uri Havelock

7 frtól, Női Havelock 9 frtól, Fiu Havelock 4 frtól, Leány Havelock 5 frtól feljebb. A legjobb csak

Angol

tapéta raktárak.

Ajánlja nagy raktárak bel- és külföldi kárpitok-ban: kávéházak, vendég-lők, épületek és lakások kárpitozását helyben és vidéken is azonnal és ju-tányosan elvégzi. Minus Jakob Budapest, Főútlelet: Kerepesi-ut 6. Fiókküzet: Irányi-ut 25.

Csinos

fiatal intelligens urinó ajánlközik jobb üzlethez pénztársaságnak, elárústó-nőnek, szép ársalál bir, irodába is alkalmas, esot-leg biztisítással is ren-delezhető. Cím a kiadó-hivatalban. 2857

Finom 4 szoba butor

1 hátszoba baroque rococo stílyben, angyalf. fejkell. 1 antique ebédlő, 1 szalon-berendezés kék, finom, francia selyemszövetből, XIV. Lajos-stílyban, zöld és aranyozott fából, 1 antique ur szoba, 1 zongora olcsón eladó. Buda-pest, Kerepesi-ut 64. 1. k. a butor-üzletben.

Tanítóké Háza

gyufája. Az „Eötvös-alap” arsz. tanítóegyletét elsőnképe felhívja a tanítóké, tanárok és a nagyérdemű közön-ség figyelmét a „Tanítóké Háza gyufájára”, mely a hazai tanítóké és tanárok tanuló fia internátusa já-vára jövedelmez (és ha-zal gyártmány) (Reis-ner Emánuel grulai gyár-rából). Tisztelettel kérjük kártársainkat: hassanak oda, hogy a „Tanítóké Háza gyufája” az ország minden kereskedésében kapható legyen. Az „Eötvös-alap” elsőnképe. 5970

CARO&JELLINEK

BUTOR SZÁLLITOK BUDAPEST

Arany János-utca 34. sz

Butor beraktározás. Garde-Meuble.

Köhögségnél, erkedségnél vegyenek 30 krért Róthy-féle pemete-füccokorkát.

Butor

készpénzért vagy részlet-fizetésre legolcsóbban FUCHS BÓDOG-nál BUDAPEST, József-körút 26. Köpes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hölgyeim!

Nem csodálom, ha a t. hölgyek a sok hirdetlet acrcém és piperecikkek-ből nehezen választanak. Legyenek tovább is biza-lommal és kísértésök csak egysezer meg én általam készített cikkeket, az eredmény biztos. Mille fleur crème könyvvel 60 kr., szappan 40 kr., poude barny színbe 60 kr., kápható Török gyógyszer, kitűnő kőpásztas vörös felrepedt kezek ellen próbátétegy 35 kr. Szűrtőz biztos eredmény, próbátétegy 60 kr. Homlok-kötőim szentációt keltenek, a redőzők végképp kismítja, darabja 1 frt 50 kr. Haj-vizem páratlan! 1/4 óra alatt bármily ősz hajnak eredei színet visszaadja, sohas lehet lemosni, 2 üveg 3 frt (3 hóg ele-gendő). Kemp és hajhul-gendő). 1. k. a hajhul-gendő). Számos elismerő levele-kek bizonyíthatom. Után-vétél bárhova küldöm. Mandl Ida, Budapest, Bethlen-utca 12. sz.

Szolid árak.

MAUTNER \* HENRIK

butorszállítási és be-raktározási vállalat BUDAPEST, VIII. József-körút 21. Száraz raktárak

Zalogházi

odulákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőeszkö-letek, grammja 5 kr., grá-ndiolokat, gyertyatartók, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközletek 138 frtól kezdve, az vá-laszték mindennemű ezüst műtővet tárgyak-köbön, arany férfifüccök 2 masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr. től, tulla remou-tur órák 6 frt. Grünberger Armin Béla örökösök Bu-dapestben, IV., Városház-ter 9., l. em. 23. Harsházár. Képes árjegyzék bér-mentve és ingyen. Részletfizetésre is.